

Uvodnik

Jurij Paljk

15 let naše domovine

Skorajda neopazno je šla mimo nas, ki živimo v Italiji, že 15. obletnica samostojnosti Republike Slovenije in samo Marjanu Terpinu in Svetovnemu slovenskemu kongresu gre zasluga, da smo tudi v našem prostoru imeli slovesnost z zunanjim ministrom Republike Slovenije dr. Dimitrijem Ruplom v centru Bratuž.

Človek se sprašuje, zakaj je tako, kot se tudi upravičeno sprašuje, zakaj naši krovni organizaciji SSO in SKGZ nista sposobni organizirati slavlja, ki bi nas vse Slovence povežalo in nam bolj približalo domovino Slovenijo. Bil sem grobo opozorjen, večkrat, zadnjič minulo soboto na lepem prazniku v Podgori, naj vendarle že neham s pisanjem, da je Slovenija naša domovina, ker da živimo v Italiji.

Rad bi povedal vsem vam, drage bralke in bralci Novega glasa, da ne bom nehal.

Domovina je Slovenija, današnja samostojna Republika Slovenija je domovina za vse Slovence in vsem Slovincem, ne glede na to, kje živimo.

Domovina je kot mati, nisem prvi in ne zadnji, ki to piše. Matere pa so lahko dobre in tudi slabe, a so vse vedno matere. Sinovi in hčere so lahko materam hvaležni ali pa nehvaležni, mi pa, ki živimo v Italiji, moramo biti domovini Sloveniji samo hvaležni, ker bi brez njene (tudi finančne) pomoči bili že zdavnaj v zelo slabem stanju, gotovo dosti na slabšem, kot smo danes. Prevečkrat se namreč pozablja, da je v naši egoistični družbi, sredi katere živimo in smo njen sestavni del, že zelo težko najti človeka, ki bi bil za "našo stvar" še pripravljen kaj narediti zastonj. Velika večina našega kulturnega, družbenega dela sloni na prispevkih iz Slovenije, za kar moramo biti domovini hvaležni, da, tudi in predvsem delavkam in delavcem, ki v Sloveniji prejema po 400 evrov mesečne plače ali še manj!!!, moramo biti hvaležni!, saj se zdi, da niti ene same knjige brez denarja iz Slovenije nismo več sposobni narediti, kaj šele obnoviti kako društveno hišo, v kateri ima mesto pevski zbor...

Domovini moramo biti hvaležni tudi zato, ker je domovina vseh nas, tudi tistih Slovencev v naših vrstah, ki bolehalo za pogubnim "večvrednostnim kompleksom manjšinca", ki silijo ubožca, da ima po eni strani manjvrednostni kompleks do večinskega naroda v Italiji, istočasno pa zviška gleda na brata Slovenca v domovini, sam pa se prav zato nikjer ne počuti doma in se bo gotovo prej ali slej asimiliriral.

Samostojna Slovenija nam je vsem lahko v ponos, ker je danes to demokratična država, ki spada med najbolj razvite v Evropi, ima seveda svoje težave, a se razvija, česar za državo, v kateri živimo, ne moremo več reči. Utrip žive, mlade, prihodnosti zavezane Nove Gorice je v nasprotju z zaspano Gorico najlepši primer, kako mlada in živahna je domovina Slovenija!

Domovina Slovenija tudi zato, ker je odprta dežela, ker se v njej naseljujejo Angleži, Američani, tujci in ne nazadnje tudi cvet mladih slovenskih izobražencev iz Italije, ki vidijo prihodnost prav v domovini Sloveniji!

Domovina je Slovenija zato, ker lahko nanjo računamo, ker smo njeni sinovi, ker smo del nje, ker je tudi od nas odvisno, kakšna bo v prihodnje!

Že 15 let je minilo od dneva, ko smo Slovenci dobili svojo državo, že 15 let! Vse najboljše, domovina Slovenija!

Slovenija ima veličastno prihodnost!

Proslava ob 15. obletnici slovenske države v Gorici

Foto JMP

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici je bila v petek, 30. junija, proslava 15-letnice slovenske države in 15. obletnice ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa, udeležil se je zunanji minister Republike Slovenije dr. Dimitrij Rupel. Veliko število ljudi, ki so napolnili veliko dvorano centra Bratuž, govori o tem, da je bila proslava potrebna.

Minister Rupel je v svojem lepem nagovoru najprej povedal, kako je nastal Svetovni slovenski kongres (SSK), ko je ob koncu osemdesetih let zgodovinar Habjan predlagal, da bi se Slovenci organizirali podobno kot Judi, s čimer bi dosegli več namenov: povežemo vseh Slovencev, povečanje narodne moči, izostritev nacionalne politike in oporo za morebitno slovensko državo. Dr. Rupel je zatrdil, da je bil "SSK sestavni del slovenske pomladi in hkrati pravočasen in tudi prepozen predlog, saj se je pojavil istočasno z nastankom novih slovenskih strank." Povedal je še, da je SSK prvič zasedal med vojno za osamosvojitve Slovenije, danes pa je po Ruplovem mnenju SSK "vseslovenska organizacijska skupnost, ki povezuje in združuje Slovence doma in po svetu na temelju zavezanosti slovenstvu, ne glede na nazorke, strankarske in druge razlike, saj je naloga Kongresa premagovanje ideoloških delitev." Dr. Rupel je tudi dejal, da ima danes SSK velik pomen predvsem kot širitev strokovnega in političnega zaledja slovenske države, saj je veliko slovenskih ljudi v svetu na uglednih mestih v državah in so pripravljeni veliko narediti za RS. Minister Rupel se je vsem članom SSK javno zahvalil za vse, kar so naredili za RS, v času osamosvajanja in pozneje. V nadaljevanju svojega govora je minister Rupel orisal pot do osamosvojitve Slovenije, se spomnil najbolj pomembnih dogodkov, a

po njegovem je bil prav "zgodovinski trenutek pravi", kajti, tako Rupel: "Slovenci smo se takrat zbrali in ujeli zgodovinski trenutek!"

"Zelo pomemben faktor za uspeh osamosvojitve Slovenije ste bili tudi vi, dragi rojaki, v svetu in v zamejstvu!" je še dodal minister Rupel, ki je tudi pozdravil v imenu predsednika vlade RS Janeza Janše. Ko je minister opisoval osamosvajanje Slovenije, je izrecno izpostavil veliko vlogo slovenske vojske in policije; sestanek na Brionih in Brionska deklaracija pa sta po njegovem odločilna trenutka, saj sta bila "prvi in najbrž tudi edini uspehi EU na območju takratne Jugoslavije". Dr. Rupel je nadalje opisal naslednje etape do samostojnosti Slovenije, izpostavil vlogo Demosa in nasploh politike, ki je "Slovenijo pripeljala do uspešnih rešitev, vstopa v EU."

"Slovenci smo pred lepo, slavno in veličastno prihodnostjo, saj Slovenija utegne biti med najbolj uspešnimi evropskimi državami! Leta 2008 bomo predsedovali EU in v imenu Evrope bo Slovenija govorila svetu s polnim glasom!" je dejal minister Rupel in požel gromek aplavz. Glede mednarodnih odnosov z Italijo je dejal, da so dobri in veliko pričakuje, da bodo še boljši, saj "se stvari izboljšujejo, z menoj pa se boste strinjali, da sedaj lahko upravičeno pričakujemo še izboljšanje!"

Glede Avstrije in težav z dvojezičnimi napisi je dr. Rupel dejal, da RS ne more razumeti, kako so lahko dvojezični napisi v EU lahko še problem,

odločitev avstrijske vlade, da postavi 141 dvojezičnih napisov, pa je po njegovem mnenju "korak v pravo smer!" Dodal pa je tudi, da to še ni rešitev, saj avstrijska državna pogodba še vedno velja. Minister Rupel je zaključil z mislijo, da postaja RS normalna država, kajti: "Ukvarjamo se s problemi, govorimo o njih in jih skušamo reševati, kar pomeni, da smo normalna država!"

Ministra Rupla sta v imenu SSK pozdravila Marjan Terpin za goriško sekcijo in predsednik SSK Boris Pleskovič, med uglednimi gosti pa so bili generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj, brigadir slovenske vojske Tone Krkovič, delegacija veteranov slovenske vojske, ki jo je vodil polkovnik Srečko Lisjak, Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu RS pa je zastopal Rudi Merljak, prisotna sta bila predsednika SSO in SKGZ dr. Drago Štoka in Rudi Pavšič, na slavu pa je bilo tudi veliko članov SSK s celega sveta. Pihalni orkester iz Goriških Brd, napovedovalka Martina Valentinčič, sopranistka Alessandra Schettino, pianistka Neva Klanjšček ter mešani pevski zbor iz Podgore, ki ga je vodil dr. Mirko Špacapan, so oblikovali kulturni program. Sledilo je še družabno srečanje na domačiji organizatorja Marjana Terpina v Števerjanu.

Pogovor

Daniel Šturm,
izobraževalni referent v
Katoliškem domu
prosvete Sodalitas
v Tinjah, o Dragi
mladih

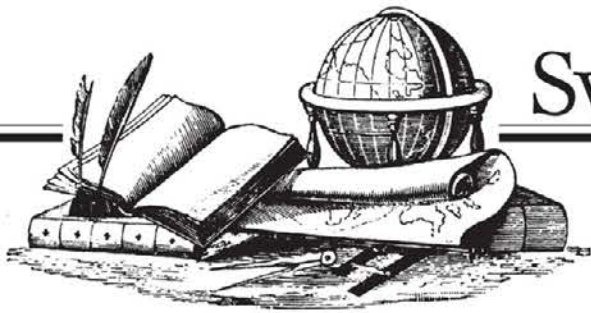
3

Nova maša

Srečen Alessio
Stasi je v
prenatrpni
cerkvi sv.
Florijana v
Števerjanu pel
novo mašo

5

Tržaški zaliv

Igre okrog plinskih terminalov

Tik pred aprilskimi parlamentarnimi volitvami, ki so bile pri nas istočasno z volitvami za obnovitev tržaške občinske in pokrajinske uprave, sta dve španski družbi (Endesa in Gas Natural) prišli na dan s predlogom o zgraditvi dveh uplinjevalnikov v skrajnem delu Tržaškega zaliva. Eden od teh naj bi se zgradil na sedaj opuščeni obalni prostoru nekdanjih petrolejskih čistilnic Esso in Aquila pri Žavljah, drugi pa na morju. Ta dva objekta naj bi služila spreminjanju utekočinjenega naravnega zemeljskega plina v uporabno plinsko stanje. Utekočinjeni plin naj bi sem dovažali s posebnimi ladjami. Tukajšnja javnost naj bi bila pred tem primerno informirana, zato je omenjena pobuda o terminalih v določeni meri presenetila.

Kot običajno, so se prvi oglasili naravovarstvena združenja in krajevne občine v obmorskem pasu od Lignana, Ogleja, Gradeža, Devina-Nabrežine, Doline in Milj, tri obalne občine v Sloveniji (Koper, Izola, Piran) in štiri hrvaške občine (Umag, Bertoniča, Fažana in Novigrad). V sosednji Sloveniji so se začela oglašati združenja civilne družbe, ki načrtujejo tudi zunanje protestne akcije. Največja občina na prizadetem območju, to se pravi Trst, pa uradno molči, medtem ko je Dežela naklonjena zgraditvi omenjenih terminalov ali vsaj enega, če bo od tega imela določene koristi.

Sosednji Sloveniji ponuja posredovalne usluge glede tehničnih in drugih informacij, vendar sloven-

prepotrebne surovine. Odtod pobuda, da bi na svojem ozemlju uskladiščila zadostne zaloge zemeljskega plina z zgraditvijo no-

ske oblasti kažejo določeno zadržanost. Slovenski parlament je pred kratkim na izredni seji soglasno izrazil zaskrbljenost nad omenjenimi posegi tik pred slovensko morskjo mejo glede varnosti in drugih škodljivih vplivov na turistično obalno področje. Slovenska stran se tudi pritožuje, da pristojne italijanske oblasti niso pokazale zadostne zavzetosti, da bi skupaj preučili vplive na okolje načrtovanih plinskih terminalov. Ob tem ne smemo pozabiti, da bo v primeru zgraditve plinskih terminalov v Tržaškem zalivu nujno morala slediti speljava zadevnega plinovoda po Krasu proti Furlaniji in Padski nižini.

Pri vsem tem pa se je treba zavedati, da ima sedanje dogajanje v zvezi z načrtovanjem plinskih terminalov v Tržaškem zalivu mnogo širše interesno ozadje v okviru energetske strategije zahodne Evrope. Letošnja zima je namreč razkrila šibko točko Italije na področju oskrbovanja s plinom. Izkazalo se je, da je preveč odvisna od zunanjih dobaviteljev te

vih uplinjevalnikov. Njeno zadevno ministrstvo je ocenilo, da bi država potrebovala vsaj osem takih plinskih skladišč.

Prav v tem času, ko se je začelo javno razpravljati o graditvi plinskih terminalov v Tržaškem zalivu, je ruski

energetski koncern Gazprom, ki že sedaj dobavlja znatne količine plina evropskim državam prek plinovoda čez Ukrajino, je začel razkrivati svoje dolgoročne načrte na tem področju. Verjetno ni zgolj naključje, da se je sredi junija udeležil kongresa evropskih poslovednežev v Portorožu sam predsednik Gazproma Aleksej Miller. Ob robu tega kongresa se je srečal tudi s slovenskim ministrom za gospodarstvo Andrejem Vizjakom. Govorila sta o kapitalnem in poslovnem sodelovanju s Petrodom in o načrtu gradnje plinovoda prek Madžarske in Slovenije do Italije. Ugotovila sta, da bi ta projekt lahko zaživel le, če se bosta z njim strinjala, poleg Rusije in Slovenije, tako madžarska kot italijanska stran. V tem primeru bi Italijane odvrnili od spornih plinskih terminalov v Tržaškem zalivu.

Vprašanje je sedaj, ali ima omenjeni ruski načrt stvarne možnosti za njegovo uresničitev. Res je, da bi se Slovenija po tej poti rešila gradnje terminalov tik pred nosom v Tržaškem zalivu in si zagotovila gospodarske ugodnosti od sodelovanja z ruskim Gazpromom. Po drugi strani pa bi Rusija še bolj utrdila svoj energetski monopol na evropski celine. Ob tem je treba omeniti, da obstaja tudi načrt o ameriškem naftovodu, ki bi od romunske Constanze ob Črnem morju prek Hrvaške in Slovenije vodil v Trst. Zaradi svoje geopolitične lege se tako Slovenija znajde vpletena v energetsko tekmo med Rusijo in ZDA.

Alojz Tul

Srečanje Špacapan-Marsilio

O pomanjkanju sredstev za naš Kras

Deželni svetnik Mirko Špacapan se je srečal z odbornikom Enzom Marsilijem. Obravnavala sta probleme kmetijstva v gorskih in obrobni krajih ter zakonski

predlog o zemljiški racionalizaciji in promociji kmetijstva v goratih območjih, o katerem se v teh dneh razpravlja v pristojni deželni komisiji. Špacapan je Marsiliju predložil predvsem pro-

blem pomanjkanja sredstev za tržaški in goriški Kras iz evropskega strukturnega sklada Leader+, saj iz tega programa lahko črpajo prispevke le gorske skupnosti; kraške gorske skupnosti pa za zdaj kljub obljubam ni na spregled. Odbornik Marsilio je svetniku Slovenske skupnosti napovedal, je na zasedanju deželne odbora (petek 30. junija) predstavil predlog za začetek postopka obnovitve Kraške gorske skupnosti, ki bo potem dejansko ustanovljena še v letošnjem letu. Tako bo tudi kraško kmetijstvo lahko deležno prispevkov iz programa Leader+.

Z odbornikom se je Špacapan menil tudi o nujnosti razstavnega in prodajnega centra za kraške in druge živilske proizvode v samem središču Trsta, kar bi predstavljalo izreden korak naprej pri uveljavljanju in prodaji domačih proizvodov slovenskih kmetovalcev na Krasu in s tem prispevalo k ohranitvi naših ljudi na lastni zemlji. Tudi v zvezi s tem je Marsilio pojasnil, da potekajo poglobljeni pogovori z novim pokrajinskim odbornikom za kmetijstvo, ki naj bi mu v najkrajšem času, s pomočjo tržaške trgovinske zbornice, uspelo odpreti primeren prostor v mestu; poleg tega naj bi bila pokrajina tudi pobudnik ustanovitve konzorcija med domačimi proizvajalci, ki bi potem skrbel za dejansko upravljanje razstavne in prodajnega centra.

Trgovski dom v Gorici / Moretton in Špacapan z upravitelji

Špacapan: "Naloga politike je, da se dogovorimo!"

Minuli četrtek, 29. junija, je slovenski svetovalec na deželi dr. Mirko Špacapan v spremstvu s podpredsednikom deželne vlade F-Jk Gianfrancom Morettonom imel v Trgovskem domu v Gorici srečanje z upravitelji in predstavniki sedanjih uporabnikov Trgovskega doma, da bi se končno dogovorili, kdaj bo Trgovski dom na voljo slovenski narodni manjšini v Gorici. V Kapucinski ulici ima goriška občina poslopje, kamor naj bi se se-

Foto JMP

lili ministrski uradi, ki so sedaj v Trgovskem domu, in to je po finančni plati izvedljivo, saj bo

obnovo stavbe financirala Dežela, je zagotovil podpredsednik deželne vlade in Illyjev odbor-

nik za javna dela Gianfranco Moretton. Slednji in Mirko Špacapan sta se srečala z občinskima odbornikoma Brunom Crocettijem in Olivierom Furlanom, pokrajinsko odbornico Maro Černic, s Celestino Pozzar, direktorico goriške izpostave finančnega ministrstva, in Antonino Tuscano, funkcionarko pravosodnega ministrstva, ki ima tudi svoje prostore v Trgovskem domu. Možnosti za rešitev torej so, prihodnja srečanja pa bodo pokazala, ali bo v kratkem zares prišlo do reševanja problema Trgovskega doma.

Števerjan - Svetovni slovenski kongres

Z novim vodstvom v nove čase

Zbor Svetovnega slovenskega kongresa je na svojem šestem zasedanju v soboto, 1. julija 2006, v Števerjanu izvolil novo vodstvo SSK. Predsednik SSK je ponovno postal dr. Boris Pleskovič (ZDA), za prvega podpredsednika je bil izvoljen Marjan Terpin (Italija), za podpredsednika za Evropo dr. Dušan Povh (Nemčija), za podpredsednika za zamejstvo prof.

Tomaž Pavšič (Slovenija), podpredsednica za čezmorske države ostaja še naprej dr. Mateja de Leonni Stanonik (ZDA), funkcijo podpredsednika za finance je prevzel dr. Carlo Bresciani (Italija). Izvoljenih je bilo tudi osem dodatnih članov Upravnega odbora: Jana Čop (Slovenija), Jožica Gerden (Avstralija), Jože Kastelic (Kanada), prim. dr. Majda Kregelj Zbačnik (Slovenija), Rudi Merljak (Slovenija), Hilary Rolih (ZDA), mag. Evelina Sodja Smrtnik, dr.

med. (Slovenija), Hugo Šekoranja (Slovenija). Člani Nadzornega odbora SSK so postali: dr. Marija Bernik (Slovenija), Cvetko Falež (Avstralija) in Franci Feltrin (Slovenija), za nadomestna člana pa sta bila izvoljena prof. dr. Anton Perdih (Slovenija) in Frank Rihar (Kanada). Za člane častnega razsodišča so bili izvoljeni dr. Marjan Bregant (Italija), dr. Janez Dular (Slovenija) in dr. Marko Dvorák (Nemčija). Funkcija častnega predsednika SSK pripada dr. Jožetu Berniku (Slovenija). Na VI. zboru SSK so bile sprejete tudi smernice in načrti za nadaljnje delo kongresa za mandatno obdobje 2006 - 2009.

Povejmo na glas

Osamosvojitve Slovenije prerodila našo manjšino

Osamosvojitve Slovenije pred 15 leti je prerodila tudi našo manjšino, to je dejstvo, ki se ga dandanes nemara premalo zavedamo. Osamosvojitve Slovenije ni prerodila naše manjšine samo zato, ker smo z njo vsi Slovenci, kjer koli že živimo, dobili svojo državo, kar pomeni, da smo kot narod kakor drugi narodi postali vidljivi na evropskem in svetovnem prizorišču. Osamosvojitve Slovenije ni samo vznesena izpolnitev stoletnih in tisočletnih sanj, pač pa se je z njo zgodilo nekaj še bolj bistvenega in prelomnega, zgodilo se je tisto, kar pomeni pričetek novega obdobja: ideološko enopartijsko družbo je nadomestila demokracija, ki je z drugimi besedami prostor za vsa politična in nazorska prepričanja in ne več zgolj za eno samo prepričanje. Iz Slovenije in s tem tudi iz naše manjšine je bila odstranjena ideologija, ki je največja in najostrejša notranja delitev znotraj istega naroda oziroma uzakonitev te delitve.

Neskončna je razlika med ideologijo in demokracijo, prva je preprosto ta, da ideologija ne dopušča sproščene družbene ustvarjalnosti, saj želi ves čas vse nadzorovati in se nič ne more zgoditi mimo nje. Nadalje ideologija narod razpolavlja in mu ne dovoljuje celovitega notranjega pretoka. Kar pa je od vsega daleč najbolj usodno, je resnica, da ideologija svoje privržence in somišljenike proglašaja za večvredne, vse druge pa za manjvredne ter temu primerno utemelji nadvlado prvih nad drugimi. Vse to povsem dobesedno, material-

no in gmotno, s podeljevanjem najplivnejših mest in življenjskih možnosti svojim ljudem in redkeje drugim. V tem zarisu ni težko prepoznati Slovenije povojnega časa kakor tudi naše manjšine v tem istem obdobju. Pač pa je lahko prepoznati rezultat osamosvojitve pred 15 leti, rezultat, ki ga je omogočila demokracija s sproščeno družbeno ustvarjalnostjo, z ukinitvijo ločnice znotraj naroda ter z uveljavitvijo enakovrednosti vseh političnih in nazorskih prepričanj, se pravi s skupnim parlamentarnim omizjem, izvoljenim na večstrankarskih volitvah. Osamosvojitve Slovenije pomeni torej tudi za nas Slovence izven državnih meja pričetek novega obdobja, ki je v dobršni meri spremenilo našo podobo in jo še spreminja. Priložnost so dobili vsi po življenjski in človeški izkušnji različni manjšinski deli, postali enakovredni in lahko prispevajo svoj delež k skupnemu dobremu. Prejšnje delitve so v veliki meri izginile, čeprav nemara izhodiščne možnosti za vse še vedno niso čisto enake, od preteklosti pa je zagotovo najbolj trdovratna in zavirajoča politična organiziranost na dva takšna načina, ki se že v temelju izključujeta in ne dopuščata osvoboditve ustvarjalnih energij. Na srečo osamosvojena Slovenija tudi za nas odkriva še nedosežena obzorja in prav bi bilo, da bi se v njihovo smer napotili. V nasprotnem primeru se bomo znašli povsem izven osrednjega razvojnega toka prihodnosti.

Janez Povše

Na dnu ...

ČE TO ZIMO
NISEM CRKNIL
OD MRAZA...

...BOM PA
TO POLETJE
OD TOPLOTE!

Odrpito pismo

Aldo Rupel in dr. Kazimir Humar

Žolčno pisanje A. Rupla v Primorskem dnevniku v zvezi s postavitvijo doprsnega kipa dr. K. Humarju v parku Kulturnega centra L. Bratuž spominja na stare čase, ko so se ljudje med seboj vseprek zmerjali po časopisih. Dr. Kazimir Humar, ki že več kot pet let počiva v grobu, si pisanja s takim tonom prav gotovo ne zasluži.

Izraza kot sektaštvo in denuncianstvo, ki jih A. Rupel očita dr. K. Humarju, kolikor jaz vem, nista spadala v njegov način mišljenja. Če je leta 1959 napisal oster članek v Katoliškem glasu v zvezi z ideološko in vzgojno usmerjenostjo taborniške organizacije, je to tudi razumljivo. Bila so to leta, ko je še stala trda železna zavesa med Vzhodom in Zahodom, pa tudi med nami v zamejstvu. Kaj so tedaj somišljeniki A. Rupla in morda on sam mislili in pisali o tistih, ki se z njimi niso strinjali, in kakšne tone so uporabljali, je vsem dobro znano. Najbrž se A. Ruplu toži po tistih časih...Vsekakor pa ne drži Ruplova trditev, da je bil takrat dr. Humar duhovni vodja skavtske organizacije na Goriškem, ker je ta nastala šele leta 1964.

Aldo Rupel v tistih letih ni bil edini, ki je bil deležen šikaniranja s strani italijanskih oblasti. Ko je šlo za kariere, za sprejem v državne službe, da ne govorimo o vojaški službi, so bili vsi zamejski Slovenci večkrat zapostavljeni. Mislim, da je vsak viden predstavnik naše skupnosti imel v tistih časih svoj dosje na notranjem ministrstvu in ne samo prof. Rupel.

Pisanje o sektaštvu, ki naj bi se "še v zadnjem desetletju" izvajalo v katoliških krogih v Gorici, pa si lahko A. Rupel pripne na svojo gumbnico, saj vse do danes mitizira komunistično Jugoslavijo in povzdiguje lik predsednika Tita (ki po marsikateri razlagi ni bil nič drugega kot navaden tiran s svojim dvorom in bliščem in ki so po njem ostale samo razvaline). Te "vrednote" prenaša na nekatere mlade ljudi v naši skupnosti, ki bi se radi rešili križev v šolskih in volilnih sobah in se predali časčenju maršala Tita z napisi po gričih, romanji na njegov grob ipd.

V dopisu A. Rupla je zelo prisoten osebni element ujalnosti zaradi krivic, ki jih je doživel pred desetletji. Te zadeve prenaša preveč enostavno na dr. Humarja, češ da mu je on onemogočil kariero z nekim člankom v Katoliškem glasu. Zdi se mi res absurdno tako očitanje, saj ta tednik ni mogel imeti takega vpliva na javno mnenje in na državne organe. Strupeni, hudobni in zlonamerni dopis proti dr. Humarju je verjetno samo izraz osebne zamere. Po mojem mnenju in po tem, kar sem slišal od ljudi, ki so brali njegov dopis, nihče ne dvomi primernosti postavitve doprsnega kipa monsinjorju K. Humarju. Prof. A. Rupel, ki mu v življenju ne moremo očitati pomanjkanja premočrtnosti in angažiranega zagovarjanja skrajno leve opcije v naši skupnosti, pa si je s takšnim pisanjem gotovo zapravlil marsikatero simpatijo.

V omenjenem dopisu so še razne trditve, ki se dr. Humarju ne tičejo in ki jih tudi sam nisem razumel. Vsekakor pa sem iz dopisa ugotovil, da prof. Rupel sledi tudi branju pri majniških šmarnicah, kar je vsekakor spodbudno in zanimivo.

Bernard Špacapan

Srečanje v Števerjanu

Deželni odbornik in podpredsednik Illyjeve deželne vlade Gianfranco Moretton, ki ga je spremljal deželni svetnik Mirko Špacapan, je imel v petek, 30. junija, po sestanku v Trgovskem domu v Gorici tudi uradno srečanje z upravitelji Števerjanske občine.

Prisotni so bili župan Hadrijan Corsi, podžupan Dominik Humar ter odbornica Franka Padovan. V krajšem nagovoru je župan Hadrijan Corsi oralal trenutne težave števerjanske kakor tudi tiste drugih briških občin, ki že nekaj let trpijo neke vrste "pozabo" s strani javnih prispevkov, splošna sredstva pa so itak zelo omejena. Župan Corsi je izpostavil zlasti problem cestnega omrežja ter lepše vaške ureditve, začevši z razsvetljavo, in poudaril, da sta posebne pozornosti potrebni obe pokopališči, v Števerjanu in na Jazbinah. Števerjanski občinski upravitelji so Morettonu predlagali predvsem ureditev glavnega trga pred cerkvijo, ki predstavlja center zelo razkropljene vasi in ki potrebuje temeljite preosnove ter valorizacije, začevši s prenovala Se-dejevega doma.

Podpredsednik Gianfranco Moretton je zagotovil svoje prizadevanje pri iskanju rešitev za pridobivanje gmotnih sredstev za briško občino, ki naj v kratkem času tudi predstavi ustrezne načrte.

POGOVOR Mag. Daniel Šturm

Draga mladih je most med manjšinsko mladino

Mag. Daniel Šturm je zaposlen v Katoliškem domu prosvete Sodalitas v Tinjah na avstrijskem Koroškem. Tu je izobraževalni referent, kar pomeni, da je odgovoren za projekte in program, ki jih dom ponuja. Zaradi te svoje funkcije je lansko jesen postal tudi eden izmed organizatorjev letošnje že 16. Drage mladih, intelektualnega foruma, kjer mladi razmišljamo o aktualnih družbenih premikih v sodobni globalni družbi, pri tem pa se opiramo na vrednote slovenstva, demokracije, dialoga in povezovanja. Letošnja Draga mladih bo namreč po principu rotacije gostila slovenska manjšina na Koroškem, od 14. do 16. julija v Tinjah. Glavna tema, o kateri je z mag. Danielom Šturmom hitro in sproščeno stekel pogovor, je integracija tradicionalnih in novih manjšin tako v posameznih državah kot v okviru Evropske unije. Uveljavljeni predavatelji in gostje iz akademskega, kulturnega in političnega življenja bodo popestrili program, o katerem lahko dobite podrobnejše informacije na spletni strani www.dragamladih.org.

O programu in pripravah, ki še vedno potekajo, smo torej povprašali mag. Daniela Šturma, ki nam je zaupal svoja pričakovanja in želje v zvezi z letošnjo 16. Drago mladih.

Za začetek nas seveda zanima, kako potekajo priprave na letošnjo Drago mladih in kako doživljate sestanke, na katerih se srečujete s predstavniki organizacij iz vse Slovenije in iz Italije.

Moram povedati, da so priprave zelo zanimive in je dejansko za nas Korošce sodelovanje na Dragi mladih skorajda nova izkušnja. Pravzaprav se je vse začelo novembra 2005, ko me je z doma sv. Jožefa iz Celja poklical prijatelj in sodelavec in me vprašal, ali bi bil pripravljen organizirati Drago mladih na Koroškem. Pred tem so se organizatorji pogovarjali tudi s predstavniki drugih koroških mladinskih organizacij. Seveda sem bil vesel in ponosen, in sem pristal na ponudbo. Prvo srečanje se je odvijalo v Tinjah, udeležili pa so se ga predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa, predstavniki doma sv. Jožefa iz Celja, Mladih v odkrivanju skupnih poti iz Trsta in seveda mi, koroški zastopnik, med katerimi so bile Koroška dijaška zveza, Katoliška mladina in pa dom Prosvete Sodalitas, ki je tudi glavni gostitelj Drage mladih. Od odločitve dalje smo se srečevali približno vsak poldrugi mesec v Ljubljani na sedežu Svetovnega slovenskega kongresa in tu načrtovali program, temo celotnega programa - odločili smo se, da bo to tema integracije manjšin - in potem seveda pripravljali propagandni material in se menili, katere ustanove bi bilo najbolje informirati o Dragi mladih, da bi o leti izvedelo čim večje število mladih.

Omenili ste temo letošnje Drage mladih: zakaj ravno tema integracije manjšin?

Izbira teme je le višek procesa, ki se je začel že omenjenega novembra 2005. Vsem prirediteljem, ki smo se o temi pogajali, se je zdela integracija manjšin prav zanimiv in aktualen pojem, ki bi si ga bilo vredno ogledati. V Evropi je na primer še veliko vprašanj, ki jim ni nihče dal od-

govora, v zvezi z integracijo članov različnih etničnih skupin in manjšin. Prav člani manjšine pa

kot je Draga mladih, ki si drzne razmišljati in debatirati o pojmih, kot so identiteta, asi-

so seveda pobudniki in organizatorji letošnjega foruma in sploh minulih. Mislim, da smo se prav zaradi pravkar naštetih razlogov odločili ravno za temo integracije manjšin, ki bo zanimivo vprašanje še najbolj za predstavnike manjšin, ki bodo sooblikovali Drago mladih, kljub temu pa nočemo ostati na ravni problematike ene ali dveh manjšin, vendar se ukvarjati s problematiko manjšin tako v Sloveniji kot v celotni Evropi.

Koroški radi pravite, da so manjšine most, toda največkrat po tem mostu hodijo drugi. Menite, da so take vrste pobud, kot je Draga mladih, ki se bo letos odvijala na Koroškem, pozitiven začetek k aktivnejšemu razvijanju omenjenih mostov, po katerih bi hodili pripadniki manjšin in bili tako tesneje povezani med seboj?

Zdi se mi, da je Draga mladih dejansko že most; most, ki se gradi že šestnajst let. Most, katerega smo se letos odločili nadgraditi tudi koroški Slovenci. Vem, da Koroška pri pobudi Drage mladih še ni zelo navzoča, lani sta se je namreč udeležila samo dva predstavnika slovenske manjšine na Koroškem, v prvih letih so se je udeleževali nekateri redki posamezniki, kontinuitete pa ni bilo. Vseeno pa upam, da se bo letos Drage mladih udeležilo večje število koroških mladincev, da bi prišlo do konkretne stika s slovensko mladino iz Italije in Slovenije in to zato, ker se mi zdijo vezi med njimi pretrgane, kontakti so, po mojem mnenju, zamrli. Stike je potrebno obnoviti, možnost za to pa nam daje skupen jezik - slovenščina. Ponavljam: most je že tukaj, zato se ga spleča graditi še naprej.

Mislite, da je take vrste forum,

milacija, multikulturalnost, sobivanje ipd., koristen za zamejsko mladino, ki mora zastopati svoje slovenstvo v "gostujočih" državah?

Ravno letošnji intelektualni forum mladih bo odgovarjal na taka vprašanja, pereča in zanimiva za zamejsko mladino. To vprašanje se ne prestopi avtomatično postavlja v naših krajih, na Koroškem, pa tudi v Italiji, na Madžarskem in povsod, kjer pač obstaja manjšina. Vprašanje identitete posameznika in pa tudi same manjšine je vprašanje, ki si ga moramo čim prej postaviti,

Program

petek, 14. julij 2006

do 15.00 ure: prihod, prijava, nastanitev
16.00: slovesno odprtje srečanja: slavnostni govornik pisatelj Boris Pahor
17.00: odhod na goro sv. Heme pri Globasnici; ogled in večerja

sobota, 15. julij 2006

10.00: 1. okrogla miza: Integracija - Quo vadis? Peter Kovačič-Peršin, teolog
univ. prof. dr. Emidij Susič, sociolog
univ. prof. dr. Mirjana Nastran Ule, psihologinja

14.00: delavnice: debatna, bobnanje, pevska, likovna, snemalna, novinarska, fotografska, kolesarjenje, komunikološka, lutkarska
19.00: zabavni večer z glasbo

nedelja, 16. julij 2006

10.00: 2. okrogla miza: Integracija v multikulturalni družbi (Marco Gabriel, referent pri Ligi za človekove pravice na Dunaju, Karel Smolle, podpredsednik Narodnega sveta Koroških Slovencev, Celovec in dr. Miran Komac, Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana)
13.00: refleksija
14.00: izlet: Ogled Krnskega gradu, Vojvodskega prestola in Gospe svete

Draga mladih pa nam pri iskanju odgovora nedvomno pomaga.

Omenili ste, da je to eden izmed prvih sodelovanj pri takih pobudah: kako ste sprejeli izziv slogana VKLJUČI SE! NE SKLJUČI SE!, ki si ga je letošnja Draga mladih izbrala za vodilo?

Med pripravami Drage mladih, ki so se odvijale največkrat v dvo-

rani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani, se je za okroglo mizo začelo dejansko razvijati tisto, kar je pravzaprav Draga mladih: skupno razmišljanje, skupno pripravljane in seveda skupno iskanje slogana - VKLJUČI SE! NE SKLJUČI SE! - z izbiro katerega smo se vsi strinjali. Vodilo Drage mladih je hkrati poziv mladim, naj se vključijo v program, ki pa je resnično veliko več kot prireditve sama.

Koliko koroške mladine pričakujete, da se bo odzvalo na povabilo Drage mladih?

Število je sicer težko napovedati. Lanske Drage mladih je udeležilo približno 60 mladih. No, če bi nam uspelo, da bi bila letos vsaj četrtna števila lanskih udeležencev Korošcev, bi bil to za nas že velik uspeh.

Kaj bo po vaši oceni najbolj pritegnilo koroško in seveda tudi ostalo mladino: pestra izbira delavnic, gostje, ki ste jih povabili, ali pa sama očarljiva Koroška?

Resnično upam, da celoten program. Tema integracije manjšin, ugledni gostje (Boris Pahor bo slavnostni govornik), predavatelji (teolog Peter Kovačič-Peršin, sociolog prof. Emidij Susič, psihologinja prof. Dr. Marjana Nastran Ule, referent pri Ligi za človekove pravice na Dunaju Marco Gabriel, politik in prevajalec Karel Smolle, sociolog dr. Miran Komac, pravnik prof. dr. Danilo Turk ter diplomant dr. Zdravko Inzko), delavnice, sam izlet po Koroški, kjer si bodo lahko ogledali Krnski grad, Gospo Sveto ali se povzpeli na grič sv. Heme. Jasno in naravno je, da bo vsakega posebej verjetno nagovorila določena tema. Tako se bo verjetno kdo zanimal za manjšinsko politiko na Koroškem in se bo zato vpisal v debatno delavnico, drugega bo navdušilo kolesarjenje, tretjega bobnanje. Delavnice je za vse okuse: od likovne, pevske in fotografske do novinarske, snemalne ter komunikološke. Tu, na Dragi mladih, morajo namreč nastati kontakti, ki si jih mladina sama želi, in to s sovrstniki, ki imajo njim enake interese. To je cilj delavnice.

Verjetno bodo torej mlade nagovorile posamezne točke, vseeno pa upam, da jih bo celoten program navdušil in zadovoljil. Pa še to želim povedati: cena celotnega bivanja znaša samo 35 evrov, zato je lahko Draga mladih dostopna vsakemu.

Za konec pa nam zaučajte svoja pričakovanja.

Moja osebna želja je, da bi se 16. Drage mladih udeležilo čim večje število mladih, da bi bila skupina čim bolj pestra in da bi se razvilo čim več prijateljstev in ne nazadnje da bi se mladi imeli lepo. Prepričan sem, da bo to nepozabna izkušnja, od katere bodo udeleženci veliko odnesli in ki jo bodo želeli še ponoviti - treba se je samo prijaviti! Draga mladih se bo po poletnem programu v Tinjah zopet preselila na Opčine pri Trstu, kjer bo še jesenski del

(2. septembra). Mladi iz zamejstva se lahko tako na poletni kot na jesenski del prijavite direktno po spletni strani www.dragamladih.org ali pa pri Mladih v odkrivanju skupnih poti od ponedeljka do petka (9.00-17.00) na telefonski številki 040 370846 (Patrizia, Raffaella).

Patrizia Jurinčič

Sv. maša v zahvalo ob pomembnem jubileju

60 let v službi ljudi in Boga

V cerkvi sv. Karla ob semenišču v Gorici so prejšnji teden duhovniki biseromašniki obhajali sv. mašo in se tako spomnili na pomemben osebni jubilej ob 60-letnici duhovniške posvetitve. Pri maši so se zbrali vsi duhovniki, ki so študirali bogoslovje v goriškem

ki je imel dalj časa v oskrbi duhovnijo sv. Ivana v Gorici. Med mašo je msgr. Žbogar prebral berilo v slovenščini. Somaševalo je 10 duhovnikov z Goriškega, Tržaškega iz Slovenije in Hrvaške. Maševal je msgr. Anton Bogetič, upokojeni škof v Pulju, ki je misijonar v Taiwanu.

sijonske izkušnje na Kitajskem. Dejal je, da je treba priti v stik z ljudmi. Vsakega človeka je treba spoznati, ker je svet zelo raznolik. Tako se ustrezno oznanja Kristusovo sporočilo. Za kristjana sta po Bogetičevem mnenju bistvena pomena odpuščanje in ljubezen, ki nas vodita na pot sveto-

Foto AČ

semenišču in so bili posvečeni leta 1946. Po besedah jubilaranta, gospoda Luigija Tavana, je bila generacija, ki je prejela duhovniške paramente v prvem povojnem letu, zadnja, preden je zaradi razmejitev iz leta 1947 semenišče izgubilo na svojem strateškem pomenu. Ko je namreč semenišče oživel leta 1818, je bila edina ustanova na visokoškolski ravni na Primorskem. Bila je torej bistvenega pomena tudi za vse goriške Slovence. V njej so študirali mladi iz celotnega Primorja: Sloveni, Italijani, Hrvati in Furlani. Med jubilaranti je tudi slovenski duhovnik msgr. Cvetko Žbogar,

V homiliji je Bogetič poudaril pomen duhovništva, ki si mora prizadevati za dobro v svetu. "Brez božje pomoči se tega naporega dela ne moremo lotiti", je nadaljeval Bogetič. Ob tem je navajal tudi primere iz lastne mi-

sti. Svojo pridigo je Bogetič sklenil z optimistično obarvano noto, da je pot svetosti še kako možna in da ljudje sami dokazujejo, da je treba verovati v Kristusov prihod.

AČ

Praznovanje zavetnikov v Ogleju

V sredo, 12. t.m., na praznik svetih Mohorja in Fortunata, bo v oglejski baziliki ob 19. uri slovesna maša, ki jo bo ob somaševanju škofov iz dežele in bližnjih škofij vodil kard. Attilio Nicora. Ob tej priložnosti se bodo škofje srečali z deželnimi javnimi upravitelji in z njimi razpravljali o bistvenih temah deželne politike. Na okrogli mizi o vzgojni in šolski politiki, ki jo bo v t.i. Rimski dvorani v Ogleju ob 16.30 vodil g. Giosue' Tosoni, bosta sodelovali deželni odbornik Roberto Antonaz in deželni šolski ravnatelj Bruno Forte.

Ajdoščina

Odprtje centra Karitas za pomoč odvisnikom

V sredo, 21. junija, sta bila v Rizzatovi vili v Ajdovščini blagoslovitev in odprtje prostorov, ki jih je Občina Ajdovščina namenila in tudi uredila za pomoč odvisnikom, njihovim staršem in svojem. Program je namenjen zasvojenim, ki so se odločili za zdravljenje odvisnosti v Don Pierinovi Skupnosti Srečanje ter njihovim staršem in svojem; izvaja se v okviru Zavoda Pelikan Karitas in Škofijske karitas Koper. Za odvisnike in njihove svojce bo dvakrat tedensko odprta informacijska pisarna, kjer bodo dobili vse potrebne informacije, kako narediti prvi korak iz odvisnosti, v skupini, ki se bo srečevala enkrat tedensko, pa bodo izmenjavali izkušnje in se medsebojno opogumljali na poti iz odvisnosti. Podobna informacijska pisarna in skupina delujeta v župnišču v Portorožu pod vodstvom portoroškega župnika Franca Prelca in dveh strokovnih delavk. Skupina se redno srečuje vsak ponedeljek in je namenjena spoznavanju pravil v skupnosti, izmenjavi izkušenj in medsebojni pomoči v času vstopa in bivanja v Skupnosti Srečanje. Poleg tega potekajo tudi priprave na vstop v Skupnost Srečanje, ki

trajajo 1,5 do 3 mesece in vključujejo individualne in skupinske pogovore, socialno tehnično pomoč pri pripravi na vstop v Skupnost, sprejem odvisnikov, ki nimajo staršev in so v socialni stiski, in napotitev v Skupnost oz. vključitev v celodnevni pripravljalni center na Zavodu Pelikan Karitas v Ljubljani. Od marca 2005 je delovala podobna skupina tudi v Solkanu, kate-re so se udeleževali tudi odvisniki in njihovi svojci iz Ajdovske občine. V letu 2005 se je v program vključilo 52 novih uporabnikov, od tega jih je 20 vstopilo v Skupnost Srečanje, 2 v druge terapevtske skupnosti. Od teh, ki so vstopili v terapevtsko skupnost,

jih je 15 opravilo razstrupitev v župnišču v Portorožu. Konec lanskega leta je, med temi, ki so opravili priprave v Portorožu, 6 fantov in 1 deklet uspešno zaključilo 3 letni program.

Don Pierinova Skupnost Srečanje ima 233 skupnosti v več kot 20 državah po svetu. Pri nas so: Kostonjeva, Čadrg, Vreme, Kobilje in Sv. Trojica za fante ter Razbor za dekleta.

V Centru za pomoč odvisnikom v Ajdovščini bo informacijska pisarna odprta vsako sredo med 9. in 15. uro ter vsak četrtek med 15. in 21. uro. Vsak četrtek bo med 19. in 21. uro srečanje Skupine za zasvojene in njihove svojce ter tistih, ki so program že zaključili. Program bodo izvajali: laična terapevka Tanja Kaligarič in strokovna sodelavka Nada Mirnik ter duhovni vodja Franc Prelc pod strokovnim vodstvom direktorja Zavoda Pelikan Karitas Imreta Jerebic.

Dežurni telefon za pomoč odvisnikom in njihovim svojcem: 041 760 067. Kontaktna oseba: Franc Prelc, gsm 041 795 051

Jožica Ličen

Spominska slovesnost na Cerknim

Nadškof Perko na Lajšah tudi o komunistični revoluciji

Na Lajšah nad Cerknim je bila v nedeljo, 25. junija popoldne, tradicionalna škofijska spominska slovesnost v spomin na vse žrtve okupacije in revolucije na Primorskem pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej. Spominsko mašo za žrtve je daroval upokojeni beograjski nadškof in metropolit Franc Perko, ki je v nagovoru med drugim dejal, da je slovenski narod na

Primorskem občutil preganjanje fašističnega totalitarizma pod Italijo, med vojno pa je kmalu občutil tudi ost komunističnega, ki je začel pobijati nedolžne verne ljudi in duhovnike, je poročal Radio Slovenija. "Komunisti so zlorabili pripravljenost naroda za boj proti fašizmu in so ta boj usmerili za uresničenje svoje komunistične revolucije in tiranije," je povedal Perko.

Veliko je še neraziskanih grobišč v Trnovskem gozdu, je dejal nadškof Perko, in resnica tudi po vojni še ni mogla priti na dan, kajti "komunizem je velika laž in zaradi te laži je veliko pretrpel ves slovenski narod. Najbolj nenavadno je, da se te laži nadaljujejo tudi po propadu komunizma. Mnogi niso pripravljeni sprejeti resnice, čeprav je zgodovina zavrnila komunistične pravljice, čeprav o resnici vpijejo pod nebo mnoga prazna in množična grobišča komunističnega terorja širom po Sloveniji". Ob 15. obletnici slovenske samostojnosti mnogi govorijo,

naj gledamo naprej, na to, kar nas družijo, ne na to, kar nas je v preteklosti razdvajalo, toda brez

razčiščenja preteklosti po Perkovih besedah ni čiste prihodnosti, kajti v preteklosti

ni šlo samo za silno različna mnenja, ampak strahotne in množične zločine komunističnega terorja, ki mečejo veliko senco na prihodnost našega naroda. Koprski škofija je po osamosvojitvi Slovenije odločila, da se bodo na Lajšah vsako leto zbirali v spomin na žrtve. Letos tako mineva 15 let, od kar so se verniki prvič zbrali na Lajšah in se spomnili žrtev vojne, zlasti tistih, ki so bili tam leta 1944 umorjeni. Šlo je za 15 ljudi, med njimi dva cerkljanska kaplana, ki naj bi jih umorili zaradi domnevnega izdajstva in okupatorjevega napada na partijski tečaj v Cerknem, je še poročal nacionalni radio.

STA

14. NAVADNA NEDELJA

Ezk 2, 2-5; Ps 122; 2 Kor 7-10; Mr 6, 1-6

Vera je z ene strani dar, je nezasluzena; z druge strani pa je svobodna privolitev v priznanje in češčenje Boga. Vsekakor je prelepa naloga, ker je sodelovanje z Bogom.

Toda poslušnost Bogu ni samoumevna. Od Adama in Eve dalje ljudje odrekamo Bogu hvaležnost in poslušnost.

Bog očita Izraelcem, da so se uprli Bogu, a k njim moramo šteti tudi sebe, kajti Sveto pismo govori nam prav tako, kakor je nekoč govorilo izvoljenemu narodu. Smo namreč narod upornikov, ki smo se že z očeti uprli Bogu. Edina izjema je Marija.

Prerok Ezekiel govori: "Ti ljudje so trmestega obraza in predzrega srca" (Ezk 2, 3-4). Bog ne odneha z očitki, tudi tepe nas kot oče sina (Heb 12, 6), zato ker hoče rešenje vseh ljudi (2 Tim 2, 4). Ker pa k sodelovanju z Bogom spada tudi trpljenje z njim, se mnogi ustrašijo naporov ter od-

nehajo s hojo za ponižnim in ponižanim Jezusom (Mr 10, 21). Bog pričakuje z naše strani zavzetost in odgovornost. Ne gre za pelagianizem niti ne za semipalagianizem, češ: vse je odvisno od človeka, vsaj prvi podvig nasproti evangeliju in Jezusu. Toda cerkveno učiteljstvo vztraja pri nauku, ki pripisuje edinole Bogu in njegovi milosti odločitev za Boga in vztrajnost v dobrem do konca. Priznava izvirni greh, iz katerega ne moremo sami s svojimi močmi. Vse dobro je delo milosti, ki jo priznavamo kot nekaj nezasluzenega, saj smo povabljeni v življenje, v svobodo, v skrivnost Boga.

Bog vabi k sebi na različne načine: zbuja npr. željo po molitvi in po dobrih delih, po ponižnosti. Njegov Duh daje človeku strah, ki se boji samo enega: da bi žalil Boga.

Ker je Bog tisti, ki vse dobro dela, smemo upati, da bo strl trdoto srca in spreobrnil človekovo trmo. Tedaj ni razloga za človeški strah. Kajti prekor je poslan h grešnim ljudem. Mora jim govoriti Božjo besedo, pa naj jo poslušajo ali ne. Vsekakor je odgovoren tudi za rešenje ali pogubo drugih. Govoriti mora zlasti z zgleodom življenja. Napove celo, da ga Izraelova hiša ne bo

hotela poslušati, saj tudi Sina ne bodo poslušali. Toda kljub neuspehu nadaljujmo po poti ljubezni.

Veren človek naj se ne boji sovražnikov: "Ti pa, sin človekov, se jih ne boj, tudi njihovih besed se ne boj, čeprav so zate osat in trnje in prebivaš med škorpijoni! Njihovih besed se ne boj in pred njihovim obličjem se ne zbegaj, kajti uporna hiša so. Govori jim moje besede, naj poslušajo ali ne, ker so uporni" (Ezk 2-3).

Drugo berilo priporoča uporabo orožja, ki ga apostol imenuje: slabotnosti, trn, satanov sel, milost. Nadaljuje: "Moč se dopolnjuje v slabotnosti." In še: "Vesel sem torej slabotnosti, žalitev, potreb, preganjanj in stisk za Kristusa. Kajti močan sem tedaj, ko sem slaboten" (2 Kor 12, 7-10).

Tudi veliki svetniki, kot npr. sv. Frančišek Asiški, so učili pot ponižnosti, ker samo ponižnost in ponižanja rodijo popolno ljubezen in veselje. Tega so se stalno učili pri Jezusu, ki je krotek in v srcu ponižen (Mt 11, 29).

V današnjem evangeliju in tudi sicer Jezus doživlja nasprotovanje in tudi nerazumljivo sovraštvo. Sam se čudi neveri rojakov (Mr 6, 6). Pri neveri igra svojo mizerno vlogo tudi zavist. Jezus

pa predobro pozna človekovo notranjost, kaj je namreč v človeku. Saj človek gleda površno, očarajo ga le čudeži. Ljudem "se ni zaupal, ker je vse poznal in ker ni bilo treba, da bi mu kdo pričeval o človeku; sam je namreč vedel, kaj je v človeku" (Jn 2, 23-24).

Evangelisti ne morejo poročati vsega, kar se je dogajalo v Jezusovi družbi. Moremo pa si predstavljati močne ali manjše skupine ljudi okrog njega. Morala je biti skrajno pisana družčina: radovedneži tudi in farizeji ter pismouki, ki so se vrinili vmes, da so lahko poročali višjim. A vsi so morali priznati, da se okrog Jezusa dogaja nekaj posebnega. Občudovali pa so modrost, s katero je govoril. Strmeli so nad njegovo močjo v besedi in delih, saj je celo mrtve obujal.

Imeli so ga za tesarjevega sina in niso mogli dokončno povedati, kdo je. Ožji krog pozna njegovo družino: (legalnega) očeta, mater, sestre in brate, t.j. sestrične, bratrance in sorodnike, ki jih Sveto pismo imenuje tako na splošno.

A tudi mi se vprašujemo: "Kdo je ta Jezus?" K vprašanju pa sliši ponižna molitev za vero, za brezmejno zaupanje, za ljubezen do Jezusa in do vsakega človeka.

Del udeležencev velikega slavlja z novomašnikom pred cerkvijo sv. Florijana po evharističnem slavlju (foto DPD)

Alessio Stasi je v nedeljo, 2. julija, pel novo mašo v cerkvi sv. Florijana, prvi novomašnik v briški vasi po 65 letih

Duhovnik, poklican v služenje Božjemu ljudstvu

Kakšen smisel ima duhovniški poklic v današnjem času in kulturnem obzorju, sploh v današnjih družbi? Vprašanje, ki ni prav nič retorično, je prejšnjo nedeljo, 2. julija, med homilijo na novi maši Števerjanca Alessia Stasia postavil prisotnim v briški vasi novomašni pridigar msgr. Oskar Simčič. Kdor je videl solze ganjenosti in sreče v

očeh mladega duhovnika, pa tudi zaznal utrip številnih vaščanov, ki so napeli vse sile za uspešno izvedbo slavlja, ter navzočih iz vsega zamejstva in Slovenije, ki so z zbranostjo in živo soudeleženo spremljali obred, je takoj razumel, da gre za dogodek, ki presega življenjsko izbiro in občutja enega samega posameznika. Duhovnik ni duhovnik zase,

marveč je poklican v služenje Božjemu ljudstvu, je še povedal msgr. Simčič. V času šibke in sekularizirane misli - ter mobilnih telefonov - je Božji klic vedno težje zaznati. In vendar je goriškega nadškofjskega vikarja za slovenske vernike na posvečenju 24. junija v Ogleju presenetil Alessio "janski in odločni DA"; zaznal in zaslutil je, da se je Alessio odločil za duhovniški poklic, ker je zaslišal "šepet Božjega vabila" znotraj dogodkov in odnosov, stikov z ljudmi in knjig, v lepoti in "neizpoljenosti", ki kliče po izpoljenosti". Alessio je po besedah pridigarja poklican, da postane glasnik lepe novice človeškega određenja, da nadaljuje gradnjo Božjega kraljestva "v slovenskem sluhu srca" (V. Truhlar), na tem koščku zemlje in v tem času. Blagri bodo njegova "osnovna bivanjska orientacija", njih oznanjevanje blagoslov za človeštvo. "Postal si zakrament," je msgr. Simčič povedal novomašniku, "enkratno posebno Božje znamenje". Po vsakem novem duhovniku Kristus namreč posebej govori in izkazuje ljudem ljubezen. Kristus v kruhu in krvi povezuje vso naravo, vse človeštvo, vsemu daje okus svoje prisotnosti. Tudi duhovnik je poklican, da s svojim življenjem tudi sam postaja evharistija. Duhovnik je tudi mož Božje besede; priča in oznanja, kar je tudi sam doživel (Jn). "Danes izgo-

varjati besede, ki jih Gospod polaga v srce in na ustnice, ni lahko," je ugotovil pridigar; veliko trpljenje je sejati in imeti občutek, da seme pada v prazno. Toda to, kar je sejano s srcem, prej ali slej obrodi sad, je še povedal msgr. Simčič in naročil Alessiu, naj bo vedno zvest motu, ki si ga je izbral: svoje upanje naj stavi v Gospoda, da ne bo osramočen.

Slavje so župljani odlično organizirali. Že v soboto zvečer so ga sprejeli z litanijami in blagoslovom, nakar so okrasili pročelje cerkve z vencem in cvetjem. V nedeljo zjutraj so na zvoniku oznanjali veseli dogodek pritkovalci, v stranski ladji je mogočno pel zbor pod vodstvom Mirka Ferlana, na koru solista Manuel in Nikolaj Pintar, na orgle je igral Mirko Butkovič, na godala pa izbrani glasbeniki. Sodelovali so celo otroci, ki so po vaškem trgu trosili cvetne liste pred sprevedom duhovnikov in novomašnika. Ker vsi niso našli prostora v prenatrpani cerkvi, so mnogi lahko spremljali obred na platnu v Sedejevem domu, za kar so poskrbeli tehnikarji, ki so v zakristiji režirali neposredni prenos dogajanja. Na začetku maše je v imenu občanov spregovoril župan Hadrijan Corsi, ki je spomnil, da v Števerjanu niso imeli nove maše že 65 let; zadnje je namreč pel p. Matej Perše, doma iz Grojne, na Mohorjevo nedeljo 1941. Duhovnik je prijatelj in brat, učitelj in svetilnik v času, ko smo brezbrizni do pomembnih duhovnih in življenjskih vrednot, je povedal župan. Martin Pintar je kot pravi brat podaril Alessiu novomašniški križ z vrisanim znamenjem

Alessio obhaja prijatelja Martina, ki mu je daroval križ

Božje varstva ter se mu srčno zahvalil, ker je ob njem odkril dar vere. Med mašo je Alessio s križem v roki podelil novomašniški blagoslov, po Zahvalni pesmi pa papeški blagoslov s popolnim odpustkom. Tik pred tem se je zahvalil vsem, ki so ga vsa ta leta spremljali in podpirali, vaščanom za tako lepo slavje. Zahvalil

se je mami in sestri, teti in stricu, družini, ki mu je darovala kelih in mašni plašč. Posebno hvaležnost je izrazil mami za zgled poštenega in požrtvovalnega življenja, za to, da je kljub težkim razmeram s tihim delom vzgajala otroke. Spomnil se je tudi na očeta, kateremu družbi podnevi zadržanega goriškega nadškofa Dina De Antonija, ki je prisotne presenetil s svojim obiskom in očeto vskovno toplino. Vesela družina je tudi njemu zapela v zahvalo in voščilo s srcem, polnim sreče za tako lep dan.

Danijel Devetak

Z leve: msgr. Oskar Simčič, novomašnik Alessio Stasi in župnik Anton Lazar

Otroci ob oltarju

Vaški praznik "med Borovci" po novi maši

Povzdigovanje

Alessio z mamo in sestro

Kratke

Ulica svobode ali najstniške sanje in želje

Zaradi tehničnih zapletljajev in ovir je Goriški vrtljak, abonmajnska gledališka ponudba za otroke in mlade, ki ga je letos devetič organiziral Kulturni center L. Bratuž ob pomoči SNG Nova Gorica in s sodelovanjem goriškega Kulturnega doma ter SSG Trst, ponudil srednješolcem iz Gorice in Doberdoba svojo zadnjo predstavo v Abonmaju za mlade šele ob koncu šolskega leta. Dne 6. junija so si namreč v kar hrupnem vzdušju ogledali igro Ulica svobode sodobnega avtorja Franja Franciča. Delo je z velikim poslušom za stiske in dileme odrasčajočih fantov in deklet zrežirala Tijana Zinajič. Dramaturško je besedilo obdelal Andrej Jaklič, scenografijo in primerne kostume je izdelala Jasna Vastl. Koreografski koraki so delo Primoža Bezjaka. V odrosko dogajanje uvaja videoanimacija, ki se sklada s celotno predstavo, zasnovano kot filmsko slikanico. V njej se prepletata vsakdanje življenje in čustveni svet najstnika Gaja, ki bi rad posnel film o svoji Ulici svobode. Podvig mu uspe šele po prvem ljubezenskem razočaranju in najprej prijateljskem, potem pa ljubezenskem zblizanju z vrstnico, ki je prišla stanovat v njegovo ulico iz bele Ljubljane. V zgodbi se z najstniškimi hrepenenji in željami prepredajo družinski problemi Gajeve prijateljice, ki pa se ob koncu srečno razpletejo. V takem umirjenem okolju bo Gaj lahko končno posnel svoj film, o čemer ni nikoli podvomil malce čudaški, a modri stanovalec Steklenička. Da je srednješolcem predstava segla do srca, so dokazali bučni končni aplavzi in vzkliki izvajalcev, ki so s prepričljivo naravnostjo prikazali notranje tesnobe in razcepe odrasčajočih protagonistov, pa tudi duhovite, smešne in lirične utrinke iz njihovega vsakdanjika. / IK

Mercadonegro na trgu pred severno postajo

Na trgu pred severno železniško postajo je bilo prejšnji teden spet veselo. Potem ko so pred dvema letoma 30. aprila Prodi, Rop,

Foto Bumbaca

Brancati in Brulc podrli mejo, je že dan za tem na skupnem trgu nastopil Goran Bregović. To je bil prvi velik glasbeni koncert na skupnem trgu. Lani septembra sta na istem prizorišču nastopili Tinkara Kovač in Elisa. Koncert latinske skupine Mercadonegro je bil tako tretji pomembnejši glasbeni dogodek na (bivši) meji. Gre za novo zanimivo glasbeno pobudo, ki sta jo organizirala Kulturni dom iz Gorice in Kulturni dom iz Nove Gorice na pobudo obeh matičnih mestnih uprav. Skupino Mercadonegro sestavljajo glasbeniki iz več držav: Kube, Peruja, Kolumbije, Argentine, Italije, Brazilije in Čila. Skupina je nastala na pobudo Alfreda De la Feja, nekdanjega violinista prve dame salse, Celie Cruz. Okoli sebe je zbral še nekaj glasbenikov, ki so delovali z znano pevko, ter nato vpoklical še ostale člane benda, Južnoameričane, ki so živeli v Evropi.

Zahvala okoliškega sveta Didaktičnega ravnateljstva Gorica

Okoliški svet Didaktičnega ravnateljstva Gorica je na zadnji seji 30. junija 2006 pregledal in analiziral opravljeno delo v minulem šolskem letu. Prisotni so ugotovili, da so osnovne šole in otroški vrtci v tem šolskem letu uresničili veliko dejavnosti in projektov. Nekateri od teh so se udeležili s finančno podporo ustanov in s sodelovanjem zunanjih izvedencev. Vsem naj gre prisrčna zahvala. Dragoceno je bilo tudi sodelovanje Odbora staršev.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA
in PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

vabita na

predvajanje diapozitivov o
Armeniji

posnetih na potovanju, ki ga je organiziral Novi glas

Četrtek, 6. julija 2006, ob 20.30

Štandrež, spodnja dvorana župnijskega doma Anton Gregorčič

Akcija za kip Simona Gregorčiča v Gorici

Odbor Slovenske konzulte pri goriški občini, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Zveze slovenske katoliške prosvete, Zveze slovenskih kulturnih društev, Kulturnega centra Lojze Bratuž in Kulturnega doma sporoča, da bo v drugi polovici oktobra letos prišlo do postavitve doprsnega kipa Simona Gregorčiča v goriškem Ljudskem parku, ki ga je izdelal Silvan Bevčar. Odbor se je odločil za akcijo zbiranja

finančnih sredstev in poziva ljubitelje "goriškega slavčka", naj prispevajo v ta namen.

Sredstva se zbirajo v jutranjih urah in prostorih Kulturnega doma in Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Zbor
Bratuž
odličen!

Dne 1. julija je MePZ Lojze Bratuž briljantno sklenil letošnjo sezono. Na mednarodnem zborovskem tekmovanju v sklopu glasbenega festivala v kraju Azzano Decimo so mu člani mednarodne komisije podelili 1. nagrado in Gran premio della citta' di Azzano Decimo ex aequo z zborom Licabella iz Rovagnateja. Goriški zbor se je predstavil z izključno slovenskimi skladbami (Protuletje Ubalda Vrabca, Njen čuva jti gna' Pavla Merkuja, Oj božime-Sdrindulaile Adija Daneua, Kje so ti-

ste stezice Hilarija Lavrenčiča, Marko skače Sama Vremšaka). S programom, ki je moral biti obvezno iz ljudske zakladnice, so želeli pevci pod vodstvom Bogdana Kralja predstaviti slovenski svet in kulturo. Posebej so poudarili bogalstvo zamejsko ustvarjalnost od

Vrabca mimo Merkuja do Lavrenčiča.

Komisija je posebej pohvalila zvočnost goriškega zbora s posebnim poudarkom na zlitosti glasov in intoniranosti. S tem podvigom se je končala pestra in uspešna sezona zbora, v kateri so poleg običajnih

pevskih srečanj izpeljali štiri pomembne projekte: 60-letnico slovenskega radijskega oddelka RAI, kantato Soči ob osrednji zamejski proslavi ob dnevu kulture, gostovanje pri Slovencih v Parizu in nazadnje še udeležbo na sobotnem tekmovanju.

PD ŠTANDREŽ Gledališče pod zvezdami

Vračajo se predstave
ob luninem svitu

Niz predstav z zasananim naslovom Gledališče pod zvezdami je Prosvetno društvo Štandrež prvič priredilo pred dvema letoma (1. 2004) na prostornem igrišču ob župnijski dvorani Anton Gregorčič in z njim prijetno uvedlo gledalce v poletni čas z obljubo, da se bodo te predstave na prostem ponavljale vsako drugo leto. Prireditelji so obljubo držali. Predstave se bodo letos vrstile na istem prizorišču, upoštevajoč datume pomembnih tekem prvenstva v svetovnem nogometu in tudi tradicionalnega festivala narodno-zabavne glasbe, ki razveseljuje ljubitelje tovrstne glasbene zvrsti Med borovci v Števerjanu. Letošnji program nosi podnaslov Poletno srečanje manjšinskih gledaliških skupin iz Avstrije, Italije, Slovenije in Madžarske, saj so prireditelji, kot je ob kratkem orisu bogatega delovanja domačega društva poudaril predsednik PD Štandrež Marko Brajnik na tiskovni konferenci v spodnji dvorani štandreškega župnijskega doma v petek, 23. junija, hoteli razširiti dramska obzorja in približati naši publiko odrske stvaritve

dramskih skupin iz dežel, v katerih so prisotne narodnostne manjšine. Bolj podrobno se je ob letošnji ponudbi pomudil Božidar Tabaj, duša štandreškega dramskega odseka in skupaj z Brajnikom njegov nosilni igralski steber. Niz obsega pet gledaliških večerov, na katerih bodo kar štiri skupine prvič na štandreškem odru. Na prvem, ki je bil v sredo, 28. junija, je italijanska gledališka skupina Gruppo filodrammatico Giuseppe Tartini iz Pirana uprizorila izvorno delo svojega režiserja Ruggera Paghija De qua e de la' (del confin) - Na tej in na oni strani (meje) - v istrsko-beneškem narečju, ki se osredotoča na meje, ki naj bi bile začrtane le na zemljevidih, ne pa tudi v naših glavah.

Po krajši pavzi bo v ponedeljek, 10. julija, na vrsti gledališka skupina KD Planina Sele z dolgoletno dramsko tradicijo. Koroški rojaki prihajajo iz čudovite in najbolj slovenske vasi na Koroškem in so bili že večkrat zelo dobrodošli gostje na Goriškem in imajo že veliko let nepretrgane stike s štandreškimi igralci ob vzajemnih gosto-

vanjih. V režiji Francija Končana, spremljevalca in spodbujevalca, bodo odigrali veseloigro s pridihom kriminalke Odkritostna lažnivka Marcela Acharda v prevodu Bruna Hartmana. V četrtek, 13. julija, bo gledalcem postreglo z dvema enodejankama Beneško gledališče Čedad. Pod režijsko taktirko Marjana Bevka, ki je skupini v zadnjih letih vtisnil poseben pečat, se bodo igralci predstavili s kratkima komedijama v beneškem narečju, Orkester Jeana Anouilha v priredbi Marine Cernetig, katere besedilo pravi, da vsak izmed

ob režiserju in igralcu Lauru Moji s svojim najnovejšim, izvirnim delom v furlanščini, Muri di ridi o Sganassa - s katerim ni še nastopil pri nas! -, gostoval v petek, 14. julija.

Gledališče pod zvezdami se bo izpelo z gledališko skupino Nindrik-indrik iz Porabja na Madžarskem, ki je že uspešno nastopila na Mavhinskem festivalu in bo tokrat uprizorila izvorno igro režiserja Mikija Roša Male vojne, o tistih vojnah, ki se bijejo med sosedi.

Vse predstave bodo ob 21. uri, če bo slabo vreme, se bodo morale

nas igra na svoje glasbilo, a potrebno ga je uskladiti s celotnim orkestrom, in Večerja za enega Freda Frintona v prevodu Lare Gariup - P. Miroladova. Kabaretni trio Trigeminus, dobro poznan abonentom trijezičnega festivala komičnega gledališča Komiga, saj je bil pred kratkim že tretji njegov gost, bo

pač preseliti na oder bližnjega župnijskega doma A. Gregorčič. Gledališki podvig PD Štandrež so podprli Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Fundacija goriškega bančnega zavoda Cassa di Risparmio, goriška občina in pokrajina ter Zveza slovenske katoliške prosvete. IK

Pismo

Pojasnila, prosim!

Odgovarjamo komentaru g. Julijana Čaudka, ki je bil objavljen 8. junija t.l. v Novem glas in zadeva predavanje prof. Jožeta Pirjevca in Janeza Stanovnika o zgodovini Slovenec med leti 1918 in 1991, katerega je pred mesecem organiziralo spodaj podpisano društvo. Avtor pravi, da "je klavr in površinski pristop, ki ima kot cilj, da eno ali drugo stran potrjuje v njenih izbirah", je "razočaran nad impozantno okroglo mize (...)" in predvsem nad zgodovinskim podajanjem, ki je bil bolj v nizanju sloganov kot v objektivnem, znanstvenem podajanju zgodovinskih dogodkov med 2. svetovno vojno". Upoštevajoč, da je Čaudkov poseg članek, ne pa pismo uredništvu, da je komentator očitno dopisnik Novega glasa in da se redno pojavlja v Primorskem dnevniku, izhajamo iz sledečega razmišljanja. Vsakomur je dovoljeno, da v

javnosti izrazi svoje mnenje. Ko pa ima človek nalogo, da širokemu občinstvu posreduje informacijo, predvsem ko gre za znanstvena vprašanja, sta mu zaupani moč in hkrati odgovornost, da s svojim besedilom nudi bralcem podlago za oblikovanje idej. Zaradi omenjene moči mora časnikar biti izredno previden in prepričan, da je to, kar piše, verodostojno.

Na področju znanosti in raziskovanja je komentar izvedenca, ko je namenjen splošni publici, sprejet, če se tako lahko izrazimo, zaradi priznane modrosti. Prav tako, ko poslušamo človeka z dokumentirano večdesletno izkušnjo na visoki ravni, si težko predstavljamo, da bi njegov govor utegnil biti izmišljen. Če pa se amater hoče pojaviti na javni sceni, mora vsako trditev ustrezno utemeljiti.

Prav zaradi tega nas Čaudkov članek preseneča. Toliko bolj, ker je zanj novejša zgodovina

poklicno tuje področje, pa tudi zato, ker sta naša predavatelja, prof. Pirjevec in predsednik Stanovnik, nedvomno ugledni in kvalificirani, mednarodno priznani osebnosti.

G. Čaudek, kljub temu da srečanje v celoti označuje kot "črno-belo podajanje", "popolnoma neupravičeno in predvsem moralno neopravičljivo", se osredotoča samo na drugo svetovno vojno, torej le na delček našega predavanja, na katerem je bil govor tudi o Kraljevini SHS, povojnem obdobju in osamosvojitvi Slovenije; ga "čudi zanemarjenje cele vrste odločilnih dogodkov, ki so danes na široko utemeljeni in jih upoštevajo nove zgodovinske študije in razprave". Očita torej, da je bilo pripovedovanje neobjektivno, sam pa ne utemeljuje svojih trditev. Ne pojasnjuje, na katere raziskave se naslanja, niti ne omenja, katere knjige oz. članke, ki bi njegove zaključke dokazovale, je prebral; bralcu ni jasno, v čem naj bi po Čaudkovem mnenju obstajalo "nizanje sloganov", ki, mimogrede, zveni zelo ponižujoče. Kot rečeno, oseba, ki potencial-

no ima dostop do vsega slovensko govorečega sveta ("žarišča" g. Čaudka so namreč objavljena tudi na spletni strani Primorskega dnevnika), ima do svojih bralcev ogromno odgovornost. Podajanje neutemeljenih podatkov, zlasti ko gre za osebnosti, ki smo ju navedli in ne nazadnje samega kulturnega društva, ki je organiziralo pobudo za več kot stoglavno množico, avtorju članka, posredniku informacij, ni dopustljivo.

Ker se s Čaudkovimi zaključki ne moremo strinjati (bodisi zaradi pomanjkanja ustreznih utemeljitev bodisi zaradi uglede, ki sta ga prof. Pirjevec in predsednik Stanovnik zaradi omenjenih zaslug deležna, pa tudi ker smo celoten govor zvočno posneli in registracijo pazljivo poslušali), avtorja omenjenega članka vabimo, da svoje stališče dopolni s pojasnili, primernimi podatki oz. bibliografskimi informacijami. Šele potem bomo lahko zadevo, na podlagi motivacij njegovih strogih očitkov, ustrezno razčistili.

Odbor Mladinske iniciative SKGZ

Slovo od Romana Di Battista

Velika množica ljudi se je v torek, 27. junija, sočutno strnila okrog domačih in sorodnikov Romana Di Battista, ki je po kratki, a kruti boleznici za vedno v Gospodu zaspal v soboto, 24. junija, njegovo poslednje slovo v števerjanski cerkvi pa je bilo v torek, 27. junija. Pogrebno sveto mašo so darovali domači župnik g. Anton Lazar, mstr. Oskar Simčič in štandreški župnik Karel Bolčina. Na koru je mašni obred spremljal števerjanski mešani pevski zbor pod vodstvom Mirka Ferlana. G. Lazar je v občutenih besedah slovesa povedal tudi: "Roman Di Battista se je rodil v Rimu 25. junija 1938. Že od začetka se je vključil v števerjansko vaško in župnijsko skupnost.

Posebej so mu hvaležni številni upokojeanci, ki jim je pomagal. Ker je bil ljudem in Bogu všeč, sta morali priti nadenj tudi preizkušnja negotovosti in boleznici ter diagnoza, ki ni več dopuščala dvomov s svojo Oljsko goro in Kalvarijo.

Sprejel je nase tudi ta križ in ga nosil junaško in možato do konca. Tudi v tem je spoznal ljubečo roko nebeškega Očeta. Pri vsem tem so mu stali zvesto ob strani žena, otroci in sestra. Ko je zadnje tedne prebral uradne zdravniške izvide, je spoznal, da je prišla ura in zaprosil je za tolažbo sv. Zakramentov in Gospo-

da Jezusa pogosto prejemal za popotnico prav do konca in z nami pri sv. obhajilu molil.

Vsi, ki smo mu bili v tistih dneh blizu, se mu iskreno zahvaljujemo za lep zgled krščanske vere tudi v tej težki preizkušnji."

Na števerjanskem pokopališču je pri odprtem grobu v imenu prijateljev namenila pokojnemu Romanu zadnji pozdrav dr. Marilka Koršič, ki je, kot marsikdo od prisotnih, z njim delila nepozabne, kulturno bogate sezone Slovenskega katoliškega akademškega društva SKAD in tudi nastope mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž. Dejala je: "Dragi Roman, tu smo tvoji prijatelji in znanici skupaj s sorodniki, da bi se poslovili od tebe in se ti zahvalili za vse, kar smo bili po tebi deležni. Vsak izmed nas hrani osebne spomine nate, nekateri na študentska leta, drugi pa na tista, ko si se v sedemdesetih letih vrnil iz Milana v Gorico. Takrat si se takoj pridružil akademskemu

društvu, katerega si bil tudi predsednik. S predavanji in srečanji s predavatelji Sušnikom, Grmičem, Rajhmanom, Šefom, Konciljo, Simčičem, Klinecem in Kodeljo si pripomogel, da smo razmišljali o človeških in verskih problemih v naši skupnosti in v svetu.

Ker si ljubil petje, si pristopil k mešanemu pevskemu zboru Lojze Bratuž in bil veliko let njegov član, dokler te niso preveč zaposlile druge obveznosti. Zaradi poklica ti je bilo domače socialno področje. Dolga je vrsta ljudi vseh narodnosti, posebno še Slovencev iz matične domovine, ki so se obračali nate za izpolnitev prošnji, povezanih s socialnim skrbstvom.

Verjamemo, da boš gledal še naprej na nas s tistim prijaznim nasmehom, ki je pomenil, da je mogoče na kakšen način vse rešiti.

Roman, še enkrat hvala in Bog ti povni!"

Spomin na Romana

Popolnoma nemogoče je, ne se znova spomniti Romana, ki je odšel od nas pred nedavnim in to na hitro in mirno, pomirjeno, pravzaprav čudežno mirno in pomirjeno. Odšel je hitro in zato kot da smo se toliko bolj zavedeli, kako plemenita oseba je bil in kako lepe in ohrabrujoče stvari nam je zapustil, da smo zaradi njih sedaj močnejši in bogatejši.

Roman Di Battista je bil znana in poznana osebnost. Kdo ni opazil njegove sloke visoke postave in vzravnane drže, prijaznega in nekoliko zadržanega nasmeha, prijetne in blagovence govornice? In vendar o njem nismo več kot toliko vedeli, kot da je bil on sam tisti, ki nam ni želel jemati za nas tako dragocene časa. Res, bil je v svojem bistvu resnično kulturen in povsem zavetju tiste občutene nevsiljivosti, ki je silno redka in je ni mogoče igrati, kar končno velja za vsakršno vrlino. Zaradi takšne drže, ki je bil seveda on sam in so bili njegovi pogledi na svet in so bili njegovi pogledi na njega samega in so bili njegova izkušnja o vsem, kar je doživel, o vsem, o čemer je razmišljal, o vsem, o čemer se je veselil, o vsem, nad čemer je bil razočaran. Zaradi takšne drže je nemara razumljivo, da je prav ob zaključku svojega zemeljskega bivanja tako bogato razkril vse tisto, kar so slej ko prej poznali le njegovi bližnji in kar je bilo vsem drugim na poseben način zakrito: razkril je namreč nepo-

pisno milost, ki se je v njem in za nas razodela, razodela na pričetku njegovega novega življenja. Milost mirnosti in pomirjenosti, milost tistega nadnaravnega miru, "ki vsak razum presega", in našo strahotno in bolečo minljivost prežari s tistim izviro svetle harmonije, ki vzame moč vsakršni tesnobi in upogne vsako bolečino. Res, v Romanu je svetla in vendar možata harmonija zažarela v vsej tisti prepričljivosti, ki je ni mogoče opisati. Bilo je to mirno počutje, ki ni odtrgano od vse bolj šibke telesnosti, istočasno pa se nahaja v višinah svetlega, kjer nima neusmiljena minljivost z vsemi svojimi bolečimi preizkušnjami nobene moči več. Bila je to bitka, ne odmakniti pogleda od ljubeče svetlobe za nobeno ceno, saj je v tem pogledu pomiritev, v njem je spokojnost in v njem je zmaga, ki ne mine, čeprav vse premine. Res, Roman je za vse nas enkratna spodbuda, da lahko tudi mi premagamo strah, pa ne samo tistega končnega ampak vsakršnega v vsakdanjem življenju, strah, ki nas krči v ogroženost, da smo potem neprijazni in hladni z drugimi ali do njih celo napadali. V tem smislu bo njegov blagi srčni pogum zanesljivo in v našo srečo vedno z nami.

Še drobna misel: vsakogar, ki ga je v zadnjem času obiskal, je bil neznansko vesel, vsakogar, prav vsakogar, neznansko vesel, neznansko vesel.

Janez Povše

Obvestila

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča udeležence izleta na Pokljuko, da bo avtobus odpeljal v soboto, 8. julija, iz Sovodnj ob Soči ob 7. uri, nato z običajnimi postanki v Štandrežu, Podgori in Gorici pri Primožiču. Priporoča se točnost!

V nedeljo, 16. julija, ob 17.30 bo v gozdu v Kodretih (Zgornja Branica) vsakoletna spominska svečanost za umorjene iz družine Breclj in druge. Somaševanje bo vodil ajdovski župnik Milharčič, pel pa bo moški zbor iz Ajdovščine. Po pobožnosti bo srečanje pod velikim hrastom. V primeru dežja bo pobožnost v cerkvi pri Kodretih.

Darovi

Za cerkev v Gabrjah: novoročenca Ana in Michele 100,00; Darinka Klede 10,00; D.Ž.L. 500,00; T.L. 50,00 evrov. **Za lačne** otroke v misijonu p. Kosa. Vrh sv. Mihaela: N.N. 50,00, Karolina Vizintin Moro 20,00, N.N. 10,00, N.N. 50,00; Rupa: N.N. 40,00; Peč: druž. Malič 50,00 evrov. **Za cerkev** v Rupi: N.N. 20,00 evrov.

Za cerkev na Peči: Stanzani Luigi 10,00; Marjanka Čevdek Quaggiato z družino namesto cvetja na grob strica Rudija Cherpana 100,00; za cvetje: druž. Richiusa 20,00; Milka Cijan v spomin na Vido 25,00 evrov.

V spomin na Romana Di Battista darujeta Ani in Janez Povše 100,00 evrov za MePZ F.B. Sedej in 100,00 evrov za MePZ Lojze Bratuž.

Cestitke

G. Alessio Stasi naj prejme naše iskrene čestitke za duhovniško posvečenje in novo mašo. Svet slovenskih organizacij Nadi Zorn, ki je junija uspešno

diplomirala na mednarodni plesni akademiji ACADEMIE INTERNATIONALE DE LA DANSE v Parizu, in dipl. inž. agronomu Urošu Zornu, ki je konec junija v Trstu dokončal podiplomski študij na MBA in WINE BUSINESS šole MIB SCHOOL OF MANAGEMENT, iz srca čestitajo in jima želijo mnogo uspehov na poklicni poti domači in prijatelji z Goriškega.

V soboto, 1. julija, sta si v štandreški cerkvi obljubila večno zvestobo Rosanna in Cristian. Prosvetno društvo Štandrež jima čestita in želi vso srečo. ZSKP čestita zboru Bratuž za izredni uspeh v Azzanu Decimu.

Sožalje

Ob težki izgubi dragega očeta izrekamo Milkotu in družini iskreno sožalje. Sošolci z liceja

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 7.7. do 13.7.2006)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 7. junija (v studiu Andrej Baucon): Z Andrejem v poletje med popevkami, polkami in valčki. - Zanimivosti in obvestila. **Ponedeljek, 10. julija** (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z Andrejem. - Poletni listi včeraj in danes. - Zanimivosti in rubrike. **Torek, 11. julija** (v studiu Matjaž Pintar): All veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 12. julija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Gospa sveta - simbol slovenske cerkve. - Izbor melodij.

Četrtek, 13. junija (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

Knjiga o števerjanskem festivalu

Knjiga, ki nosi naslov **Festival narodno-zabavne glasbe Števerjan 1971-2005**, je nastala, da bi obeležili najvažnejšo pobudo slovenskega prosvetnega društva F.B. Sedej: festival narodno-zabavne glasbe. Spominski album prikazuje na skoraj 300 straneh v sliki in besedi kulturno manifestacijo od prvih začetkov do današnjih dni. Zamisel se je porodila članom društva pri zbiranju fotografij za razstavo ob lanskem 35. jubileju. Zahvala gre vsem, ki so pripomogli k obogatitvi materiala. Omenimo naj le zvočne posnetke v živo 35 zmagovitih skladb, ki jih je dal na razpolago Niko Klanjšček in zbral na 2 priloženi CD plošči. Gre za izredno zanimiv in izviren zgodovinski dokument. Izid knjige sta omogočila ZSKP iz Gorice in SKPD F.B. Sedej, založila jo je Založba E. Antony iz Trsta. Knjigo sta uredila in opremila Andrejka Hlede in Marjan Drufovka, recenzijo je napisal Saša Martelanc, grafično oblikoval pa Alberto Gregori. **Predstavljena bo v četrtek, 6. julija, ob 20. uri med Borovci v Števerjanu.** O publikaciji bosta na kulturnem večeru spregovorila časniki Jurij Paljk in napovedovalec RTV Slovenije Andrej Hofer. Za glasbeno točko bo poskrbela tržaška glasbena skupina Ano urco al pej dvej. Vsi tudi vabljeni na festivalsko tekmovanje, ki se bo začelo v petek, 7. julija, ob 20.30 ter nadaljevalo v soboto, 8. julija, prav tako ob 20.30. Finalni del bo v nedeljo, 9. julija, ob 17.30. Krona nedeljskega srečanja pa bo, po podelitvi nagrad, nastop ansambla Die Mooskirchner. / MD

SKPD F.B. SEDEJ in ZALOŽBA E. ANTONY

vabita

na predstavitev jubilejne knjige

FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE "ŠTEVERJAN 1971-2005"

Med Borovce, 6. julija 2006, ob 20. uri

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

SKPD F.B. SEDEJ IZ ŠTEVERJANA

organizira

36. FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE "ŠTEVERJAN 2006"

Prvi tekmovalni večer **v petek, 7. julija 2005, ob 20.30**
Drugi tekmovalni večer **v soboto, 8. julija 2005, ob 20.30**
Finalni del **v nedeljo, 9. julija 2005, ob 17.30**

Števerjanski festival je čisto preprosto treba doživeti!

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

S hvaležnostjo se spominjamo

ROMANA DI BATTISTA

in izrekamo njegovi
družini iskreno sožalje.

SVET SLOVENSkih
ORGANIZACIJ

Po kratki, a hudi boleznici je Bog poklical k sebi našega dragega očeta, moža, brata, svaka in strica

ROMANA DI BATTISTA.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste mu strokovno, s prijateljskimi obiski in molitvijo stali ob strani in lajšali čas preizkušnje. Predusem pa hvala domačemu župniku Antonu Lazarju, škofovemu vikarju za Slovence Oskarju Simčiču in štandreškemu župniku Karlu Bolčini za pogrebni obred, pevcem za petje, g. županu Hadrijanu Corsiju, ge. Marilki Koršič in deželnemu svetniku Mirku Špacapanu za poslovlilne govore ter vsem, ki ste nam pomagali in ga tako številno pospremilili na njegovi zadnji zemeljski poti.

VSI NJEGOVI DRAGI.

ODBOR MEDNARODNEGA DRUŠTVA GLASBA POVEZUJE LJUDSTVA

izreka svoji predsednici Mariji Ferletič iskreno sožalje, pokojni gospe **OLGI** pa toplo zahvalo za vse, kar nam je z vso ljubeznijo in razumevanjem dobrega nudila. Gospa Olga, bili smo žejni in ste nam dali piti, bili smo utrujeni in ponudili ste nam svojo ramo! Bog naj Vam bo stoteran plačnik!

ODBOR DRUŠTVA RAT SLOGA PROMOSKULTURE

izreka svoji predsednici Mariji Ferletič globoko sožalje ob izgubi nenadomestljive **MAME OLGE,**

pokojnici pa zahvalo za zgled tihega darovanja, vztrajnosti in prepričanja v zmago ljubezni, resnice in pravice. Gospa Olga, vaša svetla luč ni ugasnila; spremljala nas bo še naprej na naši strmi poti.

Ob poslednjem slovesu plemenite

MAME OLGE,

pristine hčerke slovenskega Krasa, žrtve vojnega nasilja že ob rojstvu, izrekam vsem, ki so jo spremljali na dolgi kalvariji njenemu Odrešeniku naproti in ki so mi stali in mi stojijo ob strani v tej težki preizkušnji, globoko zahvalo.

Njeno srce je nehato utripati 20. junija 2006. Odšla je tiho, brez besed, a s pogledom, ki bo ostal krvavo vklesan v srcu. Mama, hvala za vse!

Sv. maša ob osmini pogreba je bila v petek, 30. junija 2006, v župni cerkvi sv. Martina v Doberdolu.

MARIJA FERLETIČ

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

Gledališče pod zvezdami

Poletno srečanje manjšinskih gledaliških skupin
iz Avstrije, Italije, Slovenije in Madžarske
ŠTANDREŽ, IGRIŠČE OB ŽUPNIJSKI DVORANI
OD 28.6. DO 15.7.2006

■ Ponedeljek, 10. julija, ob 21. uri

Gledališka skupina KPD Planina Sele - Koroška
Marcel Achard Odkritosrčna lažnivka. Režija Franci Končan

■ Četrtek, 13. julija, ob 21. uri

Beneško gledališče Čedad
Jean Anouilh (priredba Marina Cernetig) Orkester. Režija Marjan Bevč
Fred Frinton - L. Gariup Večerja za enega

■ Petek, 14. julija, ob 21. uri

Trio cabaretistico Trigemino - Manzano
"Muri di ridi" o "Sganassa" (nuovo spettacolo)

■ Sobota, 15. julija, ob 21. uri

Gledališka družina iz Porabja (Madžarska)
Miki Roš Male vojne

V primeru slabega vremena bodo predstave v župnijski dvorani Anton Gregorčič
POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Relief 1.0/ Reprezentanca Ukrajine Zlate žoge generala Lobanovskega

Ukrajina je na letošnjem SP-ju pripravila največje presenečenje. Uvrstitev v četrtfinale je bila velik uspeh za četico Olega Blokhina. V ukrajinskih vrstah je dejansko prednjačilo eno samo ime. Njen kapetan, Andrej Ševčenko, je bil edina svetovna zvezda. Obkrožala so ga bolj ali manj neznana imena. Nogometni vznesenci se verjetno še najbolje spominjajo Rebrova, ki je bil Ševčenkov napadalski kolega v zlatem obdobju kijevskega Dinama sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja. To je bila šola trenerja (in vojaškega generala) Valerija Lobanovskega, ki je v Ševčenkov Dinamo vnesel kanček vojaške discipline. Današnji veterani ukrajinske reprezentance so dejansko zrastle v zeljniku generala Lobanovskega. To se je poznalo tudi v rezultatih. Po katastrofalni tekmi s Španijo so se Blokhinovi izbranci zelo dobro ponovno postavili na noge. K temu je seveda pripomogel tudi ni-

zek nogometni nivo nasprotnikov (Savdska Arabija, Tunizija in Švica v osmini finala), Ukrajinci, debitantki na SP-ju, pa je vseeno uspel lep podvig. In še anekdota: kljub temu da večine ukrajinskih nogometašev ni nihče poznal, so se nogometaši iz Kijeva edini na SP-ju lahko pohvalili z dobitnikom zlate žoge tako na igrišču (Ševčenko, 2004) kot na klopi (Blokhin, 1975).

Relief 2.25/ Ronaldo in prijatelji Debelušček na potepu

Ronaldo je tak, kot plišast zajček, s katerim se igrajo otroci. Z izrazitimi sekalci, ki izstopajo v njegovih ustih, je na las podoben Bugsu Bunnyju. Če bi imel seveda Bugs Bunny kak kilogram več. Vsi iz Ronaldo radi brijemo norce. Postal je namreč simptomatični primer težav brazilske reprezentance. Fantazije je potencialno res na pretek, na tem prvenstvu pa je nihče ni prikazal. Ronaldo je sicer dosegel tri zadetke, s 15 goli je postal tudi najboljši strelac v zgodovini svetovnih prvenstev in

prekosal Nemca Gerda Mullerja. Kljub temu ni navdušil. Tako kot nobeden od sestavnih členov magič-

nega kvadrata Kaka - Ronaldinho - Adriano - Ronaldo. Pred prvenstvom so bili Brazilci dejansko že prvaki, zdaj so največje razočaranje. Slabšo uvrstitev carioc moramo iskati v daljnem letu 1990, ko so izpadli v osmini finala proti kasnejši drugouvršeni, Maradonovi Argentini. Takratna Brazilija, v kateri je bil glavna zvezda napadalec Careca, pa je bila po talentu in nogometnem znanju precej slabša od današnje. Debelušček je tako s soigralci po igriščih tekal, nikoli pa ni plesal sambe.

Relief 3.33/ Zinedine Zidane Hvalabogu, De Gaulle je še vedno tu!

Zidane je Alžirec. V dresu galskih petelinov. Alžirec je (sicer skupaj s trikratnim dobitnikom zlate žoge Michelom Platinijem) najprezentativnejši francoski nogometaš vseh časov. De Gaulle bi bil zelo vesel, da v Zidaneu vidi živ primer svoje nacionalistične države, češ Alžirija je itak francoska. Zidaneov tekmovalni labodji spev na nogometnih igriščih je zelo uspešen. Svojo ekipo starčkov je kljub nekaj nevarnim spodslajajem pripeljal dlje od pričakovane. Klasa je navsezadnje klasa. Pomenljiv in zelo simboličen je bil njegov gol proti Špancem. Z lepim preigravanjem je na tla spravil Puyola, ki je simbol španske reprezentance (čeprav je ponosen Katalonec in kapetan ta čas nepremagljive Barcelone), ter z mojstrskim strelom prelisčil soigralca Casillasa, vratarja Špancev. Tudi Brazilcem je Zidane zelo lepo ponagajal. Edini "brazil-

ski" nogometaš na četrtfinalni tekmi je bil dejansko on. Francozi bi si ne mogli izbrati boljšega scenarija za svojo gledališko predstavo. Kako so starčki zmleli neizkušene mladce in južnoameriške virtuozne. Režijo te uprizoritve je seveda podpisal Zidane. In sam je zaigral tudi v glavni vlogi. De Gaulle se veseli pod rušo!

Halo, tukaj Nemčija/ V Berlinu se pripravljajo na veliki finale Sredozemlje, popek sveta

V trenutku, ko zapis nastaja, še vedno govorimo o Zidaneovih čarovnijah, nemški pregovorni vztrajnosti, ki je utišala argentinsko nesistematično fantazijo. Govorimo o čudežnih Portugalcih, ki so se brez Deca otresli nadležnih Angležev, in o Italijanih, ki so z vratarjem Buffonom in stopperjem Cannavarom pokazali na trdnost italijanske obrambe. V tem trenutku še čakamo na polfinalne tekme. Ko boste, cenjeni bralci in spoštovane bralke, dobili časopis v roke, bomo govorili samo še o dveh ekipah. Oba polfinala bosta nam-

reč že za nami. V pričakovanju na veliko nedeljsko tekmo vseh tekem pogledjmo zato, kdo so štiri najboljše ekipe na svetu.

Francija

Pred nekaj tedni smo jo poimenovali reprezentanca starčkov. V nekaj tekmah so se francoski starčki bistveno pomladili. Francoski ponos očitno deluje zelo mladostniško. Proti Špancem in Brazilcem so Francozi predvajali nogomet, ki smo ga gledali leta 1998 v Franciji in 2000 na Nizozemskem. V trdni vezni vrsti prednjači visoki Vieira, ki je po ne ravno navdušujoči sezoni v Ju-

ventusu spet postal prvi obrambni branik na sredini igrišča. V napadu se je po dolgem tavanju nekoliko prebudil Henry. Sam je pokopal Brazilce: s tem je popularni Titi dosegel verjetno prvi odločilni gol v svoji karieri. Henry je namreč doslej zabil že nekaj stotin golov, nikoli pa mu ni uspelo biti mož odločitve na pomembnih tekmovanjih (EP 2000, SP 2002, EP 2004, letošnji finale Champions league). Pravi mož odločitve je pravzaprav vedno on, Zinedine Zidane. S svojimi preigravanji in ustvarjalnostjo nas je popeljal v svoja najboljša leta, ko je Francija kraljevala na nogometnih igriščih.

Nemčija

Klinsmann je gostitelje pripravil zelo dobro. V ekipi ni razen Ballacka nobenega svetovnega zvezdnika. Kljub temu predvajajo

Nemci dopadljivo igro. Nenavadni napadalni dvojček Klose-Podolski je dejansko najučinkovitejša napadalna vrsta na svetu. Četrtfinalni spopad z Argentinci je pokazal tudi, da zmorejo Nemci igrati tudi pod hudim pritiskom. Modrobeli so namreč proti nemškemu panzerjem povedli v začetku drugega polčasa. Klinsmannovi izbranci so s pametno igro vztrajali do konca: nikoli niso popustili, pa čeprav so do izenačenja prišli komaj v 80. minuti. Napeto tekmo, ki se je izrodila v splošni prepir, so domačini odlično sklenili z umirjenim streljanjem enajstmetrovk.

Domačini so se napetih trenutkov očitno zelo hitro privadili.

Italija

Italijani so od vseh ekip imeli najlažjo pot. Pregazili so Ukrajino, čeprav končni izid (3-0) ne kaže realnega razmerja sil na igrišču. Ponovno je v italijanskih vrstah izvrsten Buffon. Vratar je svojo reprezentanco večkrat rešil pred Ševčenkom in njegovimi soigralci. Že celo svetovno prvenstvo odlično igra tudi kapetan in branilec Cannavaro. Italijanska obrambna vrsta je tako tudi v odsotnosti Neste zelo dobra. V napadu Toti sicer dobro nastopa, a do četrtfinala še ni pokazal, da je lahko pravi leader. Vsi napadalc so (z izjemo Del Piera) do tekme z Ukrajino dosegli gol, na SP-ju pa ni nihče dokazal življenjske nočne spanje. Po že ustaljeni navadi je dobro igro na svojem boku pokazal Zambrotta, ki je nenadomestljivi člen Lippijeve enajsterice.

Portugalska

Portugalska je zelo blizu svoji naj-

Plusinminus

• Sredozemlje je postalo nov strateški baricenter nogometa. Kakorkoli se bo razpletel nedeljski finale, z gotovostjo lahko trdimo, da bo svetovni prvak postala EU. EU bo zasedla tudi drugo, tretje in četrto mesto. Nadaljuje se urok, po katerem Južnoameričani niso sposobni zmagati na evropskih tleh (edina izjema je Pelejeva Brazilija daljnega leta 1958 na Švedskem). Evropejci so ob tem dokazali, da znajo biti zelo brazilski (Figo, Zidane).

• Južnoameričani se predčasno odpravljajo čez Atlantik domov. Kljub temu da so veliko obetali, se niso izkazali za dovolj odločne in odločilne. Argentinci, ki so občasno navduševali publiko s številnimi nogometnimi geniji, niso izdelali izpita tekem za življenje all smrt. Brazilci so razočarali že od vsega začetka in niso nikoli udeleženi fantanogometa, ki so ga vsi pričakovali. SP je poleg tega z izpadom Južnoameričanov izgubil tudi najlepši del publike.

Ko nogomet ni samo nogomet...

"A mi lahko, prosim, poveste, zakaj je tu v Gorici toliko italijanskih zastav razobešenih, kaj se dogaja, česa takega še nisem videl?" nas je na jutranji kavi vprašal prijatelj Andrej iz Nove Gorice, ki ni ravno zaspan človek in tudi marsikaj razume, a na nogomet se zagotovo ne spozna. Smejali smo se in mu povedali, da je "calcio troppa robba!", da je nogomet "too much", kot bi se pravilno po slovensko izrazili mladi v Novi Gorici, ki se na nogomet spoznajo, a za svoje "zahovičce" ne morejo navijati, ker Slovencev v Nemčiji letos ni. In našega mladega Andrejčka, ki je pri nas na poletnem delu, je Andrej iz Nove Gorice tudi vprašal, zakaj tako živalsko tulijo in rjovejo nogometaši, ko dajo gol: "Pa saj to ni človeško, so kot podivjane zveri!" In smo seveda ugotovili, da nogomet našega prijatelja iz Nove Gorice ne navdušuje. Mali Arabci pri nas doma, sosede mojega sina Lukca, navdušeno prepevajo: "Ita-lia, Ita-lia!", zveni bolj kot "Italja Italja" in zanimi-

vo je tudi to, da sta našega Luko prav Ilieš in Mohamed s pomočjo sestre Eješe naučila tudi italijanske državne himne. Ti rečem! To je moč nogometa, ko ti Arabčki prepevajo italijansko himno! Naš mulc je tudi zraven vlek, a sem mu razložil, kako in kaj in je potem raje vzklikal: "Čev-čenko, Čev-čenko!" Slovanska kri ni voda! Potem jih je Luka naučil še O, bella ciao, o bella ciao! Kar tako, za zraven, ker se lepo sliši in še lepše poje! Ko igrajo na travniku pred hišo nogomet, Arabci, Luka, napol Bolgar in na pol Ukrajinec, se pogovarjajo o nogometaših in naš Luka ima najraje Čevčenka, kot sam imenuje Ševčenka. Italijani so namazali Ukrajince in naš Luka je povedal, da se vidi, kako Čevčenko "stava male", ker ni dal gola. "Ga je bubala noga, najbrž!" je rekel mali mož v majici Ševčenka, Milanovi majici, božanski majici. Huronsko tuljenje južnjakov na koncu ulice, ko so se po tekmi skladali v avte, da bi šli v

bližnji Červinjan proslavljat zmago, mi je dalo vedeti, kje živim. Tekma med Italijo in Ukrajino je bila ravno na dan slovesnosti ob 15. obletnici slovenske države v centru Bratuž. Po slovesnosti sem šel v uredništvo, da sem napisal vest za Slovensko tiskovno agencijo. Travnik je bil podoben puščavi. Sedel sem v avto, se peljal proti Ogleju sam, do Terza nisem naštel pet avtomobilov, neverjetno! Zazel sem si, da bi bila taka tekma vsak večer, ko se vračam domov. Za pot, za katero ponavadi rabim 40 minut, sem porabil le 22 minut. Na semaforju pred vasjo Terzo, kjer živim, sem zagledal raketo, rdečo raketo, ki je visoko na nebu počila, in potem užival v tuljenju in trobljenju: Italijani so dali gol. Doma mi je Luka povedal: "Tata, Taljani so dobili!" Hotel sem že vprašati: "Kaj, so jih dobili po grbi?", ko sem zagledal na vratih ženo, ki me je proseče gledala. Nima rada mojih srbskih psov.

JUP

stran pripravil Andrej Černič

Festival

V tržaškem Ljudskem vrtu je od petka, 30. junija, pa še do sobote, 8. julija, na sporedu sedmi Festival Maremetraggio. Izložba italijanskega vrhunkega kratkometražnega filma, saj je festival nastal leta 2000 z namenom, da bi predstavil samo tiste kratkometražce, ki so zmagali na najznamenitejših svetovnih festivalih, in z leti bistveno razširil bero filmov in se zapisal med znamenitejše tovrstne italijanske festivale. Letošnja izvedba bo torej ob več kot petdesetih kratkih filmskih zgodbah ponudila tudi vrsto zanimivih dolgotrajnih del mladih italijanskih avtorjev. Gre za prvence, kot so Agente matrimoniale Christiana Bisceglie, Basta un niente Ivana Polidora, E se domani Giovannija La Parole, La cura del gorilla Carla Sigona, Mater natura Massima Andreia (v filmu, ki si je priboril nagrado na lanskem beneškem festivalu, nastopa tudi poslanec Vladimir Luxuria, ki bo tudi prisoten na tržaškem festivalu), Quando i bambini giocano in cielo Lorenza Hendela in pa Tu devi essere il lupo Vittoria Moronija. Izven tekmovalnega dela bo v tem sklopu predstavljeno delo Sopra e sotto il ponte Alberta Bassettija, v katerem nastopa tudi Davide Rossi, sin rockerja Vasca.

Ob teh bo predstavljenih tudi enajst del iz sklopa CEI-SEP, se pravi sklopa, ki je posvečen kratkometražnim filmom avtorjev iz območja Srednje Evrope.

Del pozornosti prirediteljev pa bo tudi letos, kot že v preteklosti, posvečen snemanju filmov. V osrednjem Villagu, ki bo postavljen na Borznem Trgu, bo tako v sodelovanju s produkcijsko hišo Fandango in turinsko šolo Holden potekal tridnevni tečaj z naslovom Luna Park, namenjen vsem, ki bi se radi preizkusili v katerem od filmskih poklicev, saj bodo med predavatelji znameniti italijanski režiserji, scenaristi, postavljalci luči, fotografi, montažerji in seveda organizatorji filmskih setov, ki bodo vodili posamezne delavnice.

Viden poudarek pa bosta prirediteljici, Maddalena Maineri in Chiara Omero, posvetili tudi stoletnici rojstva Roberta Rossellinija. V spomin na rimskega režiserja bodo na dan festivalskega odprtja otvorili razstavo Roberto Rossellini cantastorie a Maremetraggio (Roberto Rossellini trubadur na Maremetraggio). Ob nekaterih avtorjevih skicah bodo na njej predstavljena tudi režiserjeva najzgodnejša in skoraj povsem nepoznana kratkometražna dela.

(lga)

Simon Gregorič ob 100-letnici smrti

Kdor me pozna, ve vsak, kaj mislim o sv. Cirilu in Metodu in o njiju delovanju, o njiju velikanskih zaslugah za Slovane. / ... / Brez teh dveh bi Cerkev ne bila pridobila Slovanov in Slovani ne književnega jezika in s tem omike.

(O slovanskem bogoslužju)

GRUPPO
KB
1909
SKUPINA

RAZPISUJE

NAGRADNI LIKOVNI NATEČAJ
OKNO V SVET

Prireditelji vabijo vse mlade umetnike naj se prepustijo kreativnosti in sodelujejo na nagradnem natečaju.

Oddaja izdelkov je predvidena do 08.07.06 na naslov: »Kulturni dom«
ul. Brass 20, 34170, Gorica

Pravilnik in informacije natečaja:
www.kb1909.it

Razstava treh goriških mojstrov v Šempetru

Vezi: Robert Faganel, Andrej Kosič, Roberto Nanut

V Coroninijevem dvorcu v Šempetru je Likovno društvo Šempeter - Vrtojba pripravilo razstavo treh zamejskih umetnikov, slikarja Roberta Faganela in Andreja Kosiča ter kiparja Roberta Nanuta. Odprli so jo v petek, 23. junija, v okviru praznovanj slovenskega Dneva državnosti in bo na ogled do 16. julija. Dali so ji simboličen naslov Vezi, ki povezujejo ljudi z obeh strani meje, s posebnim poudarkom na umetnosti, saj presega vsako pregrado. Ustvarjalce je na otvoritvi predstavil likovni kritik Joško Vetrh.

Dva razstavna prostora združujeta dela treh umetnikov, ki vsak na svoj način presnavlja življenje okoli sebe. Kipar Roberto Nanut spreminja grobe kamnite, mar-

more bloke in tudi druge materiale, les, bron, v živo materijo, telesa s svojim notranjim vzgibom. Energične konjske glave, ženski torzo zavrt v tančico; nežna, poetična vizija ženskega telesa, zglajene površine, prepletanje linij, v kontrastu z moškimi, grobo obdelanim, presekanim. Posebno pozornost namenja tudi materinstvu, temu stanju pričakovanja. Spreminja ga v večni simbol kontinuitete, skrajno stiliziran in zato še bolj pomenljiv. Nanut

združuje kiparsko znanje z neverjetnim čutom za živo naravo, kamen je njegov element že celo življenje, dleto je začel uporabljati že kot otrok v domači delavnici in mu ostal zvest do danes.

Na drugi strani se slikar Roberto Faganel s svojimi olji posveča bujni havajski naravi, ljudem iz eksotičnih dežel, a ne zanemarija domačih motivov. Nagnjen je k uporabi intenzivnih barv, usmerjen v nekakšno postimpresionistično upodabljanje z močno, odločno potezo in pastoznimi nanosi. Njegove slike so kljub verističnemu načinu nekakšna napol zasajana vizija sveta, zelo osebni pogled. Priljubljeni so mu kraški motivi, krajina, izseki življenja, navdihuje pa se tudi ob številnih pogledih s potovanj na Havaje, Kanarske otoke, kjer je spoznaval drugačno realnost. Njegova figuralika je zreducirana na bistveno, spretna kompozicija je vedno prostorsko uravnotežena in harmonična. Razstavo zaokrožajo še intimni

a nikoli zagrenjena ali ostro kritična. Iz njih je čutiti sprejemanje življenja, mirno sožitje, nikoli ni nobene zahteve, prej zahvala.

Katarina Brešan

Dežela F-Jk in združenje Evropa Kultura

Bogat vpogled v turško kulturo

V petek, 30. junija, so Turki ponovno zasedli evropsko celino!

Tokrat se niso podali v naše kraje z ognjem in mečem, temveč s kulturo. Še bolj pomembno pa je, da so se v tem primeru podali k nam ravno na naše povabilo.

Če se s tega dokaj nejasnega okvira spustimo na bolj stvarno in jasno podajanje dejstev, naj obrazložimo, da se je ravno v petek, 30., na raznih lokacijah naše dežele pričel široko zasnovani načrt

Turki v Evropi, ki nosi podnaslov Soočanje civilizacij-Razstave predstave stiki.

Kot so poudarili prireditelji na predstavitveni tiskovni konferenci, ki je v petek minulega tedna potekala na predsedstvu dežele v Trstu, gre za najbolj pomembno razstavo, ki letos poteka na deželni tleh. Zamisel o načrtu je pred dvema letoma začel snovati novinar Gianpaolo Carbonetto, ki je v sodelovanju z združenjem Evropa Kultura in Paolo Sain ter Danielo Volpe uspel sestaviti dragocen mozaik turškega kulturnega miljeja: ta se bo zrcalil v številnih razstavah zgodovinskega, umetnostnega, arhitekturnega pa tudi gledališkega in filmskega značaja. Težko bi bilo prikazati tako zajet-

no časovno razdobje (od 16. stoletja do današnjih dni), ko se ne bi poslužili vseh teh izraznih kodov. Namen pobude je namreč predvsem ta, da bi skušali na celovit način razumeti pretekli od-

soočanja, izmenjave. Ta bo osvetlila odnose, ki sta jih mesti vzpostavili po podpisu Carigrajskega miru leta 1573. V bivši Napoleonski smodnišnici je od 30. junija do 22. oktobra na ogled

pregled najpomembnejših načrtov civilne in religiozne narave najbolj znanega staroturškega arhitekta Sinana. Vpogled v tedanjo staroturško, habsburško in beneško vojno strategijo je podala razstava, ki tudi med 30. junijem in 22. oktobrom poteka v vojnem zgodovinskem muzeju v Palmanovi. O največji razsežnosti staroturškega

prodora na evropska tla, s posebnim ozrom na obleganje habsburške prestolnice, pričča razstava, ki poteka v Pordenonu od 2. julija do 22. oktobra v prostorih grada

Torre. Preplet evropske in otomanske arhitektonske šole je obiskovalcem na voljo na razstavi, ki od 1. julija do 22. avgusta poteka v cerkvi sv. Franciška v Vidmu, kjer je vzeta v pretres umetnostna žilica arhitekta Raimonda D'Aronca, ki je na prelomu med 19. in 20. stoletjem služboval v Istanbulu. V palači Gopcevic v Trstu pa bo od 7. julija do 3. septembra na ogled razstava Turqueries: podobe iz otomanskega sveta v Evropi 17. stoletja: na njej bodo obiskovalci zrlili v portrete turških vojakov in srednjeevropskih plemiških gospe 17. stoletja. Tole zbirko umetnin hrani ptujski muzej. V sodobno turško umetnost pa se bo podala razstava, ki bo od 29. oktobra 2006 do 25. februarja 2007 potekala v vili Mainin.

Serija gledaliških predstav, niz turških filmskih stvaritev in glasbene interpretacije bodo že itak bogato paletto razstavniht načrtov dodatno ovrednotile.

Igor Gregori

DSI Predstavitev knjige Borisa M. Gombača Reševanje vojakov ob slovenski osamosvojitvi

Knjige Na drugi strani se ne lotiš kot zgodovinskega teksta, kot učbenika polnega dolgočasnih podatkov. Lotiš se ga kot zanimive zgodbe, ki te prevzame z vsako besedo. Naš najbolj znani zgodovinar Boris M. Gombač, ki živi in deluje v Ljubljani, je s svojo knjigo želel natančno opisati vse trenutke, ki so zaznamovali slovensko osamosvojitveno vojno, točneje boj za reševanje 6500 mladih vojakov, ki so bili takrat v Jugoslovanski ljudski armadi. V ponedeljek, 26. maja, so namreč na kulturnem večeru v Društvu slovenskih izobražencev predstavili knjigo, ki je nastala iz avtorjeve osebne izkušnje oziroma ob begu sina iz vojnega poveljstva obmorske komande na Žirovnici pri Splitu. Nekateri vojaki so bili

prepletata z močno izpovednimi spominskimi zapiski nosilcev tedanjega dogajanja". Dokumenti so v obliki tako sprotnih opomb z viri in literaturo kot v obliki vključevanja stenogramskih zapisnikov, pisem in pripovedi vojakov in staršev ter pričevanj odgovornih politikov. V Gombačevem delu je prisoten tudi dolg seznam razporeditev več tisoč slovenskih fantov po vojašnicah takrat še obstoječe države. S Stergarjem se je seveda strinjal tudi Stane Granda, predsednik Odbora staršev za reševanje slovenskih vojakov. "Knjiga je zelo dobro zgodovinsko delo, obenem pa – je poudaril Granda – zelo izčrpno pričevanje. Tukaj ne govorimo le o vojaški, ampak tudi o človeški zgodovini". Po objektivnih analizah in

Foto Kroma

na slovenskih tleh, nad devetdeset odstotkov pa jih je bilo razpršenih po celotnem jugoslovanskem ozemlju. Da bi se slovenski vojaki čim prej rešili, je 16. maja 1991 nastal Odbor staršev za varstvo in vrnitev slovenskih vojakov, ki je z odmevnimi akcijami na civilnem, družbenem, političnem in javnem področju dosegel, da so se vsi rekrutiranci vrnili v matično domovino. Janez Stergar, ki je na ponedeljkovem večeru govoril tudi v imenu založbe Znanstvenoraziskovalnega centra, je v svoji recenziji zapisal, da je za Borisa M. Gombača "značilno nekonvencionalno, angažirano predstavljanje obravnavane tematike. Tako je bralcu prijazno zasnovana in berljivo napisana tudi knjiga 'Na drugi strani'. V njej se brezosebna, suha zgodovinska pripoved in kritična znanstvena analiza smotno

opisih osebnih izkušenj Janeza Stergarja in Staneta Grande je o svoji najnovejši raziskavi spregovoril tudi sam avtor Boris Gombač, ki je na kratko opisal takratno delovanje Odbora staršev, potem pa se osredotočil na pomen knjige: "Zgodovina se rada zaustavlja ob elitah, tokrat pa je bilo s to knjigo obratno, ker sem za zgodbo uporabil dogodivščinne anonimnih mas, kajti prek družin, prijateljev in znancev je bilo v to zgodbo vpletenih okoli sto tisoč ljudi". Avtor je ob opisu takratnih dogajanj želel poudariti tudi dejstvo, da "teh mladih slovenskih vojakov vsa poznejša politična oblast ni marala, niso bili deležni nobenega priznanja. S to knjigo in z vabilom – je zaključil Gombač – ki ga je Odbor letos prvič prejel na proslavo osamosvojitve, pa je končno prišlo vsaj do moralnega priznanja".

Metka Kuret

Bambičeva galerija na Opčinah / Goriška Mohorjeva družba

Prijateljsko sozvočje ob umetniškem navdihu

Ko se likovna beseda preljuje v pisano slikarstvo... in obratno... S takim oksimoronom bi lahko na prvi pogled ocenili umetniško mapo z zgovornim naslovom Zlahtnosti, ki jo je pred nedavnim izdala najstarejša slovenska založba v Italiji, Goriška Mohorjeva družba. Gre za neobičajen in hkrati zahteven podvig goriške založniške hiše, s katerim je želela GMD počastiti življenjska jubileja dveh zamejskih ustvarjalcev, likovnika Edija Žerjala, ki je lani slavil svoj 65. rojstni dan, in pesnika Aleksija Pregarca, ki praznuje letos svojo 70. letnico.

Predstavitev umetniške mape je potekala v torek, 27. junija, v prostorih Bambičeve galerije na Opčinah, to je prijateljski prostor, na katerega sta tako Pregarc kot Žerjal močno navezana. Založniški podvig Goriške Mohorjeve je predstavil tajnik založbe, časnikar Marko Tavčar. "Jubileja naših ustvarjalcev nam veliko obetata", je poudaril Tavčar, "saj sta oba sredi velikega ustvarjalnega zanosa na različnih področjih. Založniško delo je obenem priložnost, da se kot založba predstavimo na nov način: kdor bo vzel v roke mapo,

Foto IG

bo cenil Zlahtnost, ki izžareva iz vsakega napisanega verza in iz vsake narisane črte". Tavčar ni pozabil omeniti potrebne podpore, ki je načrtno doprinesel Sklad Libero in Zora Polojaz. To je nepridobitno združenje, ustanovljeno marca 2004. Med ustanovitelji so osebe iz dežele F-Jk in bližnjega Veneta, ki so zakonca Polojaz poznale. Ustanovitelji sklada so se istovetili z nekaterimi idejami in principi, na katere sta bila Libero in Zora Polojaz posebno pozorna in katere sta skušala uresničiti v svojem življenju, ker sta menila, da so bistvena podlaga same žive ustvarjalnosti. Iz rodne Istre sta zakonca stopila v stik z različnimi kulturami in z različno govorečimi skupinami, zato sta tudi znala oceniti, kako važno je medseboj-

no spoznavanje, ki sloni na strpnosti, ki spoštuje različnosti ter spodbuja ustvarjalnost in plodno radovednost. Zakonca Polojaz sta tako finančno podprla mnoge kulturne ustanove, še posebej sta se zanimala za literarno in likovno umetnost. Umetniška mapa dua Žerjal-Pregarc bi potemtakem gotovo naletela na njuno zanimanje in odobravanje, saj se v delu beseda in likovnost nenehno prepletata. "Naslov mape izžareva svojo vsebino", je pristavila Magda Jevnikar, ki je kot umetnostna kritičarka prispevala k delu spremno besedo. "Pesnik se je tokrat moral prilagoditi likovniku, sprejeti njegov izziv. V delu je očitno njuno prijateljsko sozvočje", ki sta ga v tem primeru oblikovala z vsebinskega in oblikovnega vidika. Vse-

binska podlaga sloni namreč v zapisanosti umetnosti: "V pristopu sta ista: iz začetnega resnobnega stališča se njuno delo spremeni nato v ironično presojanje stvarnosti"; z estetskega vidika pa so tako Pregarcjeva poezija kot grafična dela Žerjala pomembna vrnitev k estetskemu podajanju umet-

niškega sporočila: "Beseda se ponovno vrača k izbrani, slovesnosti, grafike pa spet izžarevajo figurativno upodabljanje okolja – lepote." Razlog za tako neobičajno alkimijo med umetnikoma je treba poiskati v njunem prijateljskem odnosu in v osebnem doživljanju umetniškega miljeja. Žerjal je na

večeru obnovil postopek nastajanja svojih grafik, kar je terjalo ogromne ljubezni in potrpljenja. Rezultat pa je res enkratni, kot tudi enkratnih je vseh 70 map s tristopetdesetimi grafikami, ki jih lahko imamo za prave originale, saj jih umetnik še danes vsako posebej ročno dokončuje. Pregarc, ki se je tudi osebno zahvalil Skladu Polojaz, saj je bil gospod Libero obenem nekoč tudi njegov delodajalec, je svoje izvirne verzice ocenil za "kristalno liriko sedemdesetletnika". Poezije, ki so zbrane v mapi, so nastale potem, ko je Žerjal ponudil Pregarcu "osrednji ton" umetniškega načrta. Ricmanjski pesnik ni pozabil izraziti občutene zahvale Jolki Milič, ki je njegove verzice prevedla v italijansko.

Igor Gregori

Klub prijateljstva na Vrsnem Še dva poklona goriškemu slavčku

V predzadnjem junijskem tednu sta kar dve skupini iz Trsta obiskali kraje, v katerih je živel in deloval naš priljubljeni pesnik Simon Gregorčič. Nekateri smo se udeležili kar obeh izletov. Resnici na ljubo moram povedati, da prvi izlet ni bil posvečen samo Gregorčiču. Bil je predvsem romanje na Sveto Goro pri Gorici. To junijsko romanje je za Rojan postalo že tradicija. Radi se mu pridružimo tudi iz drugih krajev, zlasti še, če smo včlanjeni v rojansko Marijino družbo. Sveta Gora ima poseben čar. Lepa, mogočna cerkev govori: "Jaz pa stojim na skali" in daje človeku vtis gotovosti, vir moči. Z glavnega oltarja kronana Mati Božja po svojem kronanem Sinu troši milosti na romarja, da ta odhaja iz cerkve pomirjen in okrepljen v duši. Nekaj korakov okrog cerkve osveži in ok-

repi telo, pogled z gore na prelepe oddaljene kraje dviga duha, in ko se oko zazre v dolino, privre iz srca Gregorčičeva pesem: "Krasna si, bistra hči planin!" Soča, bistra hči planin, ki pa na zaost ni več povsod tako bistra, nas je spremljala na nadaljnji poti v Tolmin v prijetno gostilno in po kosilu v Kobarid, kjer je Simon Gregorčič posvetil del svojega življenja temu, da je kot duhovnik vodil ljudi na poti k Bogu, kot prosvetni delavec pa budil narodno zavest in ljubezen do rodne jezika. Osebnost se je tu seznanila z notranjim trpljenjem, ki je obrodilo obilen sad: mnogo njegovih najlepših pesmi. Gregorčičeve pesmi so bogatile vso našo pot v avtobusu. Pred mikrofonom nam jih je prebral msgr. Franc Vončina. Ne samo na poti v Kobarid, tudi ob vrnitvi v Trst. V Kobaridu smo se stisnili okrog velikega čr-

nega kipa Simona Gregorčiča in msgr. Vončina nas je fotografiral. Najbolj pogumni so se potem povzpeli na grič do cerkve sv. Antona Padovanskega in pokopališča iz prve svetovne vojne. Ogledali so si tudi muzej iste dobe. Ostali smo se tačas hladili na klopcah v senci divjega kostanja pred pošto in občudovali Gregorčičev kip. Obiskali smo tudi bližnjo cerkev, kjer hranijo nad glavnim oltarjem

dragoceno Marijino podobo. V Trst smo se vrnili po slovenski Beneciji in kar od daleč mimogrede opazovali Staro Goro in Landarsono jarmo ter se spomnili tako težko izbojevanje dvojezične Šole v Špetru. To je bilo v torek, 20. junija. Le nekaj dni zatem, 24. junija, pa smo s Klubom prijateljstva obiskali pesnikov rojstni kraj in grob.

Nada Martelanc

In memoriam

Matija Hrvatina

Prejšnji petek, 30. junija, smo se na pokopališču pri Sv. Ani poslovili od dolgoletnega člana svetoivanskega cerkvenega pevskega zbora Matije Hrvatina, ki je umrl v torek, 27. junija, v častitljivem 102. letu starosti. Matija Hrvatina je bil sin slovenske Istre, saj se je bil rodil 13. maja 1905 v Šmarjah pri Kopru, kjer je moral že v zgodnji mladosti opustiti šolanje in poprijeti za delo na kmetiji. Kmetovanje je ostal njegov poklic tudi po poroki z domačinko Johano leta 1929, poleg tega je Matija gojil

tudi veliko ljubezen do glasbe in petja, tako da je postal organist in pevovodja v domači vasi. Ta vloga je znala biti v tistih časih, ki jih je zaznamoval raznarodovalni italijanski fašizem, tudi tvegana in tudi Matija je imel opravka s fašisti, ki so mu, sicer neuspešno, tudi postavili zasedo. Za zakonca Hrvatina je bila huda preizkušnja druga svetovna vojna, ko so jim Nemci zažgali hišo, Matija pa je odšel z drugimi moškimi iz vasi v partizane. Po vrnitvi domov se je skupaj z ženo in družino lotil obnove domačije in ponovno začel obdelovati svojo

kmetijo, vrnil pa se je tudi k orgljanju in vodenju cerkvenega

Foto Kroma

zbora. Vodil je tudi domači posvetni zbor ter zборе po drugih vaseh. A povojne politične in gospodarske razmere v Istri so družino postavile pred težke odločitve: najprej sta v Trst odšli hčerki, nato pa leta 1964 še Johana in Matija. Nastanila sta se pri Sv. Ivanu, kjer sta se kmalu vključila v tamkajšnjo slovensko versko in kulturno stvarnost: pogosto sta obiskovala sveto mašo, Matija pa se je pridružil cerkvenemu zboru, njegov tenor pa je desetletja donel s svetoivanskega kora. Prav tako je sodeloval pri krajevnem posvetnem zboru

Marij Kogoj. Tako so zakoncema Hrvatina tekla leta pri Sv. Ivanu, kjer sta pred leti tudi doživela težko izgubo, in sicer smrt ene od hčera. Leta 2004 sta praznovala 75. obletnico poroke, 13. maja lani pa je Matija slavil stoti rojstni dan skupaj s svojimi domačimi in celotno svetoivansko skupnostjo. Nekaj mesecev zatem je umrla zvesta žena Johana, Matija pa so na koncu moči opešale. Po obhajanju 101. rojstnega dne si je zaželel še enkrat peti na praznovanju župniškega zavetnika sv. Janeza Krstnika. Želja se mu je izpolnila in v nedeljo, 25. junija, je skupaj z ostalimi člani cerkvenega zbora spremljal slovesno mašo. Vneto je prepeval tudi na kasnejši družabnosti, a že isti dan

ga je zvečer obšla slabost in kljub zdravniški negi si ni več opomogel, tako da je dva dni kasneje umrl v tržaški bolnišnici. Pogreb je bil, kot že rečeno, prejšnji petek v pokopališki cerkvi pri Sv. Ani. Pogrebno mašo je vodil kaplan za svetoivanske slovenske vernike g. Milan Nemas ob sočasovanju svetoivanskega župnika g. Fabia Gollinuccija in prisotnosti nekdanjega župnika g. Fortunata Giursija, cerkveni zbor pa mu je še enkrat zapel v slovo. Z Matijem Hrvatinom odhaja eden stebrov slovenske verske skupnosti pri Sv. Ivanu. Za vse, kar je tej skupnosti prispeval, pa naj mu gre zahvala in ohranitev v lepem spominu, svojcem pa naj gre iskreno sožalje.

NL

Interreg III A Občini Zgonik in Repentabor

Ogenj brez meja oziroma meja brez ognja

Čudovitost kraškega območja je prenosorazmerna z njegovo ranljivostjo. Negovanje tega prostora je prepuščeno v prvi vrsti nam, ki vanj zahajamo, ljudem, ki na njem prebivajo, in službam, ki so poklicno zadolžene, da ga skrbno nadzorujejo. Dobro vemo, da večkrat ni tako, da je onesnaženje Krasa pereč problem in da je brezbriznost posameznikov in njihovih cigaretnih ogorkov večkrat razlog za hude poletne peklenske požare, ki pa nastajajo tudi zaradi naravnih razlogov. Ravno zato sta si kraški občini Repentabor in Zgonik, na podlagi evropske pobude Interreg III A Italija – Slovenija, zamislili načrt Ogenj brez meja, ki želi postaviti otipljive temelje pri sodelovanju za usklajevanje protipožarnih posegov v gozdovih. Ob njiju pa so stali ob strani še drugi slovenski in italijanski partnerji: Oddelčno nadzorstvo za gozdove v Trstu in Gorici, Civilna zaščita deže-

le F-Jk, občini Sežana in Komen. Pri projektu so sodelovali še Zavod za gozdove Slovenije-Območna enota Sežana,

v prid naravovarstvenega obnaranja teritorija, so predstavili v petek, 30. junija, v znanstvenem parku na Padričah.

Foto IG

Zavod za Gasilno in Reševalno službo Sežana in tržaško Pokrajinsko poveljstvo gasilcev. Načrt, ki je obrodil pomembno specializirano dvojezično brošuro, ki bo gasilcem in operaterjem civilne zaščite tako na slovenski kot italijanski strani služila kot pomemben pripomoček pri njihovem delovanju

Brošuro sestavljajo dvojezični tehnični slovar, diagram aktiviranja pristojnih služb na slovenski in italijanski strani, kartografske karte obmejnega predela zgoniške, repentabske, sežanske in komenske občine (karte sicer ne pokrivajo celotnega območja omenjenih občin, a znatno manjši delež te-

ritorija; to bo treba v prihodnje dopolniti). V brošuri in predvsem na kartografskih kartah so tako zbrani podatki, ki so potrebni za uspešno gašenje požarov v naravnem okolju (gozdne in poljske poti, steze, hidranti, pristajališča za helikopterje, daljnovodi), prikaz pa je dopolnjen še z drugimi uporabnimi podatki kot so jame, cestne in železniške kilometrske oznake. Dvojezični slovar pa je potreben zato, ker se gozdni požari, ki se razvijajo na kraški planoti, od svoje izvirne točke tudi oddaljijo in zajamejo istočasno nacionalna območja obeh obmejnih držav ter tako vpletejo protipožarne strukture Slovenije in Furlanije – Julijske krajine. V takih operativnih kontekstih, kjer sta interakcija in pomešanost med dvema različnima službama običajna, je potrebno razpolagati z operativnim tehničnim izrazoslovjem v obeh jezikih. Brošuro bodo lahko operaterji brez skrbi uporabljali pri svojih protipožarnih posegih, saj je preglednega in velikega formata, natisnjena pa je na plastične papirje, ki so za vodo neprepustni.

IG

TK Galerija Predstavitev knjige V majhnih stvareh veliki sveta

Foto IG

Po mnenju Marka Tavčarja je glosa hvaležna oblika literarno-časnikarskega žanra, ki prepušča kritično-svobodni pristop do teme, ki si jo pisec od časa do časa izbere. Hk-

rati glosa dopušča ironično in groteskno pisanje, tako namreč, ki sproži večjo izrazno in miselno odprtost kot goli komentar. To je bil miselni okvir, na podlagi katerega je Tavčar spregovo-

ril o zadnji knjigi Jurija Paljka, ki nosi naslov O kruhu in naših stvareh. Gre za zbirko glos, ki jih je odgovorni urednik Novoga glasa napisal za svoj časopis v dokaj zajetnem časovnem razdobju.

Knjiga je sicer že doživela goriško predstavitev, ki je bila odmevna tako po številu gostov kot po številu osebosti, ki so polnili prostore komorne dvorane KC Lojze Bratuž. Tržaško srečanje pa je bilo bolj intimne narave, take, ki se prikladno spaja prostoru TK galerije Tržaške knjigarne. Kot je na začetku predstavitev poudaril solastnik knjigarne Igor Starc, dobi Paljkovo pisanje bistvo v majhnih stvareh: od teh preide nato novinar preko tankočutno-ironično kritične presoje k velikim rečem, ki jih je Tavčar istovetil z "vrednotami mladega, lepega, uspešnega", skratka z vodili "sodobnega potrošniškega sveta". "Paljk ima drugačne korenine", je dalje pristavil Tavčar in jih tudi naštel: kmečki prostor in vas,

kjer so lestvice vrednot postavljene na gotovostih, na katerih se da graditi življenje. "Ta svet še obstaja in prav bi bilo, ko bi ga bolj ovrednotili, saj nam lahko še marsikaj pove". Zrcalo Paljkovega miljeja je slog, ki ga je Tavčar označil za sintetičnega, kjer "pisec ne sega po plastično – bombastičnih pridevnikih, a raje uporablja tako besedišče, ki se ga dandanes malokdo še poslužuje." Avtor ne skriva svojih korenin, obratno, govori o stvareh, o katerih si drugi ne upajo, na primer, ko piše, kako uči sina molitve Očenaša, ko razlaga pomen Velike noči itd. Kdor bo torej vzel knjigo v roke, bo gotovo dojel, da je naše vsakdanje življenje sestavljeno iz drobnih stvari in da je o teh vredno pisati. Tavčar je ob sklepu svojega posega dodal še očitno dejstvo, češ da bralec bo s knjigo tudi dojel, koliko pisane besede predaja časnikar iz tedna v teden svojemu časopisu. Paljk je svojo priložnostno repliko strnil zgolj v spoznanje, da se je treba z vrednotami, ki se danes polagoma redčijo v morju enoličnosti, soočiti, "drugače bomo težko preživeli".

IG

POMOL AUDACE Protestni shod

Plinski terminali so za Tržaški zaliv nevarni

Načrtovana gradnja plinskih terminalov v Tržaškem zalivu razburja duhove! V soboto, 1. julija, je bilo to spoznanje na pomolu Audace še toliko bolj očitno. Nekaj sto ljudi se je namreč dopoldne udeležilo shoda, da bi protestirali proti gradnji terminalov, ki ju španski družbi Endesa in Gas natural želita postaviti v Žavljah in sredi zaliva. Protestno manifestacijo, ki je bila z medijskega vidika izredno odmevna, so priredili Civilna združenja Istre, Odbor za zaščito

Tržaškega zaliva, ribiči iz Slovenije in Italije, združenje Ekokvarner iz Hrvaške in slovenski tehnik Mladina. To je bila prva kocka v mozaiku dolge borbe, ki jo omenjene organizacije želijo razviti v prihodnje, da bi pristojne organe – v prvi vrsti deželno F-Jk – opozorili na hudo napako, ki bi, v primeru izpeljave načrta, bila za Tržaški zaliv usodna. Obenem je bila manifestacija tudi priložnost, s katero so prireditelji pozvali vlade Hrvaške, Slovenije in Italije, naj proglašijo severni

Foto IG

Jadran za naravovarstveno občutljivo in zavarovano območje. Tehnik Mladina, ki je v zvezi s tem argumentom že predložila peticijo, ki jo je podpisalo več kot 45 tisoč ljudi, jasno poudarja svoje stališče: "Potrebujemo dru-

gačno strateško politiko za energetiko", nam je povedala Ines Markovčič. Urednica revije obnem izraža zaskrbljenost nad dejstvom, da so resnične informacije in točni podatki glede načrtov ljudem še neznan.

Obvestilo

Društvo Rojanski Marijin dom in Misijonski krožek vabita na srečanje z misijonsko sestro Agato Kociper, salezijanko, ki je že 23 let v misijonih v Amazoniji (Brazilija). Svoje delo bo prikazala z diapozitivi v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli 29), 8. julija 2006, ob 17. uri. Toplo vabljeno!

Darovi

Ob obletnici smrti drage mame Milke Bak daruje hči Nadja 50,00 evrov za cerkev na Pesku.
Namesto cvetja na grob pok. Nevote Kovačič daruje Elvira 20,00 evrov za cerkev na Pesku.
V spomin na pok. Pepija Raseni daruje Marija Bernetič iz Gročane 10,00 evrov.
V spomin na pok. Pepija Raseni daruje družina Racman 10,00 evrov

za cerkev na Pesku.

V spomin na pok. Pepija Raseni daruje Guido Granduc 15, evrov za cerkev na Pesku.

V spomin na pok. Pepija Raseni daruje Joris Tul z družino 50,00 evrov za cerkev na Pesku.

Namesto cvetja na grob pok. Nevote Kovačič daruje družina Simoneta iz Zgonika 30,00 evrov za cerkev v Bazovici.

Ob smrti našega dolgoletnega in zvestega pevca Matije Hrvatina izrekata hčerki **ELVIRI** in ostalim svecem iskreno in občuteno sožalje
ŽUPNIJSKA SKUPNOST IN CERKVENI PEVSKI ZBOR OD SV. IVANA

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA iz Trsta

vabi na

PROSLAVA SV. CIRILA IN METODA

v nedeljo, 9. julija 2006, ob 17.30
v svetišču na Vejni

Bogoslužje bo vodil goriški novomahnik g. Alessio Stasi. Peli bodo Združeni cerkveni pevski zbori iz Trsta, k sodelovanju so vabljeni skavti in narodne noše. Vabljeni vsi častilci sv. bratov, člani ACM in verniki s Tržaškega, z Goriškega in iz Slovenije.

MOŠKI ZBOR FANTJE IZPOD GRMADE

vabi na

KONCERT OB 40-LETNICI DELOVANJA in PREDSTAVITEV ZGOŠČENKE GRMADA KRES

v soboto, 8. julija 2006, ob 21. uri
na borjaču domačije Iva Kralja v Slivnem 9.

V primeru slabega vremena bo koncert v slivenski cerkvi.

REPEN Kraška hiša

Razstavlja umetnica Luisa Tomasetig

Foto Kroma

Na prelepem borjaču Kraške hiše v Repnu so 30. junija odprli razstavo beneške umetnice Luise Tomasetig z naslovom Udeleženci simpozija v Kraški

hiši. Po predstavitvi umetnice je v sklopu Štrekljevih večerov vokalno instrumentalna skupina KUD Slovenija oblikovala prisrčen nastop.

Sobotna manifestacija pa ni bila obarvana s predznakom zatohlega protesta, obratno, bila je prava žurka, ki je v vrvežu transparentov in napisov, ob zvokih siren ribiških ladij in zabavnem

skeču o pogrebu poslednje sardele zaživala kot pomenljiv trenutek, ko se civilna družba zbere okrog skupnega ideala, ki mu v tem primeru pravimo Tržaški zaliv.

Foto Kroma

Haider v ospredju

Slovenska manjšina kritična po odločitvi glede Škocjana

Predstavniki slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem so v ponedeljek, 26. junija, pozdravili odločitev avstrijskega ustavnega sodišča, da je bilo prestavljanje krajevnih tabel v Pliberku in Drveši vasi protizakonito. Kritično pa so ocenili odločitev, da zaradi upada deleža slovenske manjšine v Škocjanu ni več potrebe po dvojezični topografiji. Ker naj bi takšna interpretacija nasprotovala mednarodnim načelom o manjšinskih pravicah, v skladu s katerimi se te ne smejo krčiti, je Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) napovedal pritožbo pri evropskih institucijah.

Kot je dejal predsednik NSKS Matevž Grilc, je odločitev glede Škocjana "boleča". Zlasti utemeljitev ustavnih sodnikov, da je delež slovenske manjšine padel pod deset odstotkov, je po njegovih besedah "problematična" in pomeni "naknadno legitimacijo desetletja trajajoče asimilacije". Ustavno sodišče s tem med drugim ni upoštevalo 8. člena avstrijske ustave, s ka-

terim se je Avstrija obvezala, da bo skrbela za ohranitev slovenske manjšine, meni Grilc. Obenem ta interpretacija po njegovi oceni ne ustreza načelom Sveta Evrope (SE) in okvirne konvencije o zaščiti narodnih manjšin in regionalnih jezikov, ki prepoveduje poslabšanje položaja in krčenje pravic manjšin. NSKS zato ni pripravljen sprejeti te interpretacije in bo preveril možnosti za pritožbo na evropski ravni, je napovedal Grilc.

Predsednik NSKS je obenem ocenil, da je ustavno sodišče v drugih točkah danes sicer potrdilo svoja dosedanja stališča. Pri tem je omenil delež desetih odstotkov manjšine, ki zadostuje za obvezno postavitev dvojezičnih krajevnih oznak, ter da se ta delež nanaša na posamezne vasi in ne na celotno občinsko raven.

Grilc je prav tako pozdravil odločitev ustavnih sodnikov, da je bilo prestavljanje enojezičnih krajevnih tabel za nekaj metrov, ki ga je 8. februarja letos izvedel deželni

glavar avstrijske Koroške Joerg Haider v Pliberku in Drveši vasi, protizakonito. Kot je še menil predsednik NSKS, bi "vsak pošten avstrijski demokrat sedaj od Haiderja pričakoval, da odstopi", saj naj bi ustavno sodišče ugotovilo, da je ravnal protustavno.

Odločbo ustavnega sodišča v zadevi prestavljanja krajevnih tabel je pozdravil tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm. Obenem je tudi on kritiziral novo odločbo glede Škocjana. Kot meni, se mu zdi, da se je ustavno sodišče v tem oziru odločilo za "napačno pot", kajti tam, kjer delež manjšine upada, bi bilo treba manjšinsko zaščito celo podvojiti. Zato ga odločitev ustavnih sodnikov v tem primeru preseneča, je menil Sturm.

Predsednik ZSO je opozoril, da bi pri tem bila celo mogoča interpretacija, da je Haider na koncu dobil prav. "Očitno je treba zadosti dolgo nasprotovati in ustvarjati negativno ozračje," je Sturm orisal "drastično" razlago. Kot je še menil predsednik ZSO, se ustavni

sodniki tega očitno niso zavedali. Vladimir Smrtnik, predsednik Enotne liste (EL), slovenske stranke na avstrijskem Koroškem, je po današnji odločbi ustavnega sodišča zahteval "takojšnjo" postavitev dvojezičnih krajevnih tabel v Pliberku in Drveši vasi ter tudi v kraju Bela pri Železni Kapli. Tam so jo novembra lani namreč na Haiderjevo zahtevo odstranili.

Smrtnik je obenem tudi opozoril, da je predsednik avstrijskega ustavnega sodišča Karl Korinek kot protizakonito zavrnil možnost, da bi se namesto postavitev dvojezičnih krajevnih tabel enojezične odstranile, namesto njih pa bi namestili prometne znake za omejitve hitrosti na 50 kilometrov na uro. Predsednik EL, poleg tega še predlaga, da se dvojezične krajevne table v Pliberku in Drveši vasi "v smislu ugleda dežele Koroške in v smislu zaupanja v avstrijsko pravno državo" postavijo še pred 30. junijem. Ta rok je namreč ustavno sodišče določilo v ustrezni odločbi z dne 28. decembra lani.

STA

gradirana v svojem srednjem in zlasti spodnjem toku, kar je izničilo izjemne prednosti za razvoj eko-turizma tudi na tem delu in ponudbo Soče kot naravnega bisera po vsem njenem toku. Npr. pri Mostu na Soči je bil pred zajezitvijo izjemno lep soški kanjon, od katerega ni sedaj, po zajezitvi Soče, ne duha ne sluha. Pri SENG o tem niso govorili, povedali pa so, da v danih okoliščinah, z lokalnimi skupnostmi dobro sodelujejo, zlasti pri urejanju brežin in okolja ob umetnih jezerih. V času turistične sezone si prizadevajo omejiti nihanje vodne gladine jezer.

Da je sodelovanje s SENG dobro, je potrdil tudi Taljat. Na Mostu na Soči so si, ob umetnem jezeru leta in leta zaman prizadevali razviti nekakšno plovno ponudbo z barko, vendar je tam le barka, ki pa pomeni bistveno manj, kot če bi se lahko vozili s kajaki in rafti po brzicah skozi uničeni kanjon. Zato je koncesija, ki jo dobivajo tukajšnje občine za zajezene vodne vire, zelo skromna, v primerjavi z velikimi denarji, ki elektrarnam pritekajo iz teh pasivnih krajev od prodane električne energije. Bistveno večji del slednjih kot sedaj bi se moral krajem ob Soči vrniti v razvoj tiste gospodarske panoge, ki je bila oškodovana.

Ker pa je to lahko obljubiti in obstaja malo verjetnosti, da bo uredniško, čeprav po zaslugi sprejetega zakona je najboljšje preprečiti nadaljnje posege energetikov v bisere narave, kot je rečica Učja. Zato, SENG, roke stran od Učje!

MM

KCLB Predstavitve pesniške zbirke

Razprti svetovi Davida Bandellija

Že zelo dolgo nismo na predstavitvi literarnega dela našli toliko mladih poslušalcev, kolikor smo jih na večeru, ki je bil v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v petek, 16. junija, ko je domači pesnik David Bandelli (1978) predstavil svojo zadnjo zbirko poezij Razprti svetovi. Knjiga, ki je nasledila prvenca Klic iz nadzemlja iz leta 2000, je izšla v letošnjem aprilu pri tržaški založbi Mladika. Slednja namenja veliko pozornosti prav mladim ustvarjalcem iz zamejstva. Med številno publiko je bil tudi urednik Marij Maver. Zadoščenje ob ponovni predstavitvi dela avtorja iz naših logov je v imenu Centra izrekla predsednica KCLB Franka Žgavec, primerno svetovljanski uvod in sklep pa je s pesmimi v raznih jezikih izoblikovala pevka skupina Musicum, pri kateri sodeluje tudi mladi pesnik. Nekaj njegovih najbolj značilnih pesmi iz najnovejše zbirke, ki se deli v pet pesniških sklopov - Opazovanja, v katerem je v uvodni pesmi pesniško sporočilo celote, Vsakdanjosti, In memoriam, Pri(od)stotnosti in Minevanja -, se je iz ust recitatorke Sare Miklus

videz, do katerega se je pesnik dokopal po raznih metričnih iskanjih. Toroševa je o posameznih ciklih podrobno pokramljala z avtorjem, zaustavljajoč se ob vsebinah. Poudarila je tudi duhovno plat, ki jih preveva. V Razprtih svetovih pesnik poziva bralca, naj bo čuječ. Bandelli je podčrtal, da je spogledovanje s Svetim pismom in citati iz njega nekakšna njegova stalnica in da je tokrat uporabil moto iz Matejevega evangelija "Čujte..." kot poziv bralcu, naj se ustavi in opazuje, naj išče bistvo in poezijo, ki je v

Foto DPD

svetu kar precej, a je ne znamo zaznavati. Kot pač ne znamo občudovati drobnih stvari.

Foto DP

prepletalo s predstavitvenimi mislimi mag. Ane Toroš, ki je izrazila veselje, da lahko predstavlja novo pesniško zbirko svojega študijskega kolega, velikega ljubitelja poezije, glasbenika, skavta, podiplomskega študenta na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani, profesorja na znanstvenem in družboslovnem liceju v Gorici in asistenta na univerzi v Novi Gorici. Povedala je, da je v zadnji zbirki Bandellijevo "pesništvo napravilo kakovosten in tematski premik, saj je dobilo sebi primerno pesniško obliko, ki se je harmonično spojila z vsebino, osredotočeno na pozorno opazovanje vsakdanjosti in iskanje komunikacije, ki bi razvila otopelost človeških odnosov in presegla občutje odtujenosti in osamljenosti". Vsega tega se Bandelli loteva s sčepcem ironije in avtoironije, zato se zna približati slehernemu bralcu - še posebno svoji generaciji -, kljub temu da so njegovi verzi oz. grafična podoba le-teh brez ločil, velikih začetnic, vsakršnih togih verznihi načel in pesniških oblik. S tem je Bandellijeva pesniška beseda dobila najprimernejši zunanji

Med čustvi in občutki so močno prisotne tudi bolečina osamljenosti, odsotnost ljubezni in vsakdanjost s prizvokom nostalgije, a tudi vedrine iz minulih študentskih dni. Pri tem se Bandelli izkaže kot dober opazovalec malih stvari. V ciklusu In memoriam, posvečenem Janezu Pavlu II., ki je nastal prav med papeževo agonijo, je čutil moč minevanja, pa tudi željo po religioznem poglobljanju. Poklon temu velikemu možu, voditelju njegove generacije, je hotel podčrtati še z grafično različico. V besedni igri Pri(od)stotnosti so skrivne pesmi, ki izražajo prisotnost, druge pa odsotnost, in sicer Boga, Stvarstva, dialoga, ali česa drugega po prosti interpretaciji bralca. Vseskozi pa je v zbirki čutili minevanje in iskanje dialoga ter poti iz osamljenosti, ki je rdeča nit zbirke. Misel na minevanje pesnika stalno spremlja in je zato tudi tako naslovljen zadnji niz pesmi. Iz tega minevanja se rešuje prav s pesmijo in zato je prepričan, da ga bodo poezija in razni pesniki, po katerih se zgleduje, spremljali skozi vse življenje. Tega bodo gotovo veseli vsi, ki radi brskajo po pesmih naših ustvarjalcev, da bi v njih razbirali tudi svoja občutja.

Iva Koršič

V skladu s posebno direktivo EU

Uveljavljena pravica do prostega gibanja in prebivanja v državah povezave

Direktiva o pravici državljanov in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic je bila sprejeta že leta 2004, veljati pa je začela šele nedavno, torej po približno dveh letih. Direktiva ali po slovensko napotilo oz. smernica za delo, ki jo da višji organ nižjemu, velja za vse kategorije evropskih državljanov: delavce, iskalce zaposlitve, samozaposlene, ponudnike ter prejemnike socialnih storitev, študente, upokojence in tudi za gospodarsko neaktivne državljane unije.

Za bivanje državljanov in njihovih svojcev v drugi državi na območju EU ni potrebno nobeno posebno dovoljenje ali postopek. Tudi po preteku treh mesecev državljanji za prebivanje v drugi državi članici povezave ne bodo potrebovali posebnega dovoljenja, pač pa le vpis v evidenco, če bi država gostiteljica to zahtevala. Ostaja pa pogoj, da se državljan lahko preživlja z lastnimi viri. Pomembno je nadalje določilo, da ima državljan po petih letih prebivanja v drugi državi članici pravico do stalnega bivanja v njej. / M.

Oprevidnosti pri povezavi med turizmom in hidroenergetiko Čista narava najdragocenejše bogastvo

V okviru prireditve Noč na jezeru so se 23. junija na Mostu na Soči srečali predstavniki slovenskih hidroelektrarn in turističnih društev ob slovenskih umetnih jezerih. Srečanja, ki je bilo namenjeno izmenjavi mnenj in izboljšanju sodelovanja med turističnimi delavci in hidroenergetskim gospodarstvom, so se udeležili tudi ministar za okolje in prostor Janez Podobnik, predsednik uprave Holdinga Slovenske elektrarne Jože Zagožen, s strani Turistične zveze Slovenije pa Marjan Rožič. Kot je bilo povedano v uvodu, je letošnje srečanje že peto po vrsti, vsako leto pa poteka v drugem kraju. Oči domačinov so bile uprte zlasti v predstavnike Soških elektrarn Nova Gorica (SENG), nekoliko manj vprašanji pa je bilo zastavljenih predstavnikoma Savskih elektrarn Ljubljana in Dravskih elektrarn Maribor.

Po besedah Rada Taljata, predsednika Turističnega društva Most na Soči, ki je srečanje soorganiziral, je bil tokrat močan poudarek na sodelovanju med turizmom in hidroenergetskim gospodarstvom.

Zagožen je spregovoril o prihodnjem razvoju izkoriščanja slovenskih hidroenergetskih virov s stališča turizma, predstavnik ministrstva za gospodarstvo

Reka Učja v soteski nad vasjo Žaga

je pojasnil zakonodajo, povezano s turističnimi dejavnostmi na umetnih jezerih.

Seveda je bil govor tudi o razvoju turizma na rekah Savi in Dravi. SENG so želele poglobiti turizmo zajčka iz klobuka z atraktivno

predstavitvijo nadaljnega hidroenergetskega izkoriščanja poročja Soče. Možnosti vidijo na reki Idrijci, Kneži in Učji. S strani turizma je bilo slišati opombo, da je sama Soča že dovolj izrabljena na ustvarjanje de-

Predsednik RS dr. Janez Drnovšek presenetil slovensko javnost

Umikata se ključni politični osebnosti

Predsednik države dr. Janez Drnovšek, ki že daljši čas doživlja in utemeljuje svojo značajsko in duhovno preobrazbo, kar naprej preseca slovensko in mednarodno javnost. Njegove izjave, ki so zmeraj dvoumne, nejasne in nasploh težko nerazumljive, ne dajejo odgovora na vprašanje, kakšne bodo njegove resnične namere v prihodnosti. V pogovoru z direktorjem nacionalne televizije Jožetom Možino je zatrjal, da na predsedniških volitvah v letu 2007 na bo ponovno kandidiral, "ker je bilo dovolj uradnih funkcij, vodilnih položajev. Na vrhunski funkciji sem od leta 1989, ko sem bil izvoljen za slovenskega člana predsedstva tedanje Jugoslavije. Nimam več političnih ambicij. V prihodnosti se bom posvetil Gibanju za pravičnost in razvoj, morda pa bom napisal še kakšno knjigo." Državni poglavar odločno zatrjuje, da bo s prenehanjem svojega mandata odšel iz politike, toda njegovi privrženci in tudi politični nasprotniki ugotavljajo, da bo v politiki še zmeraj dejaven, tudi vpliven, morda le posredno, ker prestiža, ugleda in izkušnji dr. Drnovška pač ne bo mogoče izničiti. Tudi zato, ker bo njegovo Gibanje za pravičnost in razvoj, ki je formalno

civilno družbena formacija, čedalje bolj dobivalo tudi politični pomen in razsežnosti, morda ce-

lo značaj in podobo prave politične stranke. Državni poglavar pa ohranja svojo politično dvoumnost. Drugi slovenski mediji so namreč zamolčali, da je v omenjenem pogovoru z direktorjem TV Slovenija Jožetom Možino pritrdilno odgovoril na domnevo, da bi rad postal duhovni voditelj Slovenije. V nekem drugem intervjuju, za časnik Dnevnik, je predsednik dejal, da so mu najbližji taoisti-

ni misleci, vendar pri tem izvor svojih nazorov razlaga pragmatično in jedrnat. Gre za skupek filozofije, življenjskih pogledov in tudi zdravilstva. Na vprašanje, koliko svetovnih voditeljev razmišlja podobno kot on, je odgovoril "da nobeden, na žalost". Predsednik države je v soboto, 24. junija, med večerno proslavo Dneva državnosti na trgu republike, za nekaj minut izgubil zavest. Ko se je opomogel, je zavrnil zdravniško pomoč. Odpeljali so ga domov v Zaplano. Kot je znano, je dr. Janez Drnovšek pri premagovanju bolezni šel svojo pot in se pri tem odpovedal uradni medicini in tudi alternativnemu zdravilstvu. V nekaterih časnikih pa so ob omedlevici na proslavi na trgu republike zapisali, "da glede na funkcijo, ki jo opravlja, ima javnost pravico vedeti, kako trdnega zdravja je predsednik Slovenije." Politične stranke se medtem pripravljajo na bližnje lokalne volitve, vključno z volitvami županov, in na predsedniške, ki bodo leta 2007. Po ugotovitvah nekaterih javnomnenjskih raziskav, bi bila na volitvah za predsednika države najbolj uspešna dr. Janez Drnovšek in Milan Kučan. Oba pa se umikata iz aktivne po-

litike. Med kandidati za najvišjo predstavniško funkcijo spet omenjajo Barbaro Brezigar, generalno državno tožilko, ki ima v Sloveniji veliko privržencev. O možnosti kandidature za predsednico države Barbara Brezigar še molči. Ustavno sodišče pa je medtem odločilo, da bo za kandidiranje neodvisnih kandidatov za člane občinskih svetov v občinah s proporcionalnim volilnim sistemom zadoščalo že najmanj petnajst podpisov podpore volilcev, kar posledično pomeni, da bo na lokalnih volitvah jeseni nastopilo veliko število list neodvisnih kandidatov. V Kopru so že ustanovili novo politično stranko z imenom Oljka. Vodi jo nekdanji direktor kopskega Tomosa Viktor Markežič. Evropska komisija je predlagala, naj bo tečaj za zamenjavo tolarjev v evre tak, kot je bil doslej, namreč 239.640 tolarja za evro. Bruselj pa poziva Slovence, "da začno računati v evrih in preprečijo zlorabe pri preračunavanju cen". Odbor državnega zbora za notranjo politiko, javno upravo in za pravosodje je potrdil besedilo zakona o verski svobodi v Sloveniji, ki ga je napisala vladna koalicija. Sprejeli naj bi ga nemara že na julijemskem zasedanju parlamenta.

Marijan Drobež

Premier in finančni minister zanikala trditve medijev

Slovenski upokojevc ne ogrožajo javnih financ

Predsednik slovenske vlade Janez Janša je v odgovoru na neko poslansko vprašanje, postavljeno na začetku novega zasedanja državnega zbora, 19. junija, zanikal trditve, ki se vztrajno ponavljajo v nekaterih sredstvih javnega obveščanja, češ da sedanji pokojninski sistem ogroža javne finance. Vzrok naj bi bil v tem, da je višina pokojnin prilagojena gibanjem oz. ravni plač, kakršne dosega v gospodarstvu. Odločno je poudaril, da pokojnine, urejene na obstoječi način, do leta 2020 ne bodo mogle ogroziti javnih financ, se pravi povzročiti primanjkljaja, ki bi ogrožal državni proračun. Sicer pa bodo v Sloveniji začeli sprejemati nujne ukrepe za večjo gospodarsko rast, povečanje

zaposlenosti, povečanje rodnosti in tudi za znižanje zdaj zelo velikega števila umetnih prekinitev nosečnosti (splavov), s čimer naj bi zagotavljali stabilne javne finance in s tem tudi sredstva za pokojnine. Podobna zagotovila o primernosti in stabilnosti sedanjega pokojninskega sistema v Sloveniji je že večkrat dal tudi dr. Andrej Bajuk, finančni minister. V polemiko o primernosti obstoječega pokojninskega sistema se je vključil tudi Vinko Gobec, predsednik Zveze

društev upokojevc Slovenije. V glasilu pokojninskega in invalidskega zavarovanja in slovenskih upokojevc, Vzajemnost, je zapisal, "da reforma, sprejeta decembra 1999. leta, daje predvidene in pričakovane rezultate. Nobena nova sprememba (reforma) do leta

naravnih nesreč. Pokojnina ni socialna dajatev, temveč je zaslužna in plačana pravica posameznika, kar pomeni, da je družbena in gospodarska kategorija. V Sloveniji imamo dokladni pokojninski sistem in smo za pokojnine plačevali prispevke. Drugo vprašanje pa je, kam je država vlagala sredstva tedaj, ko je bilo stanje v pokojninskem sistemu pozitivno, torej v obdobju, ko so prispevki za pokojnine bili večji kot pa izdatki zanje. V Sloveniji število upokojevc hitro narašča, tako da jih je zdaj že okoli 550 tisoč. Za pokojnine je država leta 1995 namenila 11,54 odstotka bruto domačega proizvoda, leta 2005 pa 10,73 odstotka.

M.

2020 ni potrebna, ob normalnih gospodarskih in življenjskih razmerah, ki pač ne predvidevajo vojn ali velikih

Zaradi onesnaženosti vodnih virov v Sloveniji

Več vode iz plastenk kot pa iz pip

Na slovenskem trgu je veliko ustekleničenih pitnih voda, ki jih ponujajo domači in tuji proizvajalci. Poleg te ponudbe imajo porabniki še veliko drugih možnosti osvežitve, kot so vgradnja kakovostnega filtra v hišni vodovodni sistem, nabava pitne vode v večjih balonih, ki so s pomočjo primerne naprave stalno ohlajeni na primerno temperaturo, in pa razni zdravstveni pripomočki, ki lahko izboljšajo kakovost pitne vode, pa naj bo iz pipe ali iz plastenke. V Sloveniji pri-

manjkuje kakovostne pitne vode, kljub temu da ima sko-

raj vsaka hiša svoj del potoka, starejše hiše pa vrtino z vodnjakom. Ugotavljajo, da je stanje voda na določenih območjih nepopravljivo kritično, trend upadanja kakovosti pa zaskrbljujoč. Tako stanje pomeni zdravstveno tveganje za potrošnike, za prihodnje rodove pa velik problem, ki ga bo težko rešiti. Voda je onesnažena z nevarnimi delci velikosti do enega milimetra, ki so lahko mikroorganizmi ali pa delci anorganske ali organske narave. Vse to povzroča motnost pitne vode, obenem pa se posamezni delci lahko med seboj povezujejo. Taki škodljivi in zdravju nevarni delci so veliko bolj prisotni

v površinskih vodah, kjer so v stalnem stiku z okoljem, kot pa v podtalnici, kjer je voda bolj zaščitena pred zunanjimi vplivi. Poleg delcev, ki povzročajo motnost vode, lahko v vodo zaidejo tudi strupi, ki so očem nevidni in s katerimi so najbolj obremenjena območja z intenzivnim kmetijstvom. Prav kmetijstvo je zaradi uporabe naravnih in umetnih gnojil največji krivec, da se v naravi pojavljajo večje količine dušika oz. nitratov in nitritov, elementov, ki najbolj škodujejo človekovemu zdravju. Spričo onesnaženih voda in okolja prodaja pitne vode v Sloveniji neverjetno hitro narašča. Število tistih porabnikov, ki vse bolj segajo po plastenkah, je čedalje večje, zaradi česar pitje vode iz pip postaja takšna redkost, kot je kopanje v katerikoli od slovenskih rek.

M.

Kratke

Poštna znamka ob obletnici osamosvojitve in delovanja kontrole zračnega prometa

Številnim proslavam in prireditvam ob 25. juniju, Dnevu državnosti Slovenije, se je pridružila tudi Pošta Slovenije. Izdala je namreč novo priložnostno pošto znamko, natisnjeno v bloku. Z znamko so zaznamovali petnajsto obletnico osamosvojitve Slovenije in tudi petnajsto obletnico samostojnega delovanja slovenske kontrole zračnega prometa. Mineva pa še petnajsta obletnica izdajanja slovenskih poštne znamk.

Motiv znamke je prikazovalnik radarskih podatkov s koncentričnimi krogi, tako so bili namreč prikazovani radarski podatki v osamosvojitvenem letu 1991. Znamko je oblikoval Matjaž Učakar, natisnili pa so jo v nakladi 120.000 primerkov.

Na Nanosu dobili elektriko

Na Nanosu so 23. junija doživeto zaznamovali praznik vipavske občine. Družba Elektro Primorska je napeljala električno omrežje v pet hiš. Začela se je prva faza elektrifikacije te zgodovinsko pomembne planote. V preostalih enajst gospodinjstev pa bodo elektriko napeljali morda v letu 2007. Na Nanosu živi skupaj okoli 35 prebivalcev. Najbolj znana je družina Abram, ki razvija turizem in gosti tudi likovne in druge umetnike.

Elektro Primorska je v dosedanja dela za elektrifikacijo Nanosa in njegove planote vložila okoli sto milijonov tolarjev, za dokončanje celotnega projekta pa bo potrebnih še okrog 50 milijonov. Župan občine Vipava mag. Ivan Princes je zagotovil, da bo tudi občina sodelovala pri zbiranju denarja.

Nanos je bil prizorišče pomembnih dogodkov v preteklosti. Na njem so se zbirali člani narodnoobrambene in protifašistične organizacije TIGR, tam je 18. aprila leta 1942 potekala prva večja

bitka med italijansko okupatorsko vojsko in partizani na Primorskem. Prek Nanosa pa so prvi dan vojne za osamosvojitve Slovenije prodirali tanki jugoslovanske armade, katere pa je domačinom v vasi Sanabor uspelo za krajši čas zaustaviti. Na vzhodnem pobočju Nanosa je podružnična cerkev sv. Hieronima. Ta cerkev je bila od šestdesetih let prejšnjega stoletja v ruševinah, leta 1990 pa so jo temeljito obnovili.

Bonboni iz tovarne Šumi že 130 let

Pred kratkim so zaznamovali 130 let obstoja znane tovarne bonbonov Šumi v Ljubljani. Omenjeno podjetje zdaj sicer sodi v družbo Žito, vendar je blagovna znamka Šumi ohranjena. Šumi, ki ga je leta 1876 ustanovila gospa Josipina Schumi, je izrazito izvozno usmerjeno. Lani so prodali 7.065 ton bonbonov ter ustvarili štiri milijarde tolarjev prihodkov. Bonbone z blagovno znamko Šumi prodajajo predvsem v Nemčijo in na območja nekdanje Jugoslavije. Dolgoletni partner Šumija in njegov desetodstotni lastnik je nemški partner Hirschler, kamor je namenjena kar polovica celotne proizvodnje. V obdobju do leta 2010 bodo v Šumiju še nadalje povečali proizvodnjo bonbonov, usmerili pa se bodo tudi na tržišča v državah članicah EU in v Rusiji.

Ustanovljeno gibanje za ohranitev javnega zdravstva

Postopna privatizacija zdravstva, ki jo izvaja in utemeljuje sedanja oblast v Sloveniji, vzbuja zaskrbljenost in bojzani, da vrednota, kot je zdravstvo, ne bo več zagotovljena vsem prebivalcem pod enakimi pogoji. Ministrstvo za zdravje sicer poskuša pomiriti javnost, da pravice do zdravja oz. zdravstvenega varstva ne bodo zmanjšane, saj naj bi določene oblike privatizacije zdravstvu celo koristile.

Spričo omenjenih zaskrbljenosti, predsodkov in bojzani glede obsega in ravni zdravstvenega varstva so v Ljubljani pred dnevi ustanovili Gibanje za ohranitev javnega zdravstva. Delovalo bo kot civilno-družbena organizacija. Člani iniciativnega odbora so postale tudi nekatere znane osebnosti slovenske države: Spomenka Hribar, Jože Mencinger, Dušan Semolič in tudi nekdanji minister za zdravje dr. Dušan Keber, sicer novi teoretik LDS. Člani Gibanja poudarjajo, da bi moralo slovensko zdravstvo še naprej temeljiti na visoki stopnji solidarnosti in da ta sistem sedanja vlada ogroža s privatizacijo in zmanjševanjem javnih sredstev, namenjenih zdravstvu. Predsednica novega Gibanja za ohranitev javnega zdravstva je medicinska sestra in sindikalna funkcionarka Nevenka Lekše. Zoper privatizacijo v slovenskem zdravstvu sta se opredelili tudi največji opozicijski stranki, LDS in Socialni demokrati.

Dve gledališki predstavi v Gabrovici pri Komnu

V sklopu prireditev ob 10. obletnici kulturnega društva Brce iz Gabrovice pri Komnu bosta v petek, 7. julija, ob 21. uri gostovala na prireditvenem prostoru Brce Boris Kopal in Sergej Verč s svojo uspešno kabaretno predstavo Zafrk, za katero sta na letošnjem 36. Tednu slovenske drame v Kranju prejela nagrado občinstva za najboljšo predstavo festivala.

V soboto, 8. julija, pa bosta prav tako ob 21. uri gostovali na prireditvenem prostoru Brce Tatjana Turko in Ingrid Werk, znana glasova z Radia Koper, s svojo zabavno, predvsem pa nabrito predstavo Vanka in Tonca.

Novi trendi...

Evropejke in e-shopping

V zadnjih letih je število uporabnikov svetovne spletne mreže močno naraslo. Vedno več je oseb, ki imajo na razpolago računalnik in ki se lahko povežejo na svetovno spletno mrežo in tam iščejo informacije. Na svetovni spletni mreži se namreč dobi marsikaj od zadnje izdaje dnevnega časopisja, športnih informacij in vremenskih napovedi za Antarktiko, do kulinarčnih receptov pa do virtualnega zdravnika, odvetnika, psihologa, in še marsičesa. Veliko ljudi pa se svetovne spletne mreže poslužuje tudi za e-shopping.

E-shopping je samo angleška beseda, ki označuje nakupovanje preko svetovne spletne mreže. Oseba se preko svojega računalnika poveže z določeno spletno stranjo, tam naroči željeno blago, plača s kreditno kartico in v najkrajšem roku kupec dobi blago domov. Če se človek pravilno organizira, mu za nakupovanje ni treba niti iz hiše, saj mu lahko vse dostavijo na dom. V Italiji je v letu 2005 znašal letni obseg prodaj preko svetovnega spleta 2.822 milijonov evrov. V letu 2006 pa letni obseg prodaj po svetovnem spletu močno narašča. Navdušenje nad nakupovanjem po svetovni spletni mreži je povečalo predvsem v zadnjem času, ko je postalo plačevanje nakupov bolj varno. Zelo veliko prvržencev ima spletno nakupovanje med Evropejki mlajšega rodu, ki iz dneva v dan odkrivajo, kako je spletno nakupovanje udobno. Za spletno nakupovanje se navadno odločajo

mlajše, zaposlene ženske z višjo izobrazbo in razmeroma višjimi dohodki, ki imajo običajno manj časa za kroženje po trgovinah, saj jim delovne in družinske obvez-

nosti vzamejo veliko časa. Te Evropejke preživljajo tedensko približno 9 ur pred računalnikom in surfajo po svetovni spletni mreži. V povprečju pa porabijo letno za nakupe na svetovni mreži približno 690 evrov, Evropejci pa porabijo (vedno v povprečju) 655 evrov letno.

Izvedenci so ugotovili še dodatno razliko med moškimi in ženskami. Moški uporabljajo svetovno spletno mrežo bolj za zabavo, ženske pa skušajo tudi na svetovnem spletu najti kaj koristnega: iščejo informacije, najbolj ugodno ponudbo počitnic, tisto obleko, ki se je v domačem mestu ne da dobiti, zadnje izdaje knjige, ki se ni v prodaji ipd.

Evropejke kupujejo na spletu marsikaj od počitnic na Maldivskih otokih, do oblek, modnih dodatkov, knjig, hrane. Zelo veliko je povpraševanje po biološko pride-

lani zelenjavi. V tem primeru se lahko kupec poveže s kmetijskim podjetjem, ki proizvaja biološko sadje in zelenjavo, naroči željeno količino in že naslednji dan ima svežo zelenjavo na domu. Preko svetovnega spleta pa lahko naročimo tudi večerjo, ki nam jo bodo že skuhanu dostavili na dom, ali pa rezerviramo kuharja, ki nam bo na domu skuhal večerjo. Svetovni splet pa nam tudi omogoča, da kar od doma plačujemo nekatere položnice, davke in podobno, za kar bi na pošti ali banki porabili neprijetno več časa.

Ker so ženske v družini direktno ali indirektno odločujoči subjekt pri nakupovanju, skušajo odgovorni za spletne strani še olajšati njihov dostop do svetovnih spletnih mrež in do e-shoppinga. Tako so poenostavili dostope, pa tudi načine, kako se lahko kupljeno blago vrne v primeru, da ne odgovarja željam. Nekatere spletne trgovine npr. priložijo nakupu že pripravljeno kuverto, v kateri lahko napačni nakup vrnemo. Dovolj je, da nakup, ki ga hočemo vrniti, damo v kuverto in nesemo na pošto, vse ostalo je pripravljeno podjetje, ki ureja spletno stran. Da bi še povečali nakupovanje po spletnih straneh, so tudi poenostavili načine plačevanja. Ženske so po naravi veliko bolj oprezne in nerade širijo po svetovni spletni mreži podatke o svojih tekočih računih ali kreditnih karticah. Zato so uvedli bolj poenostavljene načine plačevanja, pri katerih stranka gotovo ne tvega ničesar.

Mara Petaros

...stare težave

Delo naj bo človeku v čast

V medijih, na političnih prizoriščih ter v javnosti lahko vedno pogosteje prisluhnemo debati o produktivnosti in konkurenčnosti velikih in malih podjetij, o ceni dela ter o duševnem pritisku dobrin in storitev z azijskih trgov na evropski prostor. Dejansko se za kulisami velikega globalnega tržišča dogaja nekaj velikega, spremembe so na dnevnem redu, v malem pa jih vsak dan občutimo tudi preprosti ljudje, ki jih največkrat sploh ne razumemo in ne poznamo njihovih težej in pravil. Pred dnevi se mi je pritožil delavec, nekdanji javni uslužbenec, sedaj pa zaposlen pri zasebnem podjetju, ki je prevzelo nekatere dejavnosti javne ustanove. Pripovedoval mi je, da je v zadnjih letih to pravzaprav vsakdanja praksa. Podjetje z javnimi uslugami gre v privatizacijo, njegove delnice se prodajo na borzi, manj pomembne dejavnosti pa se odcepijo od matičnega podjetja. Navadno jih preko razpisa prevzamejo druge, mlade in manjše firme, ki imajo na delovnem področju manj izkušenj in ki potrošniku največkrat ponujajo tudi manj kvalitetne storitve. Večinoma prevzame novo podjetje tudi zaposlene, ki morajo pristati na nove delovne pogoje in največkrat na nižje plače. Delavec, ki je sicer zaposlen v Trstu, mi je pripovedoval, da ima pri novem delodajalcu tudi novo pogodbo, ki predvideva nižjo plačo, manj dopusta, odvzem dodatka za kosilo, poleg tega pa je tudi dejavnost sama postala manj prijetna. Novi delodajalec ima namreč zelo malo izkušenj, zaradi tega pa pešata organizacija in kvaliteta storitve same.

Nazadnje pa še najtežji udarec: pred tednom je zaposleni dobil na dom pismo, v katerem mu vodstvo nalaga denarno kazen v obliki otegljaja štirih delovnih ur, ker naj bi bil na delu nedostojno oblečen. Neverjetno, pripoveduje, kajti doslej mu je javno podjetje dvakrat na leto nudilo zastoj obleko in obutev. Služba poteka namreč na prostem, in to ob vsakem vremenu, veliko je hoje, večkrat se tudi kaj umaže ali raztrže tako, da so letni stroški kar veliki. Odkar je prišlo do privatizacije, jih že tri leta krije sam, če jih pristejejo nižji plači, inflaciji in vsak dan višjim stroškom za bencin, pa ni težko razumeti, da denarja zmanjka pred koncem meseca. Sedaj, pravi, se počuti nekako kot hlapec Jernej, šel bi iskat pravico, a ne ve kam. Podobnih zgodb je veliko, vsak dan več, ne poznajo narodnosti

in meja, dogajajo se vsak dan, v naši utrjeni, stari Evropi, ki skuša sopeč prehitovati zahteve globalnega trga. In vsak dan je hlapec Jernej več, negotovi in razočarani odhajajo na delo in strah jih je ob besedi prihodnost. Italijanski mediji pišejo o družinah, ki jim plača zadošča komaj za polovico meseca, v Sloveniji pa teče ravno te dni, v okviru Partnerstva za razvoj, razprava kako uskladiti socialno državo in zahteve sodobnega gospodarstva. Problem je torej vse bolj pereč, državniki in državljani so skupaj ujeli v kolesje globalnega trga in hitrega razvoja, brez katerih je pravzaprav preživetje nemogoče. Kljub temu se sprašujem, ali bo konkurenčnost sama po sebi zagotovila sodoben družbeni razvoj ali pa je pot, ki smo jo ubrali, napačna in nas vodi v brezno brez izhoda. Večina evropskih držav, med katerimi ne zaostajata Slovenija in Italija, se spopada z vsakoletnim padcem prebivalstva, otrok je vse manj, družine pa manj številne. Velik problem predstavlja tudi naraščanje orga-

na in slabo plačana zaposlitev, ki jo narekuje posredniška agencija (Man power ali druge). Drug nasprotno drugemu si največkrat stojita delodajalec, ki bi rad poceni in nezahtevno delovno silo, ter iskalec zaposlitve, ki bi si rad zagotovil pošteno plačano delo, varno prihodnost, dom in družino. Ali je sploh mogoče, da bosta v prihodnosti volk sit in koza cela? Težko bo, ampak spoštovanje človekovega dostojanstva je edina pot, ki bo naši družbi lahko zagotovila resnično blaginjo. Tudi najuspešnejša gospodarska rast z najboljšimi borznimi kotacijami je nesmiselna, če država ne sloni na zdravi, mladi družbi, če družina ne more vzgajati in šolati svojih otrok ter se jim v strahu pred bodočnostjo raje odreče. Nesrečna je tudi družba, kjer starši nimajo časa, da bi stali svojemu naraščajo ob strani, kjer ni prostora in denarja za ostarele, kjer ni časa za sprostitvev in kulturno dejavnost. Žalostno je, če moraš dom zakleniti vsakič, ko greš na kavo k sosedu, in še bolj žalostno je, da moraš krasti ali goljufati, ker

Pomemben del gospodarstva države

V slovenski obrti okoli 100.000 zaposlenih delavcev

V obrtni zbornici Slovenije in v dvainsesdesetih območnih obrtnih zbornicah po vsej državi so zadovoljni z vladno politiko v omenjeni gospodarski dejavnosti. V koalicijski pogodbi strank, ki tvorijo sedanjo izvršilno oblast, so upoštevane vse zahteve in težnje obrtnikov oz. obrtni na državni ravni. Slovenska obrt s skoraj 48.000 obrati in okoli sto tisoč zaposlenimi delavci predstavlja pomemben del gospodarstva države. Po treh

letih upadanja števila obrtnih obratov je njihovo število ponovno začelo naraščati, tudi zaradi spodbujevalnih ukrepov in pomoči pristojnih ministrstev, zlasti ministrstva za gospodarstvo. Predsednik obrtne zbornice Slovenije Miroslav Klun ob omenjenih spodbudnih ugotovitvah in podatkih poudarja, da je slovensko gospodarstvo po svoji sestavi povsem primerljivo z evropskim. Ogromno večino v obrti predstavljajo mala in

srednje velika podjetja. Zaostajamo pa v številu zaposlenih. V eni slovenski obrtni delavnici je v

povprečju zaposlen 1,6 delavca, na evropski ravni pa v vsakem obrtnem obratu zaposlujejo povprečno tri delavce. Kljub hitremu razvoju obrti pa podjetniško okolje v Sloveniji še vedno ni dovolj prijazno, davčne in administrativne obremenitve gospodarstva, torej tudi obrti, pa so prevelike. Delovna zakonodaja je vse prej kot spodbudna, skratka v Sloveniji še ni dovolj podjetniške kulture in navad.

M.

niziranega kriminala in vsakovrstnega nasilja, veliko kršiteljev je mladoletnih, varnost postaja spomin iz preteklosti. Poleg tega so ljudje vedno bolj nezadovoljni. Veliko jih je, ki v službo zahajajo neradi, kajti tam so doživeli pritisk in krivice, starejši bi se radi upokojili in uživali zaslužen počitek, delovna doba pa se jim iz leta v leto daljša. Obenem pa so njihovi otroci, kljub dokončani šoli še vedno doma, kajti prostih delovnih mest ni dovolj. Tudi izbira in delovni pogoji niso najboljši. Za marsikoga, ki ima samo osnovnošolsko izobrazbo, je prodaja po telefonu edina možnost zaposlitve, drugi bi radi v tovarno, a pogoj je zača-

ti je že petnajstega v mesecu zmanjkalo denarja. In še najhuje je, če ti delo dolgih štirideset let predstavlja samo težko breme, če nikoli nisi spoznal, kaj pomeni zadoščenje, kako lepo je biti ustvarjalen in predvsem, kako lepo je biti zadovoljen sam s seboj in srečen v odnosu do drugih. Srečna družina in zadovoljen posameznik so sestavni del države in smisel njenega obstoja, delo pa je lahko vredno tega imena samo, če je pošteno, dostojno in ustvarjalno. Tedaj bomo lahko spet rekli, da je delo človeku v čast, zadovoljen državljan pa bo trd temelj vsesplošnega razvoja in blaginje.

Suzi Pertot

Kratke

Tudi slovenski objekti na Hrvaškem v nevarnosti, da bodo porušeni

Nekateri Slovenci, lastniki počitniških ali pravih stanovanjskih hiš na Hrvaškem, nimajo miru med počitnicami. Tisti, ki so gradnjo izvedli na "črno", torej nezakonito, tvegajo nevarnost, da bodo oblasti tako pridobljene oz. zgrajene objekte dale porušiti. Določeno število hiš ali hišic slovenskih lastnikov v Hrvaški Istri in v Dalmaciji je dejansko že bilo porušeni. Stroške rušenja morajo kriti lastniki.

Mnogi slovenski lastniki nepremičnin na Hrvaškem so v težavah, ker svojega premoženja spričo omejevalnega zakona ne morejo vpisati v zemljiško knjigo. V težavah naj bi bilo okrog 8 tisoč omenjenih lastnikov. Slovenci so se znašli v dveh kategorijah. V prvi so tisti, ki so hišico, hišo ali drugačno nepremičnino kupili do leta 1991 in imajo lastništvo urejeno. V drugi kategoriji pa so oni, ki so kupovali pozneje in ki lastništva ne morejo vpisati v zemljiško knjigo (razen na podlagi dedovanja ali nakupa prek podjetja, ustanovljenega in delujočega na Hrvaškem).

Obsežne naložbe družbe HIT v igralništvo

Družba HIT v Novi Gorici in odvisne gospodarske družbe, ki se ukvarjajo z igralništvom, kljub obsežnim naložbam, tudi letos uspešno poslujejo. Promet je bil v prvih štirih mesecih za več kot 5% večji kot v enakem času lani. Skupina HIT je sicer sredi intenzivnega investicijskega obdobja, v okviru katerega bo v obnovo obstoječih in v gradnjo novih igralniških oz. turističnih zmogljivosti letos in v naslednjem letu vloženi več kot 28 milijard tolarjev. Zdaj poteka prenova igralniško-zabavišnega centra Park v Novi Gorici. Nemeteno poteka tudi gradnja novega hotela v zabaviščnem in igralniškem centru Perla, ki bo zaključena proti koncu tega leta. V družbi HIT je že 1764 zaposlenih. V obdobju od začetka leta pa do konca meseca aprila je družba plačala državi 5,2 milijarde tolarjev igralniških davkov. Nadzorni svet družbe je v sporočilu za javnost tudi zapisal, "da bo HIT tudi v prihodnje nadaljeval z aktivno razvojno politiko, ki bo podpirala celovit gospodarski razvoj lokalnih okolij, v katerih družba deluje."

NOVI
GLASGLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.itUprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.itTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD,
tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To številko smo poslali v tisk v torek, 4. julija, ob 14. uri.

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Kdo zna pihati na otroško dušo?"

Tudi danes se sprašujem, zakaj ta želja izvedeti čim več o svojem otroškem obdobju. Slike, kratki prosti sestavki, opremljeni z lepljenkami, ki ležijo v kdo ve kaki zaprašeni skatli, magnetofonski posnetki, ki zelo nazorno spregovorijo o moji želji po komuniciranju, spominski prebliski, ki se tu pa tam pojavljajo in mi predstavljajo dekletce, ki se je rado podilo in je že od majhnega želelo biti miselnostno samostojno. Na desetine nevarnih trenutkov, ob spominu na katere me spreleti srh. Nedvomno me je vsaj en angel vzel pod svojo perut, drugače bi verjetno ne ostala živa, recimo ob teku čez avtocesto. Z mladinskim zborom smo se ustavili na avtocestnem počivališču nekje v Avstriji, in ker se je pred WC-jem vila dolga vrsta, mene pa je tako tiščalo, da mi je bilo že slabo, in ker nisem poznala razlike med navadno in avtocesto, mi je šinilo na misel, da bi pač stekla na počivališče na drugi strani... "Ja, zakaj mi pa vsi kričijo Vida! Vida! (?!?!?!)"...

Zelo nazorno se spominjam svoje želje biti karseda samostojna. Spominjam se hoje iz šole domov, močne žetje, ki sem jo nekega dne občutila, in pogumnega, čeprav oklevajočega koraka, v katerega sem strmila svojih šest ali sedem let, do bližnjega gostilniškega pulta, pri katerem sem možakarja za pultom prosila za velik kozarec vode. Takrat sem prvič v življenju videla močno vinjenega moškega in me je bilo strah.

Celotni svet odraslih se mi je zdel nerazumljiv in sploh nezanimiv. "Mi otroci smo nedvomno na boljšem, mar ne?" Ure, ko v šoli hlastaš za znanjem, strah, da bi – takrat verjetno komaj šestdesetletna – razredna učiteljica izdihnila kar v razredu, pred našimi očmi, hoja domov, domače naloge in predvsem velika želja, da bi spet splezal na tisto marelico za hišo.

Ko sem bila še čisto mala, sem si silno želela črno-belih klavirskih tipk, a klavirja v stanovanju nismo

imeli, tako sem se zelo po naključju znašla v pripravnem letniku violine. Danes vem, da znajo samo nekateri pedagogi pihati na otroško dušo, risati ušesa na note in posredovati otroku ljubezen do ustvarjanja zvokov, ki postane tako prelepa igra, da se je naležeš kot ošpic. Spominjam se svetlomodrega zveščka – tako majhna sem bila, da mi je komajda uspelo prebrati črke na naslovnici: d-i-j-a-š-k-a k-n-j-i-ž-i-c-a.

Spominjam se vedno večjih črk na straneh: sprva le "Vadi", kasneje "Vadi vsaj pol ure na dan" in potem "Vadi vsaj eno uro na dan" in še "VADI! VADI!" Večje so postajale črke, močnejša je bila želja, da bi se pridružila Davidu, Poljanki, Davorinu, Tei, ki so se vesili na marelici, zobali komajda oranžaste sadeže in opazovali balkone vseh sosednjih hiš. Sama sem lepila nos na okensko šipo in se čutila tako daleč od njihovega smeha in potnih rdečih lic. In, ker mi takrat nihče ni risal tačk in ušes na note in nihče učil prijetnih otroških pesmic, pač pa le – za otroke skrajno dolgočasno – otožno dalmatinsko "Tamo daleko", sem violino enačila z razlogom, zaradi katerega se ne mo-

rem s prijatelji vesiti na marelici, ne raziskovati prelepe zapuščene hiše z zaraščenim vrtom. Kaj zdaj? Vzela bom to leseno igračko, njen spodnji rob čisto na lahno butnila na volneno preprogo, ravno dovolj, da se razglasi... "Mami, ne morem igrati, ker je violina razglašena, sama pa je ne znam uglati". Dobro sem vedela, da tudi mama in oče je ne znata, tako so se mi kaj kmalu odprla hišna vrata in sem bila PROSTA!!! In ker vedno pravim, da ima življenje zvrhano možno ironije, ki jo stresa na mizo ravno v trenutku ali obdobju, ko si to najmanj pričakuješ..., me danes ob poslušanju kakršnekoli melodije, zai-grane na violino, prevzame skrajno otožna bolešt in mi telo tako zaplava, da se prisilim v svoji notranjosti nasmejniti se in si rečem: "No ja, to je pač cena za vse pobalinsko početje s tisto malo violinico..." Protitež absolutnemu nepoznavanju ustvarjanja glasbe pa je močno čutenje zvokov s telesom. Vsaj to!

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Samo pet evlov!

Kitajce imamo radi. Si cer ne vedno in niti ne v vsakem primeru, ampak občasno res. Če jih ne zagledamo kje v okolici, jih pogrešamo. Le kje lahko še kupimo par hlač za pet evrov? "Da gospod, pet evlov" nam kimajo novoselec v naših mestih in vaseh, ko si ogledujemo izložbeno okno. Njihova izložbena okna so namreč trgovine "made in Italy" ali "made in USA", moramo najprej globoko vdihniti in se pokrižati. Uslužbenka (oz. uslužbenec) se nam namreč približa in nam na uho šepne: "Imamo to, kar vi iščete. Poglejte te hlače. Čudovite so, prodamo pa vam jih po ugodni ceni, za samo 99,9 evrov". "To pa je res poceni", pomisli povprečen delavec, "z eno mesečno plačo lahko kupim celo osem do deset parov novih hlač." Ja, čudovito! In kaj je pri vsem tem čudno? 100 evrov je približno 200 tisoč lir. Je pred štirimi leti, ob uvedbi evra, par hlač stal 200 tisoč lir? Niti približno. Kaj pa hrana? Pred kratkim sem govoril z gostincema, ki sta mi pripovedovala o svojih izkušnjah. Stroški zadnjih gostinskih nakupov v lirah so znašali približno 200 tisoč lir tedensko. Po no-

vem režimu se je "špeža" omenjenih gostilničarjev spremenila v 250, zdaj že skoraj 300 evrov vsak teden. Saj govorimo vedno o istih številkah, bi marsikdo pripomnil. Že res!!! Škoda le, da se je vrednost teh števil podvojila. Cene so narasle! Vem, da s temi izjavami dejansko odkrivam toplo vodo. A vendar: pojavu rasti cen pravimo s strokovnim izrazom inflacija. Vzorca dobrin, na katerih merimo inflacijo, so stlačeni v posebno košarico. Vsako leto veliki ekonomisti izračunajo srednjo ceno take košarice. Ko cena rase, govorimo o inflaciji, če cena pada, se dogaja deflacija. Raven inflacije je bila v zadnjih letih v Italiji tam nekje okoli 2% letno. Če se malo poigramo z matematiko, pa se nam račun ne izide. Kako je lahko bila v zadnjih 4 letih rast inflacije 2%, če mora gostinec vsak teden odšteti dvakratno ceno, kot jo je nekoč? In hrana je ena od bistvenih elementov košarice. Pa pomislite na oblačila, za katera se moramo zahvaljevati Kitajcem in njihovemu "Da, pet evlov, gospod!" Verjetno me boste brez milosti prekleli, če vam v spomin priključim tudi stroške zavarovanja za avtomobil, ki je danes prav tako ena od najnujnejših človekovih potrebščin. In zdaj, kar verjemite, da je vrednost in-

flacije 2%. Sprašujem se, kje so veliki ekonomisti pozabili ostanek? Bistra ligaška glava nas je že pred leti pomirila, da gre vzroke za katastrofično rast cen pripisati evru in da bi se zato splačalo ponovno uvesti lire. Dobra ideja: kaj če bi se še vsi dali krstiti ob izviru reke Pad v imenu Bossija, Maronija in Calderolija? To bi bilo še najboljše. V Italiji žal problem ni samo inflacija (realna in namišljena). Gre za sistemsko motnjo. Tržna ekonomija, ki temelji na konkurenciji in na zniževanju cen za boljšo prodajo izdelka, je prepuščila mesto splošni čehovski solidarnosti med podjetniki in dobavitelji dobrin, zaradi katere cene le še rasejo. Gre za sistemsko motnjo, proti kateri se neuspšno bojuje sam največji policaj na tej ravni, država. Prodi je pred kratkim povedal, da je obseg utaje davkov tako velik, da bi lahko pokrili vse stroške zdravstva (7% BDP-ja). Odmev na Prodijeve besede je bilo poročilo Računskega sodišča: "V Italiji je poraba javnih sredstev prevelika. Apeninski polotok je obubožan." Utajevalci davkov pa bi lahko sami poskrbeli za vse bolnike. Prosim vas, spomnite se, da prodajajo hlače tudi Kitajci: "Samo 5 evlov, gospod!"

Andrej Černic

GEA College d.d.
Uprava - Dunajska 156 - 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 5881 300
Faks: +386 1 5881 333
E-pošta: natasa.madarj@gea-college.si

Lokacija PIRAN
Kidričevo nabrežje 2 - 6330 Piran

Lokacija LJUBLJANA
Dunajska 156 - 1000 Ljubljana

Lokacija SLOVENSKE KONJICE
Mestni trg 18 - 3210 Slovenske Konjice

SDZPI IRISIP

Trst, ul. Ginnastica 72
040 566360
ts@sdzpi-irisip.it

Gorica, Korzo Verdi 51
0481 81826
go@sdzpi-irisip.it

Univerza v Novi Gorici je mednarodna, raziskovalna in študentska univerza. Njen namen je nuditi visokošolski izobrazbi in raziskovalni delavnosti ter se prerošiti na mlajše generacije in v podjetniško okolje.

Univerza v Novi Gorici
Vipavska 13, P.P. 301
Rožna dolina
SI-5000 Nova Gorica
E-mail: info@p-ng.si

SLOVIK

ŽELIŠ DOPOLNITI SVOJE ZNANJE IN RAZŠIRITI KULTURNO OBZORJE?

Prijavi se na

MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM ZA KAKOVOSTNO KADROVSKO RAST

Študijski program, namenjen univerzitetnim študentom

Program tečaja:

1. seminarska dejavnost

trajanje: od septembra 2006 do maja 2007
(60 ur predavanj, vodenih obiskov podjetij)
lokacija: Gorica, KBcenter, korzo Verdi, 51
in Trst, sedež SDZPI, ul. Ginnastica 72

2. tečaj poslovne angleščine

trajanje: od septembra do decembra 2006 (30 ur)

3. delovna praksa v konzorciranih podjetjih in ustanovah**4. Discover Management Program**

Odkrivajmo Management na poslovni šoli za management IEDC Bled

Prijavni obrazci in vse dodatne informacije so na razpolago na spletni strani www.slovik.org.

Termin za prijave: 8. september 2006

info@slovik.org

KB 1909

SOCIETÀ FINANZIARIA PER AZIONI

Ul. Malta 2
34170 Gorica
Tel. 0481 539762 - 32545
Fax 0481 31824
www.kb1909.it

NEONSEVEN

development of technologies for mobile telecommunications

Proseska postaja, 15
34010 Zgonik - Trst
Italija
+39 040 2529400
info@neonseven.com
www.neonseven.com

SKGZ

Trst
ul. S. Francesco 20
tel. +39 040 368 094
fax +39 040 368 158
email: skgz-ts@skgz.org

Gorica
korzo Verdi 51/int
tel. +39 0481 550 142
fax +39 0481 550 142
email: skgz-go@skgz.org

Čedad
ul. IX Agosto 8
tel./fax +39 0432 731 386
email: skgz-cedad@skgz.org

BCC CREDITO COOPERATIVO

Doberdò e Savogna
Zadružna Banka
Doberdò in Sovodnje

IEDC BLED

School of Management

A School with a View Here we are for you...

IEDC
Bled School of Management
Prešernova cesta 33
4260 Bled, Slovenia
P + 386 4 57 92 500
F 386 4 57 92 501
dmp@iedc.si
www.iedc.si

Sklad Dorče Sardoč

Gorica
34170
Ulica Diaz, 11

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

www.bcccarso.it
www.zkb.it

Ulica Ricreatorio, 2 - OPČINE (TS)

tm media

brezplačno številka 800.129452

www.tmedia.it

Oder90 Premiera spevoigre

Sladke in grenke zaljubljenecv iz starih časov

Prijetno hladen večer z zvezdnatim nebom je bil naravna, sugestivna scenarska podoba izvirne uprizoritve, spevoigre S pesmijo v stare cajte, s katero se je po krajšem ustvarjalnem premoru vrnil na gledališka obzorja Oder90 in z njo hotel veselo popeljati ljubitelje predstav na prostem v poletni čas. Na borjaču, obširnem tlakovnem dvorišču lepe Kusičeve domačije na Oslavju je v četrtek, 15. junija, izredno številnemu občinstvu premierno predstavil svoje zadnje odrsko delo, ki ga je na podlagi resnične zgodbe sestavila publicistka Erika Valentinčič, dramaturško obliko in razne vsebinske dodatke pa so odrskemu spletu pridali veterani Odra90 ob pomoči Radoša Bolčina, poznanega in za svoje odlične dramske krea-

nost sestavile vokalno skupino Pupe. Z znanimi ljudskimi pesmi in s pojočo briško narečno besedo je odrsko delo, v režijski obdelavi katerega smo zaznali asociacije s posrečeno igro ljudskega nadiha novogoriškega gledališča izpred nekaj sezon, je želelo priklicati v spomin nekdanji utrip življenja briške vasi in togost, ki je mladim dekletom prevečkrat pogojevala izbiro ženina. Šegavo obarvan skok v nekdanjo resničnost je izvajalcem nedvomno uspel, tudi zaradi razpoznavnega doprinosu pevcev in pevki, ki so v vesoljigro natrosili pisan venček narodnih, pa tudi umetnih pesmi ljudskega pridiha - Noč trudna, Vinska, Oj majolčica, Oj Marička, Na Vipavskem, Mati pokličte pridne deklitice, Škrjanček poje, Dajte, dajte... - z raznih koncev naše lju-

obleki in pošvedranem cilindru. Njegova gibka, izmuzljiva pojava je vsakič zbudila smeh. Ob njem so se kretali v usodo vdana, a nazadnje le zmagovita nevestica Marička-mlada debitantka Petra Miklus, njen nerodni, a iskreni fant Pepi-Jurij Klanjšček, stroga mama-Solange Degenhardt, nič kaj možat, a ob koncu le odločen oče Gušto Krnc-Kazimir Černic (ki je učinkovito vskočil v predstavo), klepetavi in opravljeni spogledljivki Zofina-Darja Črnologar in Fani-Nadja Šuligoj, vaščan Franc-Robert Juretič in vaški fant-Dimitri Brandolin, ki z nekam težko roko spodbuja prijatelja Pepija pod okencem ljubljene dekleta. Le ta se je kot Julija prikazovala na ličnem oknu nakazane kmečke hiše, ki jo je zasnoval Nikolas Juretič. Za luč in ton so poskrbeli Aleksi Bensa, Matjaž Pintar in Luka Černic.

Premierna izvedba je mestoma odajala nekatere pomanjkljivosti in spodsrljaje, ki so jih - razumljivo - bolje zamaskirali veterani kot novopoeni igralci. Do bežnih zadreg je prišlo tudi zaradi tega, ker izvajalcem zaradi tehničnih razlogov ni mogla biti v oporo šepetalka Alessandra Posillipo. Toda gledalci so z iskrenim, odbravajočim ploskanjem pokazali, da cenijo vloženi trud in da si želijo takih lepih, sproščujočih, z ljudskim nadihom prežetih predstav, v katerih pride do izraza ljubiteljska navdušenost za gledališko nastopanje in petje, ki je slovenskega človeka zmeraj spremljalo na življenjski poti. Prav pesem se je še dolgo oglašala v noč na Kusičevi domačiji ob raznovrstnih dobrotah, s katerimi so postregli gostoljubni gostitelji s prof. Nadjo Paulin Kusič na čelu.

Tudi dosedanje ponovitve te ljudske spevoigre so doživele velik uspeh ob množični udeležbi gledalcev in so nedvomno v zadoščenje požitvalnim izvajalcem.

Iva Koršič

Foto Bumbacco

cije že večkrat nagradjenega člana SNG Nova Gorica; slednji je tokrat prvič režijski vodil to edino slovensko mestno gledališko skupino, h kateri so sicer prav za to predstavo pristopili tudi mladi gledališki navdušenci iz okolice. Ker ima v predstavi vodilno vlogo pesem, so k temu igralskemu podvigu povabili še pevce MoPZ Sraka iz Štandreža, ki se je pod taktirko Bogdana Kralja za tokratno priložnost okrepil s pevci drugih zborov, in dekleta iz Šempetra, ki so pod vodstvom Mojce Maver Podberšič prav za to prilož-

be domovine, in se kar dobro odrezali tudi v vlogah vaških fantov, okajenih in prepirljivih vinskih bratcev, marljivih peric, radovednih deklet... Ob ljubezenski zgodbi Maričke, ki naj bi vzela bogatega meščana, in njenega izvoljenca Pepija, je s sočno karakterizacijo vaškega posebnega Cirila, ki pozna vse skrivnosti in spletke sovaščanov ter stresa iz rokava drobne življenjske modrosti, in z dobro naštudiranim gibom (enkratno »prisesan« na lestev!) vsebinsko nit vodil Marko Černic v mlahavi, razcefrani

Peš po Korziki (10) Med morjem in gorami

In sva šla. Naprej. Preluknjana pelerina me je stregnila in v trenutku sem opustil neprodno godrnjanje. Zavedel sem se, da sem zaradi napihnjenega ega prekršil eno osnovnih pravil, ki veljajo v naravi, pri pohodništvu, pa tudi v življenju nasploh. Ne pritožuj se in ne zvrčaj krivde na druge, sicer boš moral slej ko prej, v takšni ali drugačni obliki pojesti, kar si si skuhal. Negativna nastrojenost se nikoli ni pripeljala do pozitivnih učinkov, in čeprav se zdi, tako, zapisana, tale trditev nekako samoumevna, se je v vsakodnevnem življenju včasih zelo težko zadržati. Moraš biti že pravi mojster "življenja", da te nikoli ne odnese.

"Ej, a imaš ti tudi take roke kot kakšen utopljenec?" sem jo skušal s spremenjenim glasom prepričati, da sem obrnil ploščo, in da je konec kujanja. Potrdila je in se celo nasmejala. Ker sva pri hoji uporabljala palice, so bile roke ves čas na dežju. V nenehnem stiku z vodo. Svoje je k procesu bledenja in gubanja razmočene kože pridodala še trda plastika, iz katere so bili izdelani ročajji pohodniških palic. Med večur-

no hojo se je med dlanjo in ročajem ustvaril poseben penast sloj. Dlani so bile res grozljive. Povsem so pobledele, tako kot med daljšim stikom z vodo običajno poblede koža okrog nohtov na rokah ali nogah. "Ej, pomisli, kakšna imava šele stopala," sem poskusil še enkrat. To sem ustrelil, ne da bi prej dejansko pomislil, in kakšnem stanju so stopala, ujeta v spužvasto namočene nogavice, zataknjene v razmočene gozdarje. Ko sem si v na-

Kljub non stop nalivanju sva jo za razliko od sotrpinov dobro odnesla

slednji milijoninki sekunde v glavi zamislil podobo od razmočenosti spremenjenih stopal, me je kar malo zaskrbelo. "Roke so vsaj ves čas na zraku, tam notri mora biti pa zelo hudo. Kljub vodi vroče in zato hlo. Brez kisika. Saj se bosta tački še zadušili, madona," me je zaneslo v bizarne hodnike fantazije. "Nočem niti vedeti," mi je odgovorila in po glasu sem pogruntal, da me spet obravnava kot trezno in odgovorno polnoletno osebo (še dobro, da sem tisti preblisk o tačkah, ki se bodo zadušile, prihranil zase, ha).

/ dalje
Nace Novak

Galerija Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči

Lepa pregledna razstava Adriana Velussija

Foto JMP

V Kanalu ob Soči so v petek, 23. junija, v lepi galeriji Rika Debenjaka odprli veliko, pregledno razstavo antološkega značaja goriškega slikarja Adriana Velussija. Na svečanem odprtju razstave je najprej spregovorila ravnateljica Milica Zimic (???), ki je poudarila, kako pomembno je navezovati stike z goriškimi Slovenci z italijanske strani državne meje, kot se je tudi zahvalila Adrianu Velussiju za lepo razstavo, ki bo na ogled do vključno 17. julija letos. Ob razstavi je izšla tudi zgibanka s predstavitvenim zapisom o goriškem slikarju izpod peresa Jurija Paljka, v zgibanki pa so tudi objavljeni najvažnejši podatki o avtorju in kratak življenjepis.

Prav Jurij Paljk je v galeriji Rika

Debenjaka tudi predstavil Adriano Velussi in njegova dela lepemu številu obiskovalcev; med njimi je bilo največ italijanskih ljubiteljev umetnosti, ki so že sami ugotovili, da se Velussi predstavlja z deli iz zadnjih tridesetih let.

"Gre za vizionarsko, nadrealistično in figuralno zavezano slikarstvo, ki ima sprva prav v liku človeka najbolj trdno osnovo," je dejal Paljk, ki je takoj nato dodal, da se je Adriano Velussi v sedemdesetih letih ukvarjal pretežno z odslika-

vanjem bivanjskih stisk človeka, z upodabljanjem onesnaževanja in uničevanja okolja in predvsem z vprašanjem, zakaj človek počne zlo, če se pa zlo obrača vedno proti njemu, kot je tudi izpostavil dejstvo, da se goriški umetnik, ki je bil deležen že vrste uglednih mednarodnih in državnih priznanj, zadnje čase vse bolj sprehaja na meji med abstraktnim, oniričnim, sanjskim in stvarnim, figurativnim svetom; človeško podobo je sicer potisnil nekoliko v ozadje, je pa zato tematika njegovih likovnih del vedno človeku na-

menjena in o njem tudi govori. Adriano Velussi se v Kanalu v galeriji Rika Debenjaka predstavlja s 47 likovnimi deli, največ jih je v tehniki olje na platno, sledijo akrili na platno in polimaterične likovne podobe, tudi ena instalacija. Razstavo velja videti!

Tridnevno taborjenje tudi za starejše skavte Čez 400 mladih na skavtskem jamboreeju!

Letošnje poletje bo številnim mladim nudilo poseben način preživljanja prostega časa. V zadnjem tednu julija in v prvih dneh avgusta se bo truma mladih z Goriškega in Tržakega, pa tudi iz Slovenije udeležila poletnega jamboreeja, skupnega skavtskega tabora. Dogodek organizira Slovenska zamejska skavtska organizacija (SZSO), letošnji gosti bodo slovenski rojaki iz organizacije ZSKSS, italijanska sorodna organizacija AGESCI in zamejski taborniki organizacije Rodu modrega vala. Število udeležencev, ki se bodo tega tabora udeležili, je predvidoma med 400 in 500. Prejšnji jamboreeji, ki jih je organizirala SZSO (zadnji je bil leta 1995 v Čezsoči), so bili namenjeni samo veji izvidnikov in vodnic, starostni skupini mladih od 11. do 16. leta starosti. Prava posebnost letošnje izvedbe je dejstvo, da se je jamboree razširil na vse starostne veje. Udeležili se ga bodo tako najmlajši volčiči in volkuljice (otroci med 8. in 10. letom starosti) in nekoliko starejši roverji ter popotnice (mladina med 16. in 20. letom starosti). Posebej velja omeniti, da je nekajednevno taborjenje organizirano tudi za vse bivše članice organizacije in njihove družine. Dnevi od 4. do 6. avgusta bodo namreč posvečeni prav njim. Vsi bivši skavti, ki želijo ponovno doživeti nekaj skavtskih dogodivščin na letošnjem jamboreeju, lahko za dodatne informacije in vpis pokličejo tel. št.

392-3766700 (Jordan).

Jamboree se bo odvijal v Terskih dolinah, natančneje v občini Tiplana, in sicer v vaseh Prosnid in Plešiče ter na ravnini na Buoni. Jamboree bodo slovenso odprli izvidniki in vodnice, ki bodo na tabornem prostoru postavili šotore v četrtek, 27. julija. Veja roverjev in popotnic se bo v Terskih dolinah naselila dva dni kasneje, v soboto, 29. julija. Zadnji bodo vzdruže jamboreeja zaživeli otroci, volčiči in volkuljice. Taborjenje bodo namreč začeli v ponedeljek, 31. julija. Za vse udeležence bo zaključni trenutek v nedeljo, 6. avgusta, skupen. Dan pred tem bo posvečen obisku staršev. V soboto, 5. avgusta, bodo namreč otroke lahko obiskali očetje, mame in sorodniki. Poskrbljeno bo

za pester in zanimiv program, ob katerem se bodo zabavali vsi, otroci, mladi in nekoliko starejši, ki pa so v duhu še vedno mladi.

Nacionalna jamboreeja bosta Jadranska Cergol - Vestna vidra in

Erik Ferfolja - Iznajdljivi lev. Posamezne starostne veje bodo namrečene v različnih podtaborih, program pa seveda predvideva tudi nekaj skupnih točk, ko se bodo vsi udeleženci jamboreeja zbrali skupaj. Jamboree bo ambientiran v obdobju Dumasovih mušketirjev Athosa, Portosa, Aramis in D' Artagnana, ki so z geslom "Vsi za enega, eden za vse" branili francoskega kralja. Programi po posameznih vejah bodo seveda potekali v skladu z metodologijo in zahtevami posamezne starostne skupine. Volčiči in volkuljice. Podrobnejše informacije lahko dobite na spletni strani <http://szso.skavt.net/>, za dodatna pojasnila pa pišite na e-mail jamboreeszso@yahoo.it

Navihani tiger